The Latvian Newspaper for Canada
and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society
of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St.,
Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S.,
Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
A M E R I K Ā

Latviešu laikraksts Amerikā.
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

WEDNESDAY, AUGUST 14, 1957. 65./602. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 14. AUGUSTĀ 7. gads

Luterāņu sanāksme Mineāpolē

Pasaules luterāņu federācijas sanāksmē Mineāpolē no 15.—25. augustam no Baltijas valstu eksilās luterāņu baznīcas piedalsies sekojoši oficiāli delegāti, kas baudīs pilnas balstiesības: Latvijas archibīskapa vietnieks prof. Dr. K.Kundziņš, archiskapa sekretārs māc. E. Rozītis; Igaunijas bīskaps J. O. Lauri (Hyersten, Zviedrijā), prāvests W. Viks (Čikāga, Sav. Valstis); Lietuvas māc. A. Keleris (Oldenburga, Vācija). Bez tam, cik zināms, oficiālo viesu vidū būs prāv. K. A. Birznieks, prāvests A. Hinno (Long Island, ASV), māc. K. Raudsepp (Montreāla, Kanadā).

Sanāksmes laikā Mineāpolē gaida ierodamies vismaz 20 latviešu mācītājus (to vidū arī archibīskapa vietnieku prāv. A. Skrodeli no Kanadas, kuri, sastopoties ar pasaules luterisma vadoņiem, klausoties lielās sanāksmes notikumos un izmainot domas ar 6 vietējiem Mineāpoles un St. Paulas latviešu luterāņu garīdzniekiem, varēs smelties jaunas ierosmes un vīziju turpmākā latviešu baznīcas darbā.

Kas attiecas uz Padomju Baltijas valstu baznīcu vīru piedalīšanos sanāksmē, situācija vēl arvien ir neskaidra. Visas šīs baznīcas ir izteikušas vēlēšanos apmeklēt sanāksmi, un igauņi ir savlaicīgi paziņojuši, ka sūta māc. J. Kiivitu, māc. J. Voolaidu (no Turi) un māc. K. Ratsep (no Tallinas). Starp citu, māc. Ratseps ir vienīgais, kas pārvalda angļu valodu.

Kā norāda federācijas eksekutīvais sekretārs Dr. C. Lundkvists, šo delegāciju ierašanās ir stipri vien apšaubāma, jo ieceļošanas vīzu jautājums, kas kārtojams caur ASV ārlietu ministriju, liekas, jau ir nokavēts.

Ungārijas luterāņu baznīcas galva bīskaps L. Ordašs ieradās Mineāpolē 8. augustā un savā intervijā presei paskaidroja, ka fakts, ka luterāņu baznīca vēl pastāv Ungārijā, ir patiesi Dieva brīnums.

Mineāpolē ir ieradies arī bīskaps H. Lilje, Luterāņu pasaules federācijas prezidents. Viņš teica, ka ir nepieciešams daudz drosmes un ticības, lai dzīvotu komūnistu pārvaldītajās zemēs, un tāpēc ir pārdroši tiesāt garīdzniekus, kas dzīvo un strādā šajās zemēs.

IECEĻOŠANA KANADĀ ZIEMAS MĒNEŠOS TIEK APTURĒTA

IMMIGRĀCIJAS MINISTRS PIE ETNISKO GRUPU PĀRSTĀVJIEM TORONTO

Immigrācijas ministrs Davy Fullton, kas pašreiz pilda arī tieslietu ministra vietu, 9. augusta vakarā ieradās Toronto Royal York viesnīcā, lai sniegtu jaunkanadiešu pārstāvjiem paskaidrojumus par pašreizējo stāvokli immigrācijas jautājumos. Sanāksmi atklāja Ontario parlamenta loceklis Allan Grossman, apsveicot viesi Toronto.

Referāta ievadā immigrācijas ministrs aizrādīja, ka viņš ir tikai neilgu laiku šajā postenī, kāpēc arī pielaiž varbūtību, ka vienā otrā jautājumā vēl nebūs paspējis visā pilnībā iedziļināties, jo immigrācijas problēmas dažos gadījumos ir ļoti komplicētas. **Vispirms ministrs pieskārās jautājumam par immigrācijas it kā apturēšanu, kas dažos dienas laikrakstos atreferēts ne visai objektīvi. Tas, ka ziemas mēnešos ieceļošana ik gadus tiek samazināta, ir parasta lieta Kanadā. Tas tiek darīts tāpēc, lai ziemas mēnešos, kad zināmās darba nozarēs ir jūtams bezdarbs, stāvokli nepadarītu pārāk grūtu tiem, kas ieceļo un nevar dabūt darbu. Ieceļošanas samazinājums šogad sākts apmēram 6 nedēļas ātrāk kā citus gadus, jo šogad bezdarbs zināmās darba grupās jūtams jau vasaras mēnešos. Nav nozīmes ļaut cilvēkiem ieceļot, ja viņiem nevar kārtīgi apgādāt darbu un apmešanos. Ministrs paskaidroja, ka ieceļošanas samazināšana neattiecas uz piederīgajiem, kuriem šajā zemē esošie radi garantē, ka tie neapgrūtinās valdību. Līdz šim izsniegtās vīzas nav anullētas — tie, kas tās saņēmuši, varēs ieceļot bez traucējumiem.**

Pēc paskaidrojumiem sekoja jautājumi no dažādo grupu pārstāvjiem, uz kuriem ministrs sniedza vispusīgas atbildes. Etnisko grupu pārstāvji visumā atzina un apsveica ministra ieceļošanas politiku. Somu laikraksta pārstāvis aizrādīja, ka savā laikā no Somijas ieceļojuši diezgan daudzi immigranti, bet, atbraukuši šeit, bijuši vīlušies un ļoti daudzi aizbraukuši atpakaļ. Pēdējos gados ieceļotāju skaits no Somijas praktiski noslīdējis līdz nullei. Ungāru pārstāvji aizrādīja, ka daudzos gadījumos noraidīti izsaukšanas līgumi, kad piederīgie sagādājuši darba un dzīvokļu galvojumus. Šādi gadījumi bijuši arī citu tautību grupās. Ministrs paskaidroja, ka tas nedrīkstējis notikt, jo ieceļošanas politika to neparedz. Poļu pārstāvis lūdza immigrācijas ministru mēģināt rast izņēmumu ieceļotājiem no Polijas. Tagad poļiem esot atļauts izceļot, kas paredzēts tikai pāris mēnešus. Ja pieturēsies pie tādas kārtības, ka ieceļošana atjaunojama tikai nākošajā pavasarī, tad poļiem ieceļot Kanadā nebūs iespējams. Tā kā ieceļošanas lietu kārtošana ilgst vairākus mēnešus, tad poļu pārstāvji lūdza ministru palielināt immigrācijas pārstāvju skaitu Polijā, jo pašreiz tur esot tikai kādi 3 šo lietu kārtotāji, kas tīri techniski nespējot apstrādāt ienākušos lūgumus. Pārstāvis lūdza arī nepārtraukt Polijas izceļotāju lūgumu pieņemšanu, jo no lūguma iesniegšanas līdz vīzas saņemšanai paiet ilgs laiks. Ministrs bija tādās domās, ka katrā ziņā jāizmanto iespējas, ja vien tādas rodas, ielaist ieceļotājus no zemēm aiz dzelzs aizkara.

Tālāk ministrs paskaidroja, ka attiecīgās iestādes Anglijā lūgtas informēt tās personas, kas vēlas ieceļot Kanadā, no izceļošanas atturēties ziemas mēnešos.

Holandiešu pārstāvis ierosināja Kanadu nenostādīt pārāk rožainā gaismā ārzemēs, lai nevilinātu ieceļotājus, bet lai tie zinātu arī grūtības, kas katru ieceļotāju sagaida Kanadā, ja nebūs lemts sagādāt darbu un iztiku. Tas pasargātu daudzus ieceļotājus no vilšanās.

No klātesošajiem parlamenta locekļiem debatēs piedalījās jaunieceltais darba ministra asistents, latviešiem labi pazīstamais advokāts Arturs Malonijs(Arthur Maloney).Viņš aizrādīja, ka immigrācijas ministram šī bijusi ļoti vērtīga sanāksme, jo varēja iepazīties ar jaunkanadiešu ierosinājumiem un priekšlikumiem. Otrs parlamenta loceklis Rolands Micheners (Roland Michener) ieteica ministram, pēc iespējas biežāk sazināties ar etnisko grupu pārstāvjiem, it sevišķi Toronto, kur ir visu šo grupu vadītāju centrs.

Sanāksmi bija izkārtojusi New Canadian Publications, par ko visa pateicība šīs organizācijas vadītājam. Jaunajam immigrācijas ministram sanāksme deva daudz vērtīgu ierosinājumu, no kuriem kādu daļu varbūt arī īstenos. Sanāksmē bija pārstāvēti 28 etnisko grupu laikraksti, kā arī nacionālo organizāciju pārstāvji, kopskaitā pāri par 50 personu.

LIELĀKĀ GAISA KATASTROFA KANADĀ

KVEBEKAS PILSĒTAS TUVUMĀ NOGĀZĀS PASAŽIERLIDMAŠĪNA, NOGALINOT 79 PERSONAS

Kvebekas pilsētā. Pagājušās nedēļas nogalē, 35 jūdzes dienvidrietumos no Kvebekas pilsētas avarēja kāda četrmotorīga DC - 4 pasažierlidmašīna, nogalinot 70 pasažierus un 9 apkalpes locekļus. Lidmašīna atradās ateeļā no Anglijas uz Maltonas lidlauku. Vairums lidmašīnas pasažieru bija kanadieši, Otrā pasaules kara dalībnieki, kas ar savām ģimenēm atgriezās no Anglijā pavadīta atvaļinājuma.

CHRUŠČEVS SOLA PASAULEI AUGSTU KULTŪRU

Apbraukājot Austrumvācijas rūpniecības centrus, Padomju Savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs deklarē, ka atombumbu aizliegšana un to mēģinājumu pārtraukšana būtu labākā un drošākā garantija ilgstošam mieram.

Berlīnē. Turpinot savu ceļojumu pa Austrumvāciju, Padomju Savienības „miermīlīgo centienu" sludinātājs Chruščevs deklarēja, ka viņa valsts negrib karot un ka viņa valdībai ir iemesls domāt, ka pasaulē valdīs ilgstošs miers.

„Padomju Savienībai nav bailes," sacīja Chruščevs, uzrunādams fabriku strādniekus Leipcigā. „Mūsu rokās atrodas nepieciešamie ieroči, lai tiktu galā ar nevēlamiem viesiem un iznīcinātu katru agresoru. Bet mēs gribam mieru. Uzskaitot dažādos komūnistiskās iekārtas labumus. Padomju Savienības varas vīrs uzsvēra, ka sociālisms visai pasaulei garantē augstu kultūru un augstu dzīves līmeni. Bet šie mērķi var tikt sasniegti vienīgi miera apstākļos. Tādēļ Padomju Savienība karu negrib. „Karš atnes tikai katastrofas," žēlojās Chruščevs. „Sociālistikai iekārtai karš nav vajadzīgs. Padomju Savienība karu nekad nav sākusi un nekad nesāks."

Lai gan Padomju Savienības valdībai,spriežot pēc Chruščeva sacītā, jau tagad ir iemesls domāt, ka pasaulē valdīs ilgstošs miers, šāda miera nodrošināšanai tomēr vēl daudz kas būtu vēlams. Pirmā vietā, bez šaubām, stāv atomieroču aizliegšana un to mēģinājumu pārtraukšana.

Ļoti aizvainotā balsī Chruščevs atzinās, ka dažas Rietumu aprindas Rietumvācijas armiju un Sav. Valstu bruņoto spēku uzturēšanos Eiropā vēl vienmēr atzīst par vislielāko nepieciešamību kara briesmu mazināšanai no Austrumiem. „Bet no Austrumiem nav jābaidās," deklarēja Chruščevs. „Šīs Rietumu bailes nav nekas cits, kā vienīgi mēģinājums maskēt viņu pašu nodomus."

Lai arī vāciešiem tiktu mazliet siltāk ap sirdi, Chruščevs pavēstīja, ka padomju un vācu tautu draudzība esot spēcīgākā miera kombinācija pasaulē. Par Vācijas apvienošanas iespēju vispār netika runāts.

Kanadas immigrācijas ministrs D. Fultons (aiz galda) sniedz paskaidrojumus etnisko grupu pārstāvjiem. J. Kreiļa uzņ.

KARŠ OMANĀ TUVOJAS BEIGĀM

OMANAS NEMIERNIEKI IEPEŖ ANGĻUS

ANGĻU BUMBVEDĒJI UN IZNĪCINĀTĀJI BOMBARDĒ OMANAS NEMIERNIEKU NOCIETINĀJUMUS.

Keršā, Omanā. Savā pirmajā vispārējā uzbrukumā pret Omanas Imama vadītiem nemierniekiem angļu spēki, kas cīnījās kopā ar nelielo sultāna armiju, piedzīvoja negaidītu neveiksmi. Apmēram 200 vīru liela nemiernieku izlase sekmīgi atsita skaitliskā un apbruņojuma ziņā pārākos uzbrucējus, piespiežot pēdējos atkāpties, lai sagrupētos jaunam uzbrukumam.

Angļu militārā vadība Omanā paskaidro, ka līdz šim viņu aviācija atturējusies no uzbrukumiem, kas varētu prasīt daudzu arabu dzīvības. Pirms katra gaisa uzbrukuma militāriem mērķiem angļi attiecīgā apvidū vispirms izkaisa [illegible] ziņojot par gaidāmo uzlidojumu. Līdz šim lietotas arī tikai pavisam mazas bumbas — vairāk nemiernieku iebiedēšanai nekā iznīcināšanai. Bet tagad pierādās, ka līdzšinējā taktika nav bijusi piemērota, jo uzbrūkot Firkai, sultāna un angļu vienības sastapās ar negaidīti spēcīgu nemiernieku pretestību. „Daudz spēcīgāku, nekā mēs to bijām sagaidījuši," atzinās brig. Robertsons, kas komandē visus uzbrūkošos zemes spēkus.

Angļiem, pareizāk sakot, skotu kamerūniešiem Omanā vienlaicīgi jācīnās ar 2 ienaidniekiem — nemierniekiem un ārkārtējo karstumu. Kamēr ienaidnieka lodes skotu karavīrus vēl nav skārušas, 130 gr. F karstums, kas pastāv dienām ilgi, paspējis no ierindas izsist jau veselu pusduci vīru.

Nizvā, Omanā. Ciešot negaidītu neveiksmi uzbrukumā pret Firkas nemiernieku nocietinājumiem pagājušās nedēļas nogalē ,angļi Omanas karu sāka ņemt pavisam nopietni — un ar tūlītējiem rezultātiem.

Gan līdz ūdeņražbumbai, ko kādā asprātīgā karikatūrā angļiem ieteica kāds indiešu laikraksts, angļiem nebija jāaiziet, bet papildspēki no Adenas tomēr izrādījās nepieciešami. Un ar šiem papildspēkiem — bumbvedējiem un bruņotām automašīnām — labi disciplinētie Omanas Imama karavīri tomēr nespēja cīnīties.

Izšķirīgo uzbrukumu Firkai un Nizvai angļi iesāka ar bumbvedēju un iznīcinātāju uzlidojumiem nemiernieku nocietinājumiem, kam sekoja bruņoto automašīnu atbalstīts kājnieku trieciens.

Pēc sīvas cīņas angļu un Omanas sultāna vienības ielauzās Firkā, izrāvienu turpinot nemiernieku galvenā centra — Nizvas pilsētas virzienā. Pilsēta padevās bez cīņas, nekavējoties deklarējot savu lojālitāti Omanas un Muskatas sultānam.

Kamēr angļi kaŗa darbību Omanā jau ieskata par turpat kā pabeigtu, vietējās aprindas ir mazliet skeptiskākās domās. Un, proti, pēc Firkas cīņas zaudēšanas nemiernieki pat nemēģināja aizstāvēt Nizvas pilsētu, bet sabēga kalnos. Tas nozīmē, ka **ienaidnieks gan ir padzīts, bet ne sakauts. Nav ne mazāko zīmju, kas liecinātu, ka nemiernieki būtu nodomājuši padoties.**

Kalnos sabēgušie nemiernieki pagaidām var justies puslīdz droši, jo grūtā apvidus dēļ sekošana ir gandrīz neiespējama.

Omanas sultānam tuvu stāvošas aprindas paskaidro, ka **nemiernieku nākotne lielā mērā atrodas Saudi Arabijas un Ēģiptes rokās. Pēdējām turpinot viņu atbalstīšanu, var rēķināties ar sacelšanās atjaunošanos.** Pretējā gadījumā laiks pamazām vien izdzēsīs visas nemieru pēdas.

Omanas nemiernieki cīnījās ar Saudi Arabijas ieročiem. Ēģipte tai pašā laikā Imamam bija piekomandējusi kādu augstāku armijas virsnieku militārā padomdevēja lomai.

Daugavas Vanagu pārstāvji sveic Latviešu strēlnieku b-bas pr-ku un rakstnieku plkv. ltn. Edvīnu Medni (vidū) 60. gadu jubilejā. Jubilārs ar DV apv. Ņujorkā priekšnieku Artūru Valteru un Daugavas Vanadžu priekšnieci Verēnu Freiju aplūko veltes.

VELTĪSIM JĀNIM JAUNSUDRABIŅAM

Rakstnieka mūžs ir grūts; latviešu rakstnieku vidū pavisam reti ir tie, kas sasnieguši 80 gadus. Viens no šiem retajiem ir Jānis Jaunsudrabiņš, kam 80. mūža gads apiet 25. augustā. Šis mūžs sācies kalpu istabā Neretā, bērnības laiks pagājis nabadzībā, gandrīz trūkumā, kā to stāsta Baltā grāmata par mazo Jānīti. Arī vēlāk rakstnieks, runādams par savu mūžu nupat iznākušā papildinātā autobiografijā Mana dzīve, zina vēstīt par visai pieticīgu iztiku, par daudziem postīgiem sabrukumiem, kad viss bija jāceļ no jauna. Tagad, dzīvojot Vācijā, rakstnieka dzīves apstākļi ir visai šauri, reizēm jādomā: kā iztiks nākamajā dienā. Ar visu to Jaunsudrabiņš paturējis savu gaišo skatu, darbos cildinādams nemitīgo dzīvības plūsmu.

Cauri visai bēgulības saimei skan aicinājums: dosim Jānim Jaunsudrabiņam tautas balvu viņa 80. gadu jubilejā.

Ziedojumi sūtāmi uz šādu adresi:

Mag. iur. Adolfs Šilde,
Lettisches Rotes Kreuz,
Zuckerbergstr. 153,
Stuttgart — Bad Cannstadt,
Germany.

Veltīsim Jānim Jaunsudrabiņam!

Jānis Veselis

ATKLĀTS PADOMJU SPIEGU TĪKLS SAV. VALSTĪS

EIROPAS BĒGĻUS TIESĀ PAR SPIEGOŠANU PAD. SAVIENĪBAS LABĀ. KĀDS PĀRBĒDZIS PADOMJU SLEPENĀ DIENESTA AĢENTS ATKLĀJ KOMŪNISTU SPIEGU AKTĪVITĀTI SAV. VALSTĪS.

Ņujorkā. Pagājušā nedēļā Sav. Valstīs bija bagāta ar divām spiegu sensācijām. Manhatanas federālā tiesa piesprieda cietumsodus kāda nesen atklāta spiegu tīkla līdzdalībniekiem. Tai pašā laikā, domājams, pilnīgi neatkarīgi no augšminētās spiegu grupas, policijas lamatās ieskrēja padomju pulkvedis Rūdolfs Abels, kas, strādādams kā fotografs Bruklinā, veselus 9 gadus piegādājis militāru informāciju Padomju Savienībai. Abels ir līdz šim augstākā padomju militārā persona, kas Sav. Valstīs apcietināta par spiegošanu. Ja viņu atzīs par vainīgu, tad padomju pulkvedim draudz nāves sods.

Sav. Valstu valdība neslēpj savu pārsteigumu, ka Padomju Savienības sūtniecība par Abela apcietināšanu vēl līdz šim nav teikusi neviena vārda. Agrākos gadījumos, kad Sav. Valstīs apcietināti padomju pilsoņi, sūtniecība vislielākā ātrumā sākusi organizēt apcietināto aizstāvēšanu. Pašreizējā klusēšana gandrīz vai liek domāt, ka Maskava Abelu jau būtu norakstījusi zaudējumos.

Šī gada 9. augustā Manhatanas federālā tiesa piesprieda 5 ar pus gadu cietumsoda Jākobam Albamam, kas Sav. Valstīs ieradās no Lietuvas, un Mirai Soblei, kas dzimusi Krievijā. Abi atzinās, ka spiegojuši Padomju Savienības labā.Miras Sobles vīrs Džeks, kas atzīts par kāda padomju spiegu tīkla vadītāju, arī atrodas apcietinājumā. Viņa gadījumā soda piespriešana atlikta līdz šī gada 18. septembrim.

Vašingtonā. Vislielāko interesi Sav. Valstīs pašreiz radījusi gaidāmā pulkveža Abela tiesāšana. Vai tāda vispār notiks? Vai neskaidrība valsts likumos pasargās padomju pulkvedi no droša nāves soda? Ļoti iespējams, ka Sav. Valstu valdība apsūdzību pret Abelu būs spiesta atsaukt. Un proti, šī gada 3. jūnijā Sav. Valstu augstākā tiesa pieņēma lēmumu, ka kriminālnoziegumu gadījumos, kur apsūdzību vada FBI (Federālais izmeklēšanas birojs) pēdējam jāatklāj avoti un paņēmieni, ar kādiem iegūti pierādījumi pret apsūdzēto. FBI direktors J. Edgars Hūvers, kādreizējais Sav. Valstu preizdents, noteikti pretojas tiesas lēmumam atklāt izmeklēšanas biroja avotus un paņēmienus. Tādēļ ļoti iespējams, ka, lai izvairītos no dažādu slepenu dokumentu iztirzāšanas plkv. Abela prāvas laikā, FBI savu apsūdzību pret pēdējo atsauc. Nav domājams, ka bez FBI apsūdzības materiāliem lieta pret padomju pulkvedi tiktu uzturēta spēkā.

Dabas katastrofas Japānā un Korejā

Tokio. Šī gada 11. augustā Japānas vidieni piemeklēja neparasti spēcīgi pērkoņnegaisi, radot plūdus un zemes nobrukumus Gifas un Gunmas apgabalos. Domā, ka upuru skaits pārsniegs 200 cilvēku. Palikušo iedzīvotāju evakuēšanai un ievainoto kopšanai no tuvākās apkārtnes atsteigušies ap 10.000 brīvprātīgo, bet tagad arī vairākas brīvprātīgo darba grupas nonākušas dzīvības briesmās.

Pusanā. Sav. Valstu militārās iestādes ziņo no Dienvidkorejas ka nesenos Naktongas upes plūdos noslīkuši vismaz 140 cilvēku, smagi ievainoto skaits pārsniedz 500, kamēr ap 75.000 cilvēku palikuši bez pajumtes.

SIDRABENE AICINA MAZOS UN LIELOS UZ BĒRNU UN JAUNATNES SPORTA SVĒTKIEM SVĒTDIEN, 18. AUGUSTĀ, SĀKUMS, PLKST. 10 RĪTĀ.

LATVIJA

> **Draugi grib mūs asimilēt,**
> **Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
> **Bet mēs gribam palikt latvieši.**
> **Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

KĀ IEINTERESĒT CITTAUTIEŠUS

P. DREIMANIS

Līdz šim cittautiešiem, īpaši Rietumu demokratiju pilsoņiem tiek sniegta informācjia par boļševiku rīcību Latvijā un latvju tautai nodarītām pārestībām. Bez šaubām, šai informācijai ir bijusi sava nozīme, bet diezgan maza — daudzi rietumnieki to ir uzskatījuši par propagandu; citi nemaz nav gribējuši dzirdēt par attēlojamiem notikumiem un atteikušies skatīties attiecīgos attēlus. Tāda izturēšanās pret minēto informāciju īpaši vērojama Amerikas kontinentā. Tāpēc jāmēģina pieiet indiferentajiem tālumniekiem citādā veidā.

Amerikas demokratiju pilsoņiem ir liela interese par ražīgu darbu. Ikviens strādnieks, kas kārtīgi veic savu uzdevumu un veicina darba devēja labklājības pieaugumu, ir viņa acīs gandrīz varonis. Tas tiek cienīts, viņa atalgojums pamazām paaugstināts un strādnieku skaita samazināšanas gadījumos viņš atlaižamo rindā nenonāk. Tātad ar darbu iespējams ļoti bieži ieinteresēt tos, kam ir kapitāli un interese tikai par to pavairošanu.

Latvju tautas darba tikums tā ir nostiprinājies viņas locekļos, ka pat svešumā un pie tam neparastā darbā latvieši uzrāda labas sekmes un vērš uz sevi darba devēja uzmanību. Strādājot savā speciālitātē, mūsu darbinieki, protams, var panākt vēl labākus rezultātus kā darbā, tā arī darba devēja interesē par strādnieka dzimteni un tās saimniecības attiecīgo nozari. Arī latviešu uzņēmēji ar saviem darba paņēmieniem un veiklību var vērst uz sevi cittautiešu uzmanību un pamudināt viņus iepazīties ar čaklo veikalnieku un viņa dzimteni. Katrā ziņā latvieši ar savu darbu var ieinteresēt sveštautiešus par savas tautas kultūru.

Mūsu nacionālie tērpi un tautiskās dejas neapšaubāmi interesē cittautiešus. Sarīkojumos, kur latvieši demonstrē minētos tautas sasniegumus, allaž jādzird interese par tiem un vēlēšanās iegūt tuvāku informāciju par attiecīgiem rakstiem (ornamentiem), to nozīmi un citu. Ne mazāka interese viņiem ir par keramikas un citu daiļamatnieku izstrādājumiem. Izstādēs tie tiek uzmanīgi vēroti, iztaujāta izgatavošanas technika un ornamentu nozīme. Līdz ar to cittautiešiem rodas interese arī par daiļamatnieku tautu, viņu dzimteni un kultūru.

Dziesma un mūzikālie priekšnesumi, īpaši latviešu oriģināldarbi, ir viens no iespaidīgākiem informācijas līdzekļiem. Dziesmu svētkos koŗi un orķestri sasniedz kalngalus publikas ietekmēšanas ziņā. Arī cittautieši ilgi par tiem runā un novērtē latviešu mākslinieku sasniegumus. Viņu interese par šīm mākslas nozarēm ir neapšaubāma, un to īpatnību ievērošana noved pie tuvākas iepazīšanās ar latvju tautu.

Individuāli mākslinieki ar savām gleznām, tēliem un citiem darbiem, rīkojot izstādes un citādā veidā iepazīstinot publiku ar saviem sasniegumiem, arī veic nopietnu informācijas darbu.,

Zinātnieku darbs visvairāk norit kabinetos un laboratorijās. Bet atsevišķu zinātnes nozaru speciālisti satiekas savās sanāksmēs, lasa tur referātus un debatē par jaunākiem atzinumiem. Viņu darbi tiek publicēti. Par tiem raksta žurnālos un laikrakstos. Sabiedrība ir informēta kā par jaunajiem atzinumiem, tā arī par to autoriem un viņu tautību. Jaunā paaudze ar savām labajām sekmēm skolās un augstskolās arī veic lielu kultūras un propagandas darbu.

Minēto piemēru pietiek, lai pārliecinātos, ka iespējams iepazīstināt cittautiešus ar latvju tautu un tās kultūru. Tas jau ir darīts, bet šī taktika vēl būtu jāpastiprina, lai šai darbā iesaistītu pēc iespējas lielāku tautiešu skaitu un celtu latvju tautas kultūras līmeni, tādā veidā iepazīstinot cittautiešu plašākas aprindas un iespaidīgākas personas ar Latviju un tās tautu. Kad tas panākts, tad minētām aprindām un personām pati par sevi rodas interese par šīs tautas tagadējo likteni. Tās apmierināšana dod iespēju informēt par boļševiku rīcību Latvijā, deportācijām, spīdzināšanām un citiem varmācības darbiem, kā arī tautas kultūrālās attīstības bremzēšanu. Šādā sakarā cittautieši neatteiksies uzklausīt viņiem sniegtās ziņas un vērot tām atbilstošus attēlus. Mērķis būs sasniegts un pie tam daudz plašākos apmēros un iespaidīgākā veidā nekā vienpusīga varmācību attēlošana.

KANADIEŠI VAR BŪT LEPNI

Pēc kopvalsts ministru prezidentu sanāksmes Londonā, kopvalsts locekļu valstu iedzīvotāji var jautāt: ko šī sanāksme ir sasniegusi?

Ja uzdodot šo jautājumu, tie sagaida noteiktu atbildi ar sasniegumu sarakstu, tie būs vīlušies. Kopīgais komunikē, ko izdeva pēc sanāksmes, pateica visai maz, pie tam maigā veidā.

Britanijas ministru prezidents sērs Harolds Mekmillens visai teicami salīdzināja šo sanāksmi ar ģimenes sanāksmi. Tanī bija daudz veču draudzīgu un interesantu pārrunu, dažas ģimenes saraušanās un dažas ierosinātas idejas, kuras neviens ministru prezidents nevar īstenot bez savas valsts parlamenta akcepta.

Šādas neoficiālas pārrunas laiku pa laikam ir notikušas jau divu paaudžu laikā, un viens galvenais sasniegums ir redzams: Britu kopvalsts vēl arvien ir spēcīga, un bieži tā ir bijusi apvienots spēks pasaules notikumos, kaut gan tā ir nāciju apvienība, kurai nav piemēra līdzšinējā pasaules vēsturē. To varētu nosaukt par pasaules lielāko savstarpīgas apbrīnošanas biedrību, kurā ietelp visu zināmo rašu, ticību un reliģiju locekļi.

Bet no pēdējās sanāksmes pārrunām radās kaut kas, par ko kanadieši var būt lepni. Šais sanāksmēs Kanadai, kā vecākai kopvalsts dominijai, arvien bija vadošā loma. Nelaiķis L. L. Mekenzijs Kings un L. St. Lorāns šinīs sanāksmēs uzlūkoti kā vecākie valstsvīri nāciju ģimenē.

Kad Kanadas jaunais ministru prezidents Džons Dīfenbeikers devās uz šo sanāksmi, bija daži apsvērumi, ka esot tikko jaunievēlētām, viņam var iznākt novietoties sēdekļos aiz citiem. Tomēr tas nenotika, jo viņš reprezentēja vecāko dominiju. Dīfenbekers proponēja uz Kopvalsts konferenci sanākt nākošajā gadā Otavā. Šķiet, ka šī ideja guva visu brālīgo ministru prezidentu atbalstu. Apvienotās karalistes prese tā attēlo šo notikumu: „The Daily Mail" rakstīja „Dīfenbekera triumfs" lieliem burtiem šķērsām pāri pirmai lapaspusei un dēvēja viņu par „kopvalsts jauno stipro vīru." „The Evening News rakstīja: „Nav šaubu, ka Dīfenbekers... atstāja lielu iespaidu kopvalsts konferencē... tas ir stipras gribas vīrs ar oriģinālām idejām...". „The Manchester Guardian", „The Daily Express" un „The Evening Standart" visi Kanadas jaunajam ministru prezidentam piedēvēja vadošo lomu konferencē.

Kas tad īstenībā norisinājās kopvalsts konferencē? Vecākais dēls nāca ar ideju, kas nozīmē, ka ģimenes saites pastiprināsies, un tā būs cieši saistīta uz ilgiem gadiem nākotnē.

C. S.

TAVA TAUTA NEZUDĪS, JA TU IESI MIRT PAR TAUTU

10. AIZPUTES KĀJNIEKU PULKA GADA SVĒTKOS

Šī devīze bija ierakstīta 10. Aizputes kājnieku pulka karogā, kuru pulkam dāvināja Aizputes apriņķa un pilsētas pašvaldības. Otrā pusē karogam bija vārdi: „Sirds — kurzemnieka gods."

5. augustā pagāja 39 gadi, kopš 10. A. k. p. tika dibināts un noorganizēts. Tā sākuma gaitas meklējamas Liepājā, kur A. k. p. izveidojās no Latgales papildu batalj. Liepājā, Kaŗa ostas rajonā pulkam savās pirmajās tapšanas dienās, kad viss vēl bija organizēšanās stadijā un ar nepietiekamu apbruņojumu, vajadzēja izcīnīt sīvas kaujas pret uzbrūkošiem vācu spēkiem. Vācieši gribēja gūt kādus izšķirīgus panākumus Dzintarjūras krastā, lai varbūtēji varētu īstenoties viņu plānotā politika Baltijas telpā. Sīvākie vācu, triecieni oktobra un novembra mēnešos tika vērsti pret mūsu aizstāvjiem Skēdes tilta ziemeļu un dienvidu forta rajonos. Taču ar kaŗotāju varonību un labi organizētu pretestību, tāpat angļu kaŗakuģu artilerijas atbalstu, uzbrucējus izdevās atsist. Šajās cīņu dienās sevišķu varonību parādīja kāds jau krietni gados vecs vīrs J. Klaviers, kurš stājās cīnītāju rindās un uzmudināja pārējos ar savu drosmi un priekšzīmi. Viņš tika ieskaitīts 10. Aizputes kājnieku pulka sastāvā kā goda virsseržants un apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Vēl cīņās pie Liepājas lielu varonību parādīja turpat uz vietas provizoriski izveidots bruņotais vilciens ar tā apkalpi. Pats šī vilciena komandieris Kļestrovs krita varoņa nāvē. Liepājas Kaŗa ostas aizstāvēšanu vadīja Lejaskuzemes kaŗa apgabala komandieris ģen. O. Dankers un pulka komandieris pulkv. Kalniņš. Pēdējais arī ilgus gadus vadīja pulku miera laika posmā Daugavpils cietoksnī.

Pakāpeniski vācu pulki tika atsviesti un tos vajāja pāri Lietuvas robežai. Vēlāk pulku pārvietoja uz Austrumu fronti, kur tam bija iecirknis Krāslavas rajonā. Kaujas darbībai izbeidzoties, tas atgriezās Daugavpils cietoksnī, lai turpinātu audzināšanas un apmācības darbu. Pēc atgriešanās no Sibirijas, pulkam tika piedalīts Troickas pulks, kā trešais bataljons, un tas arī visu laiku palika kā tāds kaujas sastāvā. Cietokšņa parkā, pulka kritušiem kaŗavīriem tika uzcelts piemineklis, un to godināšana notika ik gadus svinīgā jundā, pulka gada svētku priekšvakarā.

Bez pulkveža Kalniņa, pulku vēl tika komandējuši: pulkv. Luļaks, pulkv. Vaivads, pulkv. Kurše, pulkv. Grosvalds un pulkv. Skujiņš.

1940. gadā, kad tika sagrauta un izlaupīta Latvijas valsts, Sarkanās ordas vadība ķērās arī pie Latvijas armijas noārdīšanas, un tad faktiski izbeidza savu pastāvēšanu arī 10. Aizputes kājnieku pulks.

Šīs nedaudzās rindas lai būtu arī sveicinājums gada dienā visiem bijušajiem pulka kaŗavīriem.

Valters Zirnītis.

Apdāvināta latviešu meitene

Augusta sākumā radiofonā un laikrakstos vairākkārt tika pieminēts Latvijas vārds, kad 12 gadus vecā Ilze Garā Montreālā uzvarēja ap 1.200 sāncenses, kas piedalījās zīmēšanas sacensībā. Šo sacensību rīkoja The Bluestone firma Montreālā. Kā balvu Ilze iegūst 500 dolaru Kanadas krāšanas zīmēs (Savings bonds). Kopā ar vecākiem viņa dzīvo 4515 Grand bulvārī, zīmēt sākusi jau agrā bērnībā. Konkursā viņa ar tādu prasmi uzzīmējusi tēva seju, ka mākslinieki žūrijas komisijā bez vilcināšanās un šaubīšanās atzinuši Ilzi par uzvarētāju. Viņa ir arī ļoti mūzikāla, mācās McGilla universitātes konservātorijā vijoles spēli. Ar sacensībā iegūto naudu tēvs domā Ilzei iegādāties vijoli un dot iespēju papildināties pie privātskolotāja.

Ilzes tēvs Nikolajs Garais mācījies gleznošanu Latvijas mākslas akadēmijā, bet studijas pārtraucis kaŗš, kad iestājies armijā. Vēlāk kopā ar ģimeni bēgļu gaitas vadījis Vācijā, kur arī piedzimusi Ilze. Jau 10 gadu vecumā viņa uzvarējusi Anglijas avīzē izsludinātajā konkursā, kurā atzīta par labāko slavenās Šveices kalnu meitenes Heidi zīmēšanā. Toreiz viņa ieguvusi vienas nedēļas atvaļinājumu Šveicē.

Tā mazā meitene, kura nav elpojusi tēvzemes gaisu, ar savu talantu darījusi prieku saviem vecākiem un skaisti populārizējusi Latvijas vārdu.

M. O.

Kultūras biroja paziņojums

Kultūras biroja rīcībā ir „Latviešu trimdas izdevumu bibliografija, 1955. nelielā skaitā.

Ieteicams latviešu organizācijām piegādāt to vietējām publiskajām bibliotēkām, reizē lūdzot, lai, latviešu lasītāju interesēs, tās iegādātu zināmu skaitu latviešu grāmatu (pēc iespējas norādot tieši, kādas un kur tās pasūtināmas). Piezīmējams, ka dažas bibliotēkas šai sakarā izrādījušas visai dzīvu interesi un atsaucību.

Bibliografijas cena ir 1,50 dol., bet ASV latv. organizācijām, draudzēm un latviešu kopām Kultūras birojs to izsūta par 1,- dol. Pieprasījumi adresējami: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D. C.

Latvijas Amerikā pārstāvji MONTREĀLĀ

Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas

Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus

O. ZILKALNS

5440 Walkley Avenue - Apt. 22,
Montreal 29 — Phone HU 8-6518,
Canada

10 GADU KANADĀ

Apkures ietaišu speciālists A. Laguns Kanadā ieceļojis 1947. g. 30. jūlijā. Līguma gadu pavadījis meža darbos, pēc kam strādājis savā arodā kanadiešu firmās. Pirms 7 gadiem nodibinājis savu firmu A. Laguns Heating Co., 204 Oakwood Ave., tel. LE 1 - 6583. Kopš tā laika, ierīkojot māju apkures, ar saviem pakalpojumiem un precizo darbu kļuvis plaši pazīstams latviešu namsaimnieku aprindās.

Latvijā A. Laguns beidzis Daugavpils dzelzceļa arodskolu, strādājis sava tēva apkures uzņēmumā Rīgā, kā arī 39.-41 g. g. bijis lokomotīves vadītājs uz Latvijas dzelzceļiem.

ŠOVASAR KANADAS JAUNATNES PULCIŅI ATTĪSTA ROSĪGU DARBĪBU

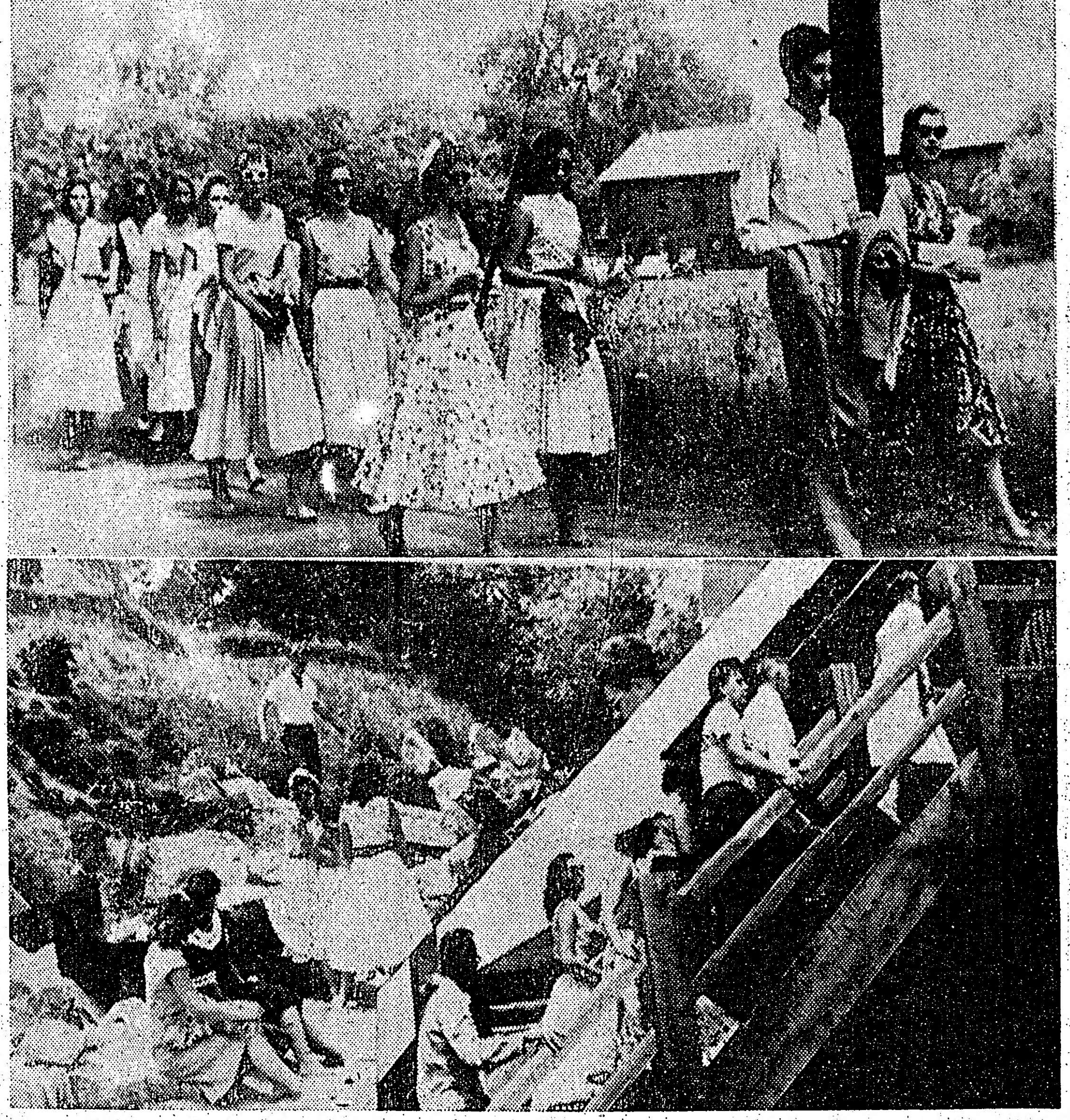

Pagājušajā nedēļā bija kopīgs Toronto un Bramptonas jauniešu brauciens uz Kvīnstonu ar kuģi Kajuga pāri Ontario ezeram, kur viņus sagaidīja Sv. Katarīnes un Niagaras jaunieši, pēc kam visi devās ekskursijā un apskatīja apkārtni. Attēlā augšā: Toronto Lāpas un Bramptonas Liesmas dalībnieki dodas apskatīt Jūrniecības mūzeju Kvīnstonā un veco fortu. Apakšā: kamēr ciemiņi apskatīja šīs ievērojamās vietas, tikmēr mājinieces — Dzirksteles dalībnieces pludmalē bija uzklājušas cienasta galdu. Pa labi — ekskursanti uz Kajugas kāpnēm. B. Savicka uzņēmumi.

KANADĀ

TORONTO

● Toronto latviešu biedrības drāmatiskais ansamblis 7. septembrī dos viesizrādi Klīvlendā. Izrādīs M. Zīverta lugu Minchhauzena precības. Izrādi rīko Klīvlendas latviešu biedrība.

● 5. un 6. oktobrī TLB drām. ansamblis viesosies Čikāgā, Hull House ar minēto lugu O. Kroļļa mākslas aģentūras sarīkojumā.

Šis būs kāda Kanadas latviešu drāmas ansambļa pirmās viesizrādes viņpus robežas.

● Pirmās ev. - lut. draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvaldes sēdē priekšsēdis P. Plisis ziņoja par šinī gadā veiktajiem darbiem, kas aptver ceļa izbūvi un uzlabošanu, upes padziļināšanu, paplašinot un uzlabojot peldētavu, kā arī veikti priekšdarbi sporta laukuma būvei. Bez tam bērnu vasaras nometnes vajadzībām izbūvēta jauna aka un turpināta apkārtnes izdaiļošana. Izdaiļošanas darbus vēl turpinās rudenī un arī nākošajā pavasarī. Sēdē pārrunāja arī jautājumu par tenisa laukuma būvi, kā arī nolēma plānā uzņemt un noteikt gruntsgabalu robežas privāto vasaras mājiņu celšanai. Šo gruntsgabalu cenas paaugstināšs, sākot ar nākošā gada 1. janvāri: tagadējo 100 dolaru vietā interesentiem būs jāmaksā $150,00, jo līdzšinējie gruntsgabalu un mājiņu īpašnieki ielikuši ne tikvien daudz darba, bet arī daudz līdzekļu visas Sidrabenes izkopšanā, ar ko gruntsgabalu vērtība ievērojami pieaugusi.

● Pirmā ev. - lut. draudzes padomes sēdē plaši pārrunāja jautājumu par līdzekļu sagādi draudzes veco ļaužu mītnei, kādam nolūkam draudzes kasē jau iekrāti vairāk kā $2.000,00. Sēdē nolēma rīkot plašu, vērtīgu mantu izlozi, paredzot 3.000 lozes, nosakot atsevišķas lozes cena $1,00. Šo izlozi paredz rīkot pēc gada, attiecīgos priekšdarbus veiks draudzes sarīkojumu organizēšanas komiteja.

● Pirmā ev. - lut. draudzē māc. A. Čops kristījis Arturu Siksnu, Elmāra un Dzidras dēliņu, un Inesi Baldevicu, Ludvīga un Emīlijas meitiņu.

● Brāļu J. un A. Grodņu zirgi, kas kādu laiku piedalījās sacīkstēs Toronto vecā Vūdbaines hipodromā, tagad aizvesti uz Montreālu, kur turpinās piedalīties sacīkstēs turienes hipodromos.

● Saulaines bērnu svētku ietvaros notika arī plašas sporta sacensības, kurās piedalījās gandrīz visi nometnes iemītnieki, daudzos gadījumos uzrādot arī ievērojami labus rezultātus. Dažādām sacensībām meitenes un zēni tika sadalīti vecuma grupās. Augstlēkšanā meitenēm no 7 līdz 8 gadiem uzvarēja Kaija Celdoma, atstājot 2. v. Andu Bāliņu, bet no zēniem veiksmīgākais bija Alnis Bāliņš, 2. v. Ints Plampe. Grupā no 9 līdz 10 gadiem uzvarēja Sarmīte Reichmane, 2. v. Anita Pļavniece, bet no zēniem 1. v. Egils Bumbiers, 2. v. Richards Dadzis. Grupā no 11 līdz 12 gadiem 1. v. Irma Līduma, 2. v. Ieva Leišupe, bet no zēniem 1 v. Jānis Lūsis un 2. v. Jānis Mangalis. Grupā no 13 gadiem un vecākiem uzvarēja Sarmīte Kristiņa, 2. v. Dzintra Gruzīte, bet no zēniem 1. v. Valdis Jirgens un 2. v. Ivars Līdums. Tāllēkšanā 7 līdz 8 gadiem meiteņu grupā uzvarēja Kaija Celdoma, 2. v. Mārīte Miķelsone, bet zēnu grupā 1. v. Alnis Bāliņš un 2. v. Ints Plampe. Grupā no 9 līdz 10 gadiem 1. v. Sarmīte Reichmane un 2. v. Anita Pļavnieka, bet no zēniem 1. v. Richards Dadzis un 2. v. Pēteris Riverts, Grupā no 11 līdz 12 gadiem 1. v. Ināra Līduma un 2. v. Inese H., bet no zēniem 1. v. Jānis Mangalis un 2 v. Pēteris Akers. Grupā no 13 gadiem un vecākiem uzvarēja Ruta U., 2. v. Inese H., bet no zēniem 1. v. Mārcis Ešmits un 2. v. Ivars Līdums. 50 jardu skriešanā no meitenēm vecuma grupā 7 līdz 8 gadiem uzvarēja Kaija Celdoma, 2. v. Anda Bāliņa, bet no zēniem 1. v. Ints Plampe un 2. v. Alnis Bāliņš. Grupā no 9 līdz 10 gadiem uzvarēja Sarmīte Reichmane, 2 v. Anita Pļavnieka, bet zēnu grupā 1. v. Egils Bumbiers un 2. v. Pēteris Riverts. 60 jardu skriešanā piedalījās tikai vecāki par 13 gadiem, un meiteņu grupā šeit veiksmīgākā bija Dzintra Gruzīte, 2. v. Inese Grodne, bet no zēniem 1. v. Juris Lamferts un 2. v. Mārcis Ešmits. Zēnu grupā no 11 līdz 12 gadiem 1. v. Jānis Mangalis un 2. v. Pēteris Akers. Bez tam sacensības bija paredzētas arī peldēšanā un daiļlēkšanā, bet vēsā laika dēļ tās bija jāatliek.

Latviešu ārsti

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel RO 2-0962 vai CH 4-2081, Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St. W., tel.: LE 4 - 6851.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

AICINĀJUMS

Mūsu rakstniecības vecmeistars Jānis Jaunsudrabiņš 25. augustā atskatās uz 80 mūža un 60 darba gadiem.

Lieli ir Jāņa Jaunsudrabiņa nopelni rakstniecības laukā. Sakopoti vienuviet, viņa darbi aizņemtu daudzus jo daudzus sējumus. Un to starpā ir tādi, kas jau ar pilnu tiesību ieskaitāmi mūsu latviešu literātūras klasiskajos paraugos. Tas it īpaši sakāms par abiem bērnu un jaunatnes krājumiem — Balto un Zaļo grāmatu.

Bet pāri visam, kas ietverts rakstu sējumos, paceļas pati rakstnieka gaišā personība. Svešumā izkliedētiem, tā kļuvusi mums par latviskā gara, latviskās sirdsdedzes simbolu. Cik daudzkārt mūs stiprinājusi jau apziņa vien: viņš dzīvo un darbojas mūsu vidū! Un ar savu dzīvi un darbu nemitīgi atgādina: Piemini Latviju, tici Latvijai!

Jāņa Jaunsudrabiņa 80 gadi ir izcila atceres un apceres diena visai trimdas latviešu saimei. Atzīmēsim to ar piemērotiem atceres aktiem ikvienā latviešu kolonijā.

Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras birojs ar prieku konstatē, ka atceres sarīkojumu iniciātīvu vairākās vietās ir uzņēmušies jaunatnes pulciņi un silti ieteic to pašu visiem pārējiem pulciņiem.

Kultūras birojs arī pievienojas Latviešu preses b-bas un PEN kluba aicinājumam — sagādāt trimdas balvu Jānim Jaunsudrabiņam, nosūtot attiecīgus ziedojumus resp. atceres sarīkojumu atlikumus uz šādu adresi: **Mr. Jānis Porietis, 16 Centre St., Roxbury, 19, Mass.** ar atzīmi Tautas balvai.

Ar šo aicinājumu Kultūras birojs griežas pie visiem ASV latviešiem, latv. organizācijām, draudzēm un kopām.

J. Kadilis,
Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras biroja vadītājs.

Sarīkojumu kalendārs

Toronto

30. augustā — DV dienu atklāšana ar sekojošu filmas izrādi Rīga šodien.
31. augustā — DV dienu koncerts Karaliskā mūzeja zālē. Piedalās Ksenija Brante, Ārijs Ķellijs un Okolo - Kujaks.
28. septembrī — Kazanovas mētelis DVTK.
29. septembrī Jaunsudrabiņa vakars, LPB Kanadas kopa.
5. oktobrī — Kazanovas mētelis DVTK.
13. oktobrī — Latviešu YMCA's filmas par Latviju un koncerts centrālās YMCA's telpās.
19. oktobrī Dāmu valsis — Čikāgas teātra viesizrāde, TLB.
26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.
8. novembrī Tradicionālais Mārtiņu vakars Columbus zālē, TLB un T.L Sp. klubs.
9. novembrī Mārtiņu balle — Palace Pier, DV Toronto nod., DV Sporta klubs.
23. novembrī Bostonas ansambļa viesizrāde.
31. decembrī Jaungada sagaidīšana Kolumba zālē.
31. janvārī 1958. g. Preses balle, LPB Kanadas kopa.

HAMILTONA

24. augustā — HMMK eksternās māla baložu šaušanas sacīkstes.
21. septembrī — HLB gada svētki un sezonas atklāšanas balle Sv. Michaēla zālē.
12. oktobrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.
26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru baznīcas zālē.
2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota".
2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.
16. novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.
14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

SV. KATARĪNES

17. augustā St. Katarīnes latviešu mednieku un makšķernieku kluba eksternās sacensības māla baložu šaušanā Effinghama parkā, pl. 1-os dienā. Turpat plkst. 7 vak. zaļumballe.
30. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un deju.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

AICINĀJUMS

Mūsu rakstniecības vecmeistars Jānis Jaunsudrabiņš 25. augustā atskatās uz 80 mūža un 60 darba gadiem.

Lieli ir Jāņa Jaunsudrabiņa nopelni rakstniecības laukā. Sakopoti vienuviet, viņa darbi aizņemtu daudzus jo daudzus sējumus. Un to starpā ir tādi, kas jau ar pilnu tiesību ieskaitāmi mūsu latviešu literātūras klasiskajos paraugos. Tas it īpaši sakāms par abiem bērnu un jaunatnes krājumiem — Balto un Zaļo grāmatu.

Bet pāri visam, kas ietverts rakstu sējumos, paceļas pati rakstnieka gaišā personība. Svešumā izkliedētiem, tā kļuvusi mums par latviskā gara, latviskās sirdsdedzes simbolu. Cik daudzkārt mūs stiprinājusi jau apziņa vien: viņš dzīvo un darbojas mūsu vidū! Un ar savu dzīvi un darbu nemitīgi atgādina: Piemini Latviju, tici Latvijai!

Jāņa Jaunsudrabiņa 80 gadi ir izcila atceres un apceres diena visai trimdas latviešu saimei. Atzīmēsim to ar piemērotiem atceres aktiem ikvienā latviešu kolonijā.

Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras birojs ar prieku konstatē, ka atceres sarīkojumu iniciātīvu vairākās vietās ir uzņēmušies jaunatnes pulciņi un silti ieteic to pašu visiem pārējiem pulciņiem.

Kultūras birojs arī pievienojas Latviešu preses b-bas un PEN kluba aizinājumam — sagādāt trimdas balvu Jānim Jaunsudrabiņam, nosūtot attiecīgus ziedojumus resp atceres sarīkojumu atlikumus uz šādu adresi: **Mr. Jānis Porietis, 16 Centre St., Roxbury, 19, Mass.** ar atzīmi Tautas balvai.

Ar šo aicinājumu Kultūras birojs griežas pie visiem ASV latviešiem, latv. organizācijām, draudzēm un kopām.

J. Kadilis,
Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras biroja vadītājs.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

30. augustā — DV dienu atklāšana ar sekojošu filmas izrādi Rīga šodien.
31. augustā — DV dienu koncerts Karaliskā muzeja zālē. Piedalās Ksenija Brante, Arīņš Kellija un Okolo - Kuiaks.
28. septembrī — Kazanovas mētelis DVTK.
29. septembrī Jaunsudrabiņa vakars, LPB Kanadas kopa.
5. oktobrī — Kazanovas mētelis DVTK.
11. oktobrī — Latviešu YMCA's filmas par Latviju un trimdas gaitām Hart House teātrī.
19. oktobrī Dainu valsis — Cikāgas teātra viesizrāde, TLB.
26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.
3. novembrī Tradicionālais Mārtiņu vakars Columbus zālē, TLB un T.L Sp. kluba.
9. novembrī Mārtiņu balle — Palace Pier, DV Toronto nod., DV Sporta klubs.
30. novembrī Bostonas ansambļa viesizrāde.
31. decembrī Jaungada sagaidīšana Kolumba zālē.
31. janvārī 1958. g. Preses balle, LPB Kanadas kopa.

HAMILTONA

24. augustā — HMMK ekstermās māla bāložu šaušanas sacīkstes.
21. septembrī — HLB gada svētki un sezonas atklāšanas balle Sv. Michaēla zālē.
28. septembrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.
26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru biznicas zālē.
2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota".
2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.
16. novembrī Latvija valsts nodibināšanas svētku svinības.
14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

ST. KATARINES

17. augustā St. Katarines latviešu mednieku un makšķernieku klubs ekstermās šaušanas sacīkstes, makšķerēšanas sacīkstes un pikniks no pl. 1-os dienā. Turpat plkst. 7 vak. zaļumballe.
5. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums un deju.

POSTA DIENAS ANGLIJAS RŪPNIECĪBĀ

STREIKO AP DIVI MILJONI STRĀDNIEKU

LA LONDONAS LĪDZSTRĀDNIEKA POLĪTISKĀS PIEZĪMES

Lielbritanijas dokos valda klusums. Ostas krogos un strādnieku klubos pulcējas vīri un tukšo neskaitāmus alus kausus. Valdības darba ministrs, arodbiedrību vadoņi un kuģu būvētavu īpašnieki spriež, spriež un spriež... bet ārvalstis, kuras, kaut gan draudēja streiku briesmas, atkal un atkal uzticējās angļu kuģu būvētavu mākslai, ‚sāk šaubīties, vai pasūtinājumus nenodot kādai citai valstij — Vācijai vai Japānai. Strādnieki patiesi nevēlas streiku, jo to caurmēra izpeļņa ir 11.17.6 mārc.!Blakus šai nedēļas algai nāk klāt virsstundu maksa, bonusi... Nevienā citā Eiropas valstī strādniekiem nav tāds dzīves standarts kā Lielbritanijā, bet arodbiedrības nav ar to apmierinātas. Brīdī, kad jaunais premjērs Mekmillans pūlas savest kārtībā karaļvalsts ārpolītiku, kad sāk veidoties Eiropas tirdzniecības plāns; kad jaunais finanču ministrs gatavo jauno, daudzsološo budžetu — arodbiedrības pieprasa 10% algas pielikumu. Šī prasība nav tikai doku strādniekiem, bet arī elektriķiem, dzelzceļniekiem, kā arī visām pārējām „melnā darba'' profesijām. Un ne tikai strādnieki, bet arī ārsti paceļ savas balsis pēc lielākas izpeļņas. Ja pēdējie pieteikuši ultimātu un uz savu prasību piepildīšanu gaidīs līdz oktobrim, tad strādnieki nekavējoties uzsāka streiku! Gandrīz divi miljoni streiko. Ja atrisinājums nenāks drīz, ja arodbiedrības nenokāps no sava augstā zirga, tad nākošajā nedēļā Lielbritanijas rūpniecība apstāsies. Nekad vēl kopš 1926. gada ģenerālstreika šī sala nav aradusies tādu briesmu priekšā.

Vai Anglijas strādnieki vēlas šo streiku, vai šis streiks tiešām vajadzīgs un kādēļ tas vispār izcēlies? Firmu īpašnieki un akcionāri ir noguruši no nemitīgām arodbiedrību prasībām, tiem ir apnikuši mūžīgie „neoficiālie streiki", tiem ir apnicis klausīties no arodbiedrību vadoņiem norādījumus, kā vadīt rūpnīcas, kuģu būvētavas un kā likt dzelzceļiem ripot. Tie vēlas tikai 3,5% gada ieņēmumu no savām akcijām, tie vēlas celt jaunas rūpnīcas un dokus, kas vairotu ražošanu, bet arodbiedrības saka — nē!

„Mani neinteresē nācija, bet tikai viena lieta — algas paaugstināšana!'' Tā ar alus glāzi rokā teica kāds arodbiedrību vadonis.

„Ja mēs šai streikā neuzvarēsim, tad mēs vairs nekad neuzvarēsim!" Tā teica Arodbiedrību apvienības padomes vadītājs Franks Kuzins. Un tā tas arī ir ,bet to zina arī valdība, to zina fabriku īpašnieki, to zina strādnieki. Arodbiedrības Lielbritanijā no strādnieku interešu aizstāvjētājām pārvērtušās par īstenu pūķi, kurš no savām daudzajām galvām spļauj ārā sociālistu komūnistisku politiku. Lai cik ideālistiski būtu dažu arodbiedrību vadītāju centieni — atsevišķo nodaļu vadītāji ir komūnisti, kuri nevis klausa pašu izvēlētos vadītājus, bet gan visuvarenos komūnistu partijas vadītājus.

Ja pēc Ungārijas traģēdijas Lielbritanijas komūnistu partija zaudēja daudzus biedrus, ja daudzas arodbiedrības pieprasīja savu komūnistisko „bosu'' atkāpšanos, tad tagad viss tas aizmirsts. Komūnistu aģenti dara savu darbu: katrs valdības solis pretim stabilākai saimniecībai un politikai tiek sagaidīts ar visu iespējamo pretestību. Interesanti vērot, ka Lielbritanijas strādnieku partija pilnīgi kļuvusi par komūnistu Trojas zirgu cīņai par Anglijas nodošanu „sociālistiskajam progresam.''

Šai sakarā vērts atzīmēt kāda latviešu laikraksta Londonas korespondenta atzinumu, it kā Lielbritanijā lielais vairums pilsoņu esot sociālisti un ka sociālisms ejot savu uzvaras ceļu. Tā ir nepatiesība un apstākļu neizprašana. Sociālisms Lielbritanijā pastāv, strādnieku partija ir spēcīgāka kā jebkad, bet lielu lielais vairums strādnieku, nemaz nerunājot par viduškiru, ir un paliek konservātīvi. Pašreizējais streiks nav strādnieku cīņa pret saviem darba devējiem, bet gan komūnistu un sociālistu inspirēta akcija pret pašreizējo valdību, izmantojot dzīves dārdzības pieaugšanu un sarežģīto ārpolītisko un iekšpolītisko stāvokli. Taču Lielbritanijas premjērs Mekmillans par katru cenu ir nolēmis stāvokli glābt.

G. Z.

EDGARAM ALBERINGAM PUSSIMTS GADU

Tāds nieks vien būtu, tā domā pats „vainīgais", un ja vēl izkaulētu no Liktenlēmēja otru gadsimtu, tad varētu sākt atkal visu no gala. Visai īss bijis miera un labklājības cēliens šai divu pasaules karu paaudzei, un tomēr to var saukt arī par laimīgu, jo viņu apspīdēja Latvijas brīvvalsts visspožākais starojums.

Tad Edgaram Alberingam bijusi tā apskaužamā laime un iespēja vienas vai otras iestādes uzdevumā apciemot vai katru Latvijas pilsētu un pagastu, kur dzirdam viņu kā sparīgu runātāju valsts svētku dienās, lauksaimniecības biedrību atklāšanā, karogu un ražas svētkos u. t. t. Tikpat dedzīga aicinājuma pilni ir viņa ideoloģiskie raksti dienas presē: Aizsargā, Vadītājā u. c. Kā augstāko pagodinājumu un atzinību saņem valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa aicinājumu — radīt (ne uzrakstīt!) ievadvārdus Latvijas agrārreformas 20 g. jubilejas izdevumam. Šī dārgākā grāmata ar prezidenta pašrocīgu veltījumu, tāpat Latvija XX gados, Indriķa Chronika un Rīgas pilsētas vēsture, ko karavīrs, nēsādams savā mugursomā visvairāk gribēja paglābt, aizgāja bojā Pomerānijas uguns ēlē...

Lai gan Alberingu dzimtas šūpulis kārts Rūjas krastos, jubilārs ieskata sevi par Māras zemes dēlu, jo dzimis (1907. g. 13. augustā) un pirmās skolas gaitas sācis Daugavpilī. 1. pasaules kara pali aizrauj ģimeni uz Pēterpili, un kad 1917. g. kādā pelēcīgā oktobra dienā Ņevas upē iebrauc kreiseris Aurora un sāk bombardēt Kerenska mītekli Ziemas pilī, puika nav vairs novaldāms V. Olava bēgļu skolas solā, bet, uzmeties uz bruņota auto spārna, „taisa revolūciju"...

Paiet nemieru dienas un paklīdinātā tauta pošas uz mājām. Sākās pašu valsts jaunizbūve.

Absolvē valsts technikumu un turpina Komerczinātņu institūta konsulārā nodaļā gatavoties Ārlietu ministrijas dienestam. Tādam „vētras putnam" tā nav īstā vieta, tā domā Munters, un Ārlietu ministrijas vietā jaunais „asesors" sāk savas intelliģentā bezdarbnieka gaitas Varakļānu mežā par tabeļvedi. Jādomā, šī varenā meža spēks un burvība bija tā, kas piesaistīja viņu lauku ļaudīm un zemei. Drīzi vien zemkopības ministrs ieceļ viņu par savu sevišķu uzdevumu ierēdni pārzināt lietas, kas saistītas ar sūdzībām un sāpēm zemes ierīcības jautājumos.

Lai šo uzdevumu un zemnieka dvēseli dziļāk izprastu, viņš no celmāja Gaujas krastā savām rokām izplēsa līdumu, lai šajā vanagu lizdā rastos jauna zemes plēsēju cilts. Viņa māte, kurai Sēļu zemes sirds un gars, nosauca to par Ziedlejām. Romantikai, laimei un labklājībai, liekas, nekas nestājās ceļā, un tomēr ... sākās Latvijas saulriets. Padzīts no valsts amata, dēls ar veco tēvu atkal kļūst mežinieki un cērt „stenceles". Loks noslēdzies, mežā sākts, turpat nobeigts. Īsas partizāna gaitas, boļševikiem atkāpjoties un pāris gadu nosaimniekots Ziedlejās. Kad austrumu robežmalā atkal sāk šaudīties draudīgas ugunsmēles, trīs vīri atstāj ģimeni un mājas. Saimnieks ar abiem svaiņiem aiziet karā. Kā bijušais aizsargu lidotājs, kalpo latviešu aviācijas vienībā „nakts slakteru" grupā. Karu nobeidz kā II šķ. dzelzskrustnieks pie Leipcigas, kur vienību ielenc amerikāņi. Draugi paceltām rokām aizsoļo gūstā, bet vecais mežu vilks ievelkas dziļāk biezoknī. Ar šo brīdi tad nu sākās posms, kas liekas tikpat fantastisks, cik neiespējams, un ja dokumenti un zīmogi nerunātu savu valodu, varētu pieskaitot to Minchhauzena labākajiem stāstiem. Bet par to citā reizē, varbūt ...

Toronto latviešu sabiedrībai viņa vārds pazīstams no vairākiem skatuves tēliem un no Latviešu kluba Rīga, kura dibinātājs un pag. valdes pr-dis patlaban ir. Ass un ciets ir šis savrupceļa gājējs, kāds iekšējs nemiers viņu mūžīgi urda. Nav liels viņa draugu pulks un bērni un bērnu bērni viņu vairāk bīstas kā mīlē.

„Ap sevi vienot gribēju es ciltis un radīt valsti, jaunu, diženu!" Tā nesenajos Dziesmu svētkos dzirdējām viņu runājām karaļa Visvalža tēlā. Bet ar dūri un zobenu vien vēl nepietiek, lai ap sevi ciltis vienotu, tur vajadzīga vēl kāda cita „izejviela". To atrast un gudri lietā likt, lai draudzīgi vēlam Edgaram Alberingam, otro piecdesmito sākot.

A. P.

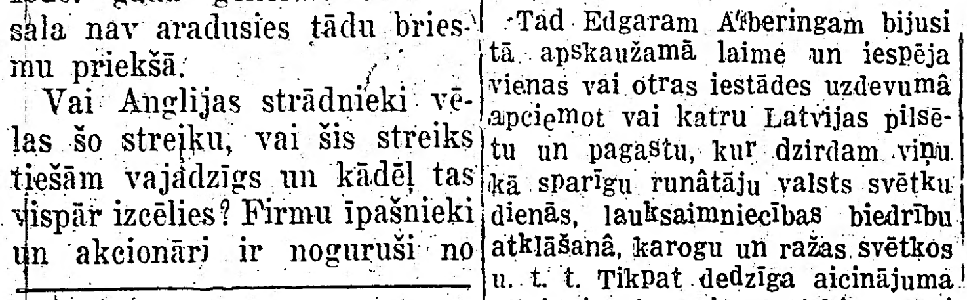

NAV VIS PAR VĒLU

Mag. iur. Kārlis Vanags ierosināja pasaules izstādē Briselē 1958. g. baltiešiem kopēji uzcelt Brīvības zvanu, kas atgādinātu brīvajai pasaulei Baltijas valstu likteni un šo tautu gribu atgūt brīvību un neatkarību. K. Vanaga ierosinājums atrada sirsnīgu atsaucību sabiedrībā. Tā būtu lieliska izdevība dot baltiešu trimdiniekiem jaunu pretkomūnistiskās cīņas impulsu.

Šo ierosinājumu Komiteja Latvijas brīvībai virzīja uz Brīvās Eiropas komiteju, kur tika celti iebildumi pret idejas nosaukumu — Brīvības zvans, jo vienu Brīvības zvanu Brīvās Eiropas komiteja bija jau dāvinājusi un uzstādījusi Rietumberlīnē.

K. Vanaga ideju pārsprieda arī pēdējā ALA's valdes sēdē un tur noskaidrojās, ka pieteikšanās termiņš dalībniekiem Briseles izstādē jau notecējis pirms pusotra gada, un, otrkārt, izstādē var piedalīties tikai valstis, bet ne organizācijas. Un ALA's valde, nolaižot rokas nokavētā termiņa dēļ, jautājuma tālāku pētīšanu un eventuālu izkārtošanu nodevusi Apspiesto Nāciju asamblejai.

Te jākonstatē vairāki fakti. Jau K. Vanaga ierosinājumā un vēlākos citu papildinājumos K. Vanaga idejā par Brīvības zvanu bija teikts, ka gadījumā, ja Briseles izstādes territorijā nebūtu iespējams Brīvības zvana ideju reālizēt, tad to vajag īstenot ārpus izstādes novietnes. Nav ticams, ka par naudu nebūtu iespējams nomāt vajadzīgo zemes strēmeli izstādes tiešā tuvumā. Kādēļ ALA's valde šo iespēju nav pieņēmusi?

Baltijas valstu starptautiskais stāvoklis un tā izpratne Rietumos ir visnotaļ īpatna. Tādēļ bija no liela svara tieši Baltijas valstu Brīvības zvans, un šī ideja nebija nododama tālāk Apspiesto Nāciju asamblejai, bet pašiem baltiešiem kopēji īstenojama. Tas būtu arī Baltijas valstu vienības apliecinājums visas pasaules priekšā.

Ar ideālismu un organizātorisku māku vajadzīgos līdzekļus saziedotu baltiešu trimdinieki un to organizācijas, kādēļ līdzekļi jāmeklē citur?

Vēl nav vis par vēlu īstenot Kārļa Vanaga Brīvības zvana ideju! Tā būs pārbaudes akmens mūsu gribēšanai un varēšanai , kas ir vienīgi mūsu pašu sirdīs un rokās.

Saturns

ILONA PEIČA

beigusi San Joss valsts kolledžu Kalifornijā ar B. S. gradu ķīmijā un metēmatikā. Strādā pētniecisku darbu Dow Chemical Comp. Pitsburgā, Kalifornijā.

AGRONOMS JĀNIS PAUKSĒNS

šogad ieguva maģistra gradu Ontario lauksaimniecības kolledžā — Gvelfā (Guelph), Kanadā. Viņš beidzis Jelgavas lauksaimniecības akadēmiju 1941. g., iegūstot agronoma gradu. Pēc tam strādājis kā prof. M. Eglīša asistents pie augu slimību katedras. J. Paukšēns ir korporācijas Ventonia filistrs.

Alberts Raidonis

KO NOZĪMĒ CHRUŠČEVA UZVARA?

> **„Es baidos no grieķiem, kaut tie dāvanas nes.''**
> **Virģilijs.**

„REVOLŪCIJA NO AUGŠAS''

Klusā revolūcija Padomju galmā šoreiz nesagādāja pasaulei pārāk lielu pārsteigumu, jo pirms laba laika bija zināms, ka Kremlī notiek spēkošanās starp Chruščeva „jaunā kursa'' piekritējiem un „veciem staļinistiem.''

Šoreiz vislabākais astrologs izrādījās maršals Tito, kas tūliņ pēc Ungārijas traģēdijas izteicās, ka Kremlī notiek cīņa par varu „staļinistu'' un „antistaļinistu'' starpā. — „Neprāts!'' — toreiz atbildēja Kremļa varenie.

Tas tagad ir noticis fakts, kam var būt ļoti tālejošas sekas.

Tā ka notikumi Kremlī stipri ietekmē politisko temptrātūru pasaulē, tad mūs var interesēt:

1) Ko nozīmē veco staļinistu gāšana?

2) Vai tas Padomju režīmu dara vājāku vai stiprāku?

3) Kā tas varētu ietekmēt pasaules politiku. resp. mūsu lietu: tā paliks nemainta, vai mainīsies uz labo vai slikto pusi?

KĀPĒC CHRUŠČEVA TRIUMFS NAV PILNĪGS?

Veco partijas un valdības varas vīru: Maļenkova, Molotova, Kaganoviča u. c. gāšana notika it kā divās pakāpēs. **Vispirms** tie tika padzīti no amatiem par „opozicionāru nostāju pret 20. partijas kongresa nospraustajām vadlīnijām, t. i. pret jauno kursu.'' **Otrkārt** tiem tika inkriminēta apvērsuma organizēšana, nolūkā sagrābt valsts varu. Šis punkts runā par smagu noziegumu par ko Staļina laikā draudēja nošaušana un tiesāšana.

Kāpēc Chruščevs izturējās tik saudzīgi pret opoziciju?

Vieni to izskaidro ar humāno politiku. Bet ir jāņem vērā arī daži blakus apstākļi. Maļenkovs ir galvenā figūra Chruščeva opozicijā. (Molotovs par vecu un viņam daudz pretinieku). Maļenkovs bija arī pirmais, kas iezīmēja jauno kursu pēc Staļina nāves un viņam ir savi piekritēji. Tāpēc nonāvēt Maļenkovu būtu visai riskanti. Tas varētu izraisīt lielāku asins izliešanu, kurā, iespējams, tiktu ierauta arī armija un rezultātā varu sagrābtu maršals Žukovs. Tā Chruščevs nonāktu konfliktā ar vīru, kura atbalsts viņam ļoti svarīgs.

Tāpēc Chruščeva triumfs nevar būt pilnīgs. Situācija ir tāda, ka vienādi vai otrādi — opozicijas iznīcināšana, tāpat atstāšana ir riskanta. Vēl paredzamas lielākas „staļinistu'' tīrīšanas kā Pad. Savienībā, tā satelitos.

KĀDS IR CHRUŠČEVA POLĪTIKAS JAUNAIS KURSS?

Chruščeva nākšana pie varas iezīmē jaunu pagriezienu Padomju hierarchijā, kas bez pārmaiņām bija ilgusi veselus 30 gadus.

Chruščevu ieskata par tālredzīgāko no boļševiku varas vīriem. **Viņš saskatīja, ka staļinisms tālāk vairs nevar pastāvēt. Tāpēc viņš nāca ar saukli reformēt komūnistisko sistēmu, lai konsolidētu varu savās mājās, uzturētu aliansi ar Ķīnu un satelitiem.**

Chruščevs ir arī tas pravietis, kas pēc 40 gadiem pēc boļševiku revolūcijas atklāja, ka ar tukšu vēderu Marksa — Ļeņina teorija grūti saprotama. Tāpēc viņš sola saimniecisko stāvokļa uzlabošanu, jo dzīves standarts ir stiprāks ierocis par atombumbu.

Chruščevs sola rūpniecības decentrālizāciju; lielākas prēmijas zemniekiem un reformas agrārpolitikā, kuru mērķis piena, sviesta un olu produkcijas celšana.

Ārpolītikā Chruščevs grib vispirms konsolidēt komūnistisko pasauli — no Z-Korejas, Ķīnas un Z-Vietnamas līdz Austrumvācijai un dzelzs aizkaram Eiropā. Šī milzīgā territorija bija Staļina imperija ar galvaspilsētu Maskavu. Bet nacionālā komūnisma ietekmē tā sākusi stipri plaisāt.

Tātad: 1) Nokārtot attieksmes ar satelitiem. 2) Uzlabot Pad Savienības un Dienvidslavijas attieksmes. 3) Padziļināt draudzību ar Indiju un 4) Tikai pēc tam parādīt žestu Rietumiem. Iespējams pat, ka Chr. ieteic četru lielo konferenci.

Pašā Chruščeva vārdiem runājot: „attīstīt ļeņinistisko miermīlīgās koeksistences politiku starp valstīm un dažādām sociālām sistēmām: sasprindzinājumu izbeigšanai un draudzīgu attieksmju radīšanai starp Pad. Savienību un citām pasaules tautām.''

CHRUŠČEVA UN ŽUKOVA DUUMVIRĀTS

Staļina ekstrēmisti zaudēja, un Chruščevs uzvarēja tikai pateicoties tam, ka aizsardzības min. maršals Žukovs šai liktenīgajā cīņā nostājās aiz Chruščeva .Līdz ar to sabruka slavenā „kollektīvā'' valdības sistēma un vara tagad tiek koncentrēta viena vīra, vai pareizāk sakot, duumvirāta — Chruščeva un Žukova rokās. Tas nozīmē ne vien Chruščeva autoritātes pieaugšanu, bet atklāj arī to, ka Chruščevam ir ciešas saites ar armiju. Lai gan dažas aprindas tomēr parego Chruščeva un Žukova sadursmi 3 gadu laikā.

KO RIETUMU PASAULE SAGAIDA NO PĀRMAIŅĀM KREMLĪ?

Rietumu politiķi raugās visai optimistiski. Dalless saskata režīma maiņu Krievijā „uz labo pusi.'' Indijas premjērs Nēru un Krievijas emigranti saredz staļinistu gāšanā soli uz „normālo" pusi.

Rietumnieki domā, ka Chr. reformas nozīmē režīma stabilizēšanu kā pašā Padomju Savienībā, tā arī visā komūnistu orbitā. Tas attālina komūnismu no sabrukšanas, uz ko cerēja un gaidīja Vašingtonas diplomāti. Šis var būt izšķirošs pagrieziens visā boļševiku vēsturē. **Tas ir mēģinājums paglābt boļševismu no briesmām, kas tam draudēja, ja tiktu turpināta līdzšinējā politika.** Maskavas diktātūra kļūst lokanāka. Tas palīdzēs pārvarēt Padomju Savienības iekšējo vājumu un internacionālā laukā veicinās miermīlīgu koeksistenci.

VAI VAR TICĒT CHRUŠČEVAM?

Kā izdibināt, vai Chruščevs runā patiesību? Vai viņa vārdiem var ticēt pēc tam, kad tik daudz melu ir nācis no boļševiku varas vīru mutēm?

Kāds anekdots labi raksturo boļševiku režīma melus: Vilcienā kāds pasažieris jautā otram: „Kur tu brauc?'' — „Uz Tarnopoli", atbild otrais. Pirmais (no uzrakstiem uz jautātā bagāžas saiņiem redzēdams, ka tas tiesa): Ak, tu blēdis, kāpēc tu saki patiesību, kad es domāju, ka tu melo!''

Vai arī par Chruščevu nav jāsaka tas pats? Politikā ir kāds likums, kas nosaka, ka valstvīram drīkst tik ilgi ticēt, kamēr viņš nav piespiests melot. — Ja Chruščevs kāpj diktātora seglos, kurš gan varētu būt šoreiz tas, kas piespiestu viņu melot?

Rietumu politiķi domā, ka Chruščeva jaunais kurss iezīmē tendences uz liberālismu, mērenību un starptautisku samierināšanos. Vai tā būs — redzēsim vēlāk.

Lai kam ticētu, ir jāparāda darbi. Vārdi bez darbiem neko nenozīmē. Ja Padomju Savienības valdnieki patiešām meklē mieru vai sadarbību, tad vispirms ir jāatbrīvo pakļautās zemes.

Vispār Chruščeva panākums vai neveiksme atkarāsies no tā: **1) Par cik viņš varēs pacelt lauksaimniecības un rūpniecības produkciju vietējo iedzīvotāju patēriņam. 2) Uzlabot zemnieku stāvokli. 3) Decentrālizēt industriju un agrikultūru. Uzlabot Pad. Savienības attieksmes ar Rietumu pasauli.**

KO MĒS VRAM GAIDĪT NO MASKAVAS PĀRMAIŅĀM?

Katrs lielāks notikums pasaules politikā ietekmē arī mūsu lietu — vienādi vai otrādi. It sevišķi tas sakāms par notikumiem Kremlī, kura varā tieši atrodas mūsu dzimtene.

Ko mēs varētu paregot no Chruščeva nākšanas pie varas? Ir skaidrs, ka šīm pārmaiņām būs tālejošas sekas, kā pašā Pad. Savienībā, tā pasules politikā. Ticis galā ar saviem sāncensiem, Chruščevs sāks reālizēt savu programmu.

(Nobeigums 4. lpp.)

‘ZEMESTRĪCE MASKAVAS KREMLĪ‘

Vācijas Christ und Welt raksts par to, kā Chruščevs sagrāba varu

III

ŅIKITA UZVARĒJIS!

Un kas tagad Kremlī notika, tas bija vairs tikai tīri technisks nokārtojums, lai Chruščevs tiktu atjaunots visā savā varā. Taču pagāja vēl vismaz divas nedēļas, kad tika publicēta „staļiniskās opozicijas'' nolādēšana un partijas jaunās vadības peprsonālais sastāvs. Prezidija lēmumi visā klusībā tika iezārkoti un visu strīdus jautājumu izšķiršana tika nodota centrālkomitejas ziņā. Bet tās pilnsapulcē neprezidēja Chruščevs pats, kas viņam kā pirmajam sekretāram bija jādara, bet sapulci vadīja divkosīgais Suslovs, kurš Chruščeva triumfu nodrošināja tādā veidā, ka nebūt nedeva vārdu viņam kā pirmajam runātājam, bet to deva viņa pretniekiem, kuru pretestība nu jau bija pavisam bāla, kam tagad sekoja Chruščeva piekritēju bungošana, kuri nu bruka virsū „staļiniskai opozicijai.'' Viens pēc otra runātāju tribīnē kāpa sešdesmit Chruščeva ļaužu un centrālās komitejas sēdes vadība ļāva sēdē piedalīties ne tikai 133 centrālās komitejas locekļiem, bet arī ap 300 partijas visdažādāko iestāžu pārstāvjiem, kuriem, protams, sēdē balstiesību nebija. Un balsojot par Chruščeva priekšlikumiem, balsoja arī visa sakautā opozicija, izņemot vienu vienīgo — Molotovu, kurš no balsošanas atturējās.

ARMIJAS PROTEKTORĀTS

Un kāda ir visu šo notikumu noslēguma bilance? Chruščeva stāvoklis tagad ir stiprāks kā jebkad agrāk. Visas partijas iestādes, kam ir kādas pavēlēšanas tiesības, viņš nu var izkārtot pilnīgi pēc savas vajadzības. No bīstamākās opozicijas prezidijā viņš ir ticis vaļā. Viņa galvenais pretinieks Maļenkovs bija pataisīts par asinskāru Staļina kalpu un izraidīts uz Kazachstanu, kur viņam dots kādas elektriskās stacijas direktora amats pilsētiņā, kurā ir 20.000 iedzīvotāju, kas visi ir tikpat „brīvi" kā tagad Maļenkovs, jo kā bijušajiem soda nometņu iemītniekiem tiem nav atļauts no šīs viņu nometināšanas vietas aizbraukt. Taču Chruščevam [illegible] turpmāk centrālkomitejas prezidijā būs jāstrādā kopā ar trijiem vīriem, kas viņu patiesā briesmu brīdī pameta vienu un tikai tad atkal pārmetās viņa pusē, kad viņš izrādījās spēcīgākā puse, un tie ir — Bulgaņins, Vorošilovs un Suslovs.

‚Un tā nu viņam Ļeningradas svinībās un Prāgā bija jātēlo „kollektīvā vienība" kopā ar Bulgāņinu, kurš visu laiku domīgs apkārt vien skatījās. Cik ilgi tas tā varēs iet?

Chruščeva triumfs būtu pilnīgs, ja viņš no jau nogāzta pirmā vīra stāvokļa partijā būtu atpakaļ savā varas stāvoklī ticis tikai ar sava aparāta palīdzību, ar savu piekritēju vairākumu centrālkomitejā. Bet visu viņam par labu izšķīra maršāla Žukova nostāja. Un Chruščevs nu ir iespiests šī armijas vārdā runājošā maršāla kuģa apakšūdeņos, arī tad, ja būtu tā, ka Žukovs savu viedokli būtu pateicis tikai pēc tam, kad Chruščevs savu uzvaru partijas vadībā jau bija nodrošinājis. Bet armijas atbalsts Chruščevam ļāva viņa uzticamākos ļaudis salikt prezidijā un arī prezidija rezerves vietās ielikt tikai savus piekritējus, tā kā patlaban kā prezidijs, tā arī partijas sekretāriāts šķiet esam tīrā Chruščeva mājas saimniecība. Taču viņa pretinieki visi ir dzīvi. Un kurš dzīvs palicis, tam vienmēr var rasties izdevība un iespēja gaidīt un cerēt.

KĀDS TAGAD IR PARTIJAS PREZIDIJS?

Vecajā prezidijā bija: partijas ģenerāllīnijai **uzticīgie** — Chruščevs, Mikojans, Kiričenko; **svārstīgie** — Bulgāņins, Varošilovs, Suslovs; **asā opozicijā** — Molotovs, Maļenkovs, Kaganovičs; **svārstīgie opozicionāri** — Sabūrovs un Pervūchins; **bijušie prezidija kandidāti** — Žukovs, Furceva, Kozlovs, Šverņiks, Brežņevs, Šepilovs un Muchitģinovs.

Jaunā prezidijā ir: no vecā prezidija — Chruščevs, Mikojans (armēnis), Kiričenko, Bulgāņins, Vorošilovs, Suslovs; no kandidātiem — Brežņevs, Furceva, Kozlovs, Šverņiks, Žukovs; no sekretāriāta — Aristovs, Beļajevs; no centrālās komitejas locekļiem — Kuusinens (soms), Ignatovs. Jaunie kandidāti — Muchitģinovs (uzbeks), Pervūchins, Kosigins, Pospelovs, Kiriļenko (ukrainis), Korčenko (ukrainis), Kalnbērziņš (latvietis), Mazurovs (baltrutēnis) un Msavanadze (gruzīnis).

Tātad opozicionāri Molotovs, Maļenkovs, Kaganovičs un Šepilovs ir padzīti no visiem partijas amatiem, bet no partijas izslēgti nav. Pervūchins degradēts par prezidija „kandidātu''„ un Saburovs par vienkāršu centrālkomitejas locekli.

Chruščeva galvenā apņemšanās ir, lai it nekur vairs nevarētu atkārtoties tādi notikumi, kā Polijā un Ungārijā pēc partijas 20. kongresa, un tajā ziņā viņa intereses saskan ar to, ko vēlās sarkanās armijas vadība. Un ja kur tas notiks, tad nav šaubu, ka atkārtosies tas pats, kas Ungārijā pēc tautas sacelšanās: krievu tanki „nodibinās sociālistisko kārtību"!

A. V.

MOONLITE VILLA
ROSEDALE, Ont., Kanadā
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
Izīrējamas istabas vasarniekiem
Uz vēlēšanos ar UZTURU
LABA ATPŪTAS VIETA ● PELDĒŠANĀS
SAUĻOŠANĀS ● LIELISKA MAKŠĶERĒŠANA
.IZĪRĒ LAIVAS
Laipni ielūdz:
M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

LOSANDŽELOSA

● Latv. ev. - lut. draudzes dāmu komiteja rīko sestdien 17. augustā, plkst. 7,30 vakarā Internacionālajā institūtā, 435 So. Boyle Ave. vakaru par labu Latviešu nama fondam. Vakarā piedalīsies mākslinieki — Stefanīda Jansone (mecosoprāns) un Feliks Veikins (baritons). Pie klavierēm Velta Barvika. Pēc tam deja un vakariņu galds. Dejas spēlēs iecienīta mūzikas kapella. Apmeklējot šo vakaru, tautieši palīdzēs celt latviešu namu. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1,00.

● Tautieši, kam interesē nekustāmu īpašumu iegāde, griezieties pie latvieša T. Gunthera, 5245 Witaker Ave., Encino, Calif. tālr. STate 9 - 3396.

CEĻA VĀRDI

Cilvēka dabai piemīt īpašība nīst tos, kas nodarījuši netaisnību. Tacits.

* * *

Tie, kas iekāro mazāk lietu, ir tuvāk dieviem. Sokrats.

* * *

Ievēro savu godu kā džentlmens — tas sver vairāk nekā zvērests. Nekad nestāsti melus. Piešķir vērību svarīgām lietām. Solons.

* * *

Kas kaut kādā ziņā ir skaists, tā skaistuma avots ir sevī pašā, un tas pats sevi papildina; uzslavai gar to nav nekādas daļas. Tas nekļūst ne labāks, ne sliktāks, ja to slavē. Marks Aurēlijs.

SLAVENAIS SENCIS BALDUĪNS

„... un mūsu sencis Balduīns ar Buloņas Gotfrīdu devās uz Svēto zemi, lai to ar zobeniem atbrīvotu no saracēņu varas.''

Ar šādu vai līdzīgi skaistu leģendu sākās gandrīz visas franču „īsto" dižciltīgo ģimeņu chronikas. Gan no seniem laikiem ne vien Francijā ir neticīgie, kas saka ,ka esot atlikušas varbūt tikai dažas ģimenes, kuru senči patieši ap 1100. gadu devušies Krusta karos. Tagad arī tiešām sāk pierādīties, ka vismaz 200 franču dižciltīgo ģimenēm, kas līdz šim lepojušās ar neīstām spalvām, ir galīgi apdraudēts gods. Šie Krusta karu „dalībnieku'' pēcteči, kā tagad aiz nejaušības, rakņājoties Francijas nacionālajā archīvā, atklājies, pie lepnajām ģimeņu chronikām tikuši tikai pirms kādiem 120 gadiem ar ģeniālā un dzejiski apdāvinātā blēža Kurtuā palīdzību, kas savā laikā ar ģimeņu chroniku „pētīšanu'' palicis vai stāvus bagāts.

Toreiz — ap 1839. gadu „pilsoņu ķēniņš ar labo sirdi'' Luijs Ferdinands sadomājis kādu Versaļas pils zāli veltīt vecajiem Krusta karu karotājiem, un tādēļ ar Kurtuā sarakstītajiem dokumentiem Francijā saradies tik daudz „krustnešu pēcteču'', ka šim nolūkam bija jāiekārto pat veselas četras zāles vārdu plākšņu uzstādīšanai. Ķēniņš gan licis iesniegtās chronikas pārbaudīt, bet attiecīgās iestādes vadītājs Lakabanks, lai neuzlaistu pats sev kaklā iespaidīgus vīrus, to īstumu arī apstiprinājis. Dižciltīgie ar to tiešām bijuši apmierināti, jo beidzot Francijā bija novilkta robeža starp „īstajiem'' dižciltīgajiem ar „zilajām'' asinīm un Napoleona „iznireļiem", kas savus hercogu titulus izpelnījušies tikai kauju laukos, būdami „plebejiski'' amatnieki un citi necili ļautiņi. Tagad atklātie viltojumi izrādoties sarakstīti gandrīz pēc „slīdošas lentas'' principiem un pie tam tik naīvi, ka par to īstumu varētu šaubīties pat pirmā tieslietu kursa studenti.

Pagaidām tikai Francijas valsts archīva vadītjs Botjē un daži viņa darbinieki īsti zina, kuru franču dižciltīgo ģimeņu senči patiešām ir piedalījušies kādreizējā Jeruzālemes „šturmēšanā'', un, domājams, ka tas viss arī turpmāk paliks noslēpums. Vismaz vēsturiskie 200 vārdi paliks arī turpmāk pie Versaļas pils sienām jo francūži ir labi republikāņi, kas nevēlas bez vajadzības kaitināt arī dižciltīgo ģimenes, kurām šā vai tā tagadējā franču dzīvē nav pārāk lielas nozīmes. Par atklāto noslēpumu **visvairāk tomēr priecājas un** ņirdz bijušo Napoleona ģenerāļu pēcteči, jo viņi gan nebūdami „īsti'' dižciltīgie, tomēr zina, ka viņu senči arī bez viltotām ģimeņu chronikām reiz ir sagādājuši Francijai lielāku slavu nekā tie, kuru „priekšteči'' devušies kaut saracēņus Svētajā zemē.

Aks.

VASARA SKAN

Sēžu dīkmalā koku ēnā. Saules tveicē virmo gaiss.Ir kluss,un tomēr nav kluss — visapkārt skan vasara. Dīķim pārskrien sīki viļņīši, un koki liegi iešalcas. Ir tik labi tā sēdēt un izjust vasaras mieru un skaistumu. Vēroju, kā zila spāre apstājas skrējienā un, liekas, brīdi spoguļojas ūdenī. Tad viņa palaižas tālāk, tieši tur, kur cauri mākoņa atspīdumam spīguļo smilšu brūnums. Pieskrien otra spāre un viņas sāk nebēdīgu rotaļu ,un manī iekrīt kaut kas no viņu prieka.

Dīķa viņā galā, kas pazūd meža ielokā, izdzirdu svešādu saucienu. Rāmajā ūdenī peld brūna meža pīle. Vai viņa nomaldījusies, jeb vai meklē vietu lizdai? Vientuļais putns peld tuvāk ,un es ceļos, eju viņai pretim. Te pie kājām pamirdz sīks zilums — neaizmirstelītes. Un vienā mirklī aizmirstas spāres, meža pīle un šīs vasaras skanīgums. Sīkie ziediņi liekas saucam: neaizmirsti, neaizmirsti! Neaizmirst tālo zemi, bērnu dienu vasaras, neaizmirsti to tālo skaistumu!

Pēkšņi domās esmu pie cita ezera ,esmu Kurzemē pie atvarainā Seglinezera, netālu no Usmas.

Pēdējā vasara mūsu zemē, bet toreiz jau to nezinājām, tā dega tveicīga un mīļa. Mēs — trīs pusaudzes — šūpojāmies laivā, kuru vienkārši atradām krastmalas niedrēs. Esam priecīgas un bezrūpīgas. Kaut kur dun karš, bet mēs gribam dabūt kādu no baltajām ūdensrozēm. Neesmu nekad vēl balto ūdensrozi rokās turējusi, un par to vien runājam.

Aiz muguras mums palicis ceļš, dūmi un bagātā Zemgale. Esam par jaunām, lai īsti saprastu laikmeta postu, sāp tikai domas par Jelgavu.. Tur sadega mana bērnība; skola, kuras durvis ar tādu ticību nākotnei vēru; sadega māja, tēva stādītās ābeles un rozes. Bet mēs izskrējām dzīvas cauri ugunij un dūmiem. Ir pagājušas tikai dažas nedēļas, kopš klaiņojam uz divriteņiem — brīvas kā putni, bez mantām, bez darba, bez maizes. Bet — mēs esam jaunas un prieka pilnas, mēs varam jau atkal smieties un priecāties par puķēm ezerā.

Mums ir tikai viens airis. Kaut kā ieplunčājamies ezera vidū, bet tad laiva negribīgi slīd pret ūdensrozēm. Pieceļos un skatos. Laikam par strauji pagriezos, tad laiva sašūpojās, un es iekritu ezerā. Aizpeldēju dziļumā pēc ūdensrozēm. Norāvu tikai vienu ziedu, paņēmu to mutē un peldēju atpakaļ uz laivu. Kad tanī ierausos, pamanījām, ka vienīgais airis aizpeldējis prom. Ļāvām, lai ūdens skalo laivu kaut kur, jo mums bija vienalga, kur izkāpjam. Laiva slīdēja pret krastu, bet tieši tur, kur meldri ieauguši tālu ezerā. Un tad jau mēs stāvējām meldros un netikām ne no vietas.

Pēkšņi atskanēja balss: „Ar puķīti laivu īru!" — Mēs smējāmies, jo tā jau bija. Tad pašķīrās krūmi, un mums pretim stāvēja pajauns vīrietis nevisai tīrā kreklā. Viņš brīdi mūs paķircināja, tad brida cauri meldriem un pievilka laivu tuvāk malai.

Beidzot mēs jau stāvējām krastmalas krūmājos un vērojām svešo.

„Kura peldēs pēc aira?" viņš sāka sarunu, bet mēs atsmējām: „Mums tas vairs nav vajadzīgs!"

Svešnieka sejā pamazām izdzisa smaids. Jau pavisam nopietni viņš prasīja:

„Kas jūs esat un no kurienes?"

Kas mēs esam? Kāds negaidīts jautājums.

„Jelgavnieces," es īsi atsaku, un arī mums vairs negribas smieties.

„Jelgavnieces?" viņš pārvaicā, un tikai tagad pamanu, ka viņam kājās apdriskātas armijas bikses.

„Tad jau,"svešais sastostījās, „tad jūs mums nevarēsit palīdzēt."

Mēs skatāmies viens otrā un klusējam.

„Arī es tur biju. Izbēgām abi ar draugu no lazaretes, mēs redzējām, kā tur viss juka un bruka."

Brīdi viņš domīgi mūs vēro.

„Negribas nekur tālāk vairs iet. Draugs ar nevar paiet. Gribēju satikt kādus vietējos, mums jau maize tagad jāubago."

— Arī mums! — es domāju, bet nesaku. Jūtos tik nožēlojami nabaga šī karavīra priekšā. Tik labprāt dotu viņam kaut ko.

„Un kur jūs paliksit, jūs — jelgavnieki?"

— Kur? Kaut kur — mums tas vienalga. Nezinu kāpēc, bet man ir tā, ka jādod šim svešniekam kāds nieks. Nekā cita man nav kā tikko plūktā ūdensroze. Sniedzu to viņam.

„Tomēr, kaut ko jums atstāsim!'

Svešā mute sakniebjas it kā spītā, bet puķi viņš paņem saudzīgi — kā lielu dārgumu.

Viņa acis kļūst valgas. Arī mūsu, bezrūpīgo meiteņu, acis. Nav vairs vārdu, ir tikai mirklis, kurā jūtam atvadas. Ne jau no šī svešnieka mums žēl aiziet, un ne viņam no mums, bet mēs atvadāmies no kaut kā daudz, daudz vairāk.

Tad viņš pagriezās un noplca neaizmirstelīti.

„Arī man nekā cita nav, bet — mēģiniet neaizmirst mūs, nabaga leģionārus."

Viņš to saka lēni un klusi, un, liekas, pirmoreiz sāku apjaust latviešu nožēlojamo likteni.

Nepagūstam pat pateikties, kad svešnieks pazudis krastmalas krūmājos. Viss ir tik kluss, skan tikai vasara.

Ir pagājuši trīspadsmit gadi no šī tālā mirkļa. Esmu šūpojusies daudzos svešos ūdeņos ,esmu satikusies un atvadījusies neskaitāmas reizes, bet tas brīdis pie Kurzemes ezera, tas palika manā dzīvē kā ceļa stabs: Neaizmirst!

Paskatos atkal uz vientuļo meža pīli dīķī. Vai tā kādreiz neaizlaidīsies uz manas dzimtenes pusi? Jā, putni drīkst laisties, kur vien vēlas, bet mēs vēl ne.

1957. gada augustā. Indra Gubiņa

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonomentu pagarinājumus.

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILITIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-8247

VALAS BRĪŽOS

GAIŠĀM GALVĀM

SAJUKUŠI BALSIENI (34)

Ba bi bi cē da de dis,
Es es ji ju kad kad ki ša;
La lē ļau ma man nai nai ni,
Nie ņa pa si si ti vi vi.

Balsienus pārkārtot tā, lai iznāktu pazīstama tautas dziesmiņa.

SAMEKLĒJAMI LĪDZSKAŅI (35)

—u— —ā—i—a —e—e—ā—
—e——ai—ā —ī—u—ā?
—u— —ai—i—a— —e—a—ū—a,
—a— ——i—ē—a —ie—i—ā—?

Svītriņu vietā jāliek attiecīgie līdzskaņi tā, lai iznāktu pazīstama tautas dziesmiņa.

BOTANIKAS STUNDA (33)

Kādā botanikas stundā audzēkņi bija mežā, kur skolotājs viņus iepazīstināja ar dažādiem kokiem un mācīja, kā tos var pazīt pēc lapām u. t. t.

Nākošajā stundā tie paši audzēkņi dabūja uzdevumu: uzrakstīt, no kādiem kokiem skolotājs ir paņēmis tās 4 lapas, kuras viņš tiem nolika priekšā.

Kad skolotājs apskatīja pirmās 4 atbildes, viņš konstatēja, ka vienam neviena atbilde nav pareiza, bet trim pareizas tikai divas.

ATBILDE (30)

a) 20 krāsotāju; b) 6.240 skolitāju.

ATBILDE (31)

11 plūs 11/11 līdzinās 12.

ATBILDE (32)

I Augusts Saulietis.
II Klāra Zāle.
III Zelma Lāgerlēva.
IV Ludis Bērziņš.
V Pēteris Aigars.
VI Jānis Jaunsudrabiņš.

ATBILDE (33)

I Sprīdītis. II Lienīte. (Annas Brigaderes „Sprīdītī").

Turpinājums un atbildes sekos.

---

4. DAUGAVAS VANAGU DIENU KANADĀ SARĪKOJUMI:

Piektdien, 30. augustā,
plkst. 7,30 vak.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
ATKLĀŠANA
AR SEKOJOŠU FILMAS IZRĀDI
22 COLLEGE ST., TORONTO.
RĪGA ŠODIEN
kur būs redzama pašreizējā dzīve Latvijā.

Sestdien, 31. augustā,
plkst. 11,00 dienā

DAUGAVAS VANAGU MEISTARSACĪKSTES
ŠAUŠANĀ
Verļa kunga lauku īpašumā pie BRAMPTONAS. Pulcēšanās plkst. 10,00 pie Bramptonas nodaļas priekšnieka, 2 David St., Brampton.

Sestdien, 31. augustā,
plkst. 4,30 p. p.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
KONCERTS
Toronto Karaliskā mūzeja zālē, 100 Queens Park (pie Bloor ielas). Piedalās: KSENIJA BRANTE — soprāns; ĀRIJS KELLIJS — baritons, A. OKOLO - KULAKS — pianists. Programmā: latviešu komponistu darbi, operu ārijas un dueti. Ieeja: $1.50 — $2.00.

Sestdien, 31. augustā,
plkst. 8,00 vak.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
BALLE
PALACE PIER telpās, TORONTO
Ieeja: $1.50 — $2.00.

Chruščeva uzvara . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Būtu liela kļūda šīs pārmaiņas atzīt par Pad. Sav. vājuma vai komūnisma sabrukuma pazīmi. Apsverot notikumu reāli, jāsaka, ka šīs pārmaiņas Kremli stiprina, ne vājina.

Starptautiskā laukā: **Chr. neizlaidīs iniciātīvu no savām rokām. 2) Rietumniekiem par lielu prieku, koeksistence var uzplaukt kuplāk kā jebkad.**

Varam sagaidīt Padomju varas kontroles atvieglojumu satelitu zemēs, vai pat atļaut tiem izvēlēties savu ceļu (pēc Polijas parauga), jo Chruščevs saka, ka „ne tikai viens Kremļa ceļš ved uz sociālismu.''

Mēs varam sagaidīt sakaru liberālizēšanu ar dzimteni: plašāku vēstuļu, saiņu sūtījumu apmaiņu; piederīgo izsaukšanu vai pat viesošanos dzimtenē, bet, diemžēl, dzimtenes atgūšanu un mūsu atgriešanos šīs pārmaiņas var uz kādu laiku attālināt. Kremļa „jaunais kurss var nest zināmus atvieglinājumus mūsu dzimtenei, par ko arī mums jāpriecājas, bet pazīmes neliecina, par drīzu mūsu ilgu piepildījumu.

Nākošā rakstā: VAI KOMŪNISMS SABRUKS 10 GADU LAIKĀ?

ĢIRTS SALNAIS

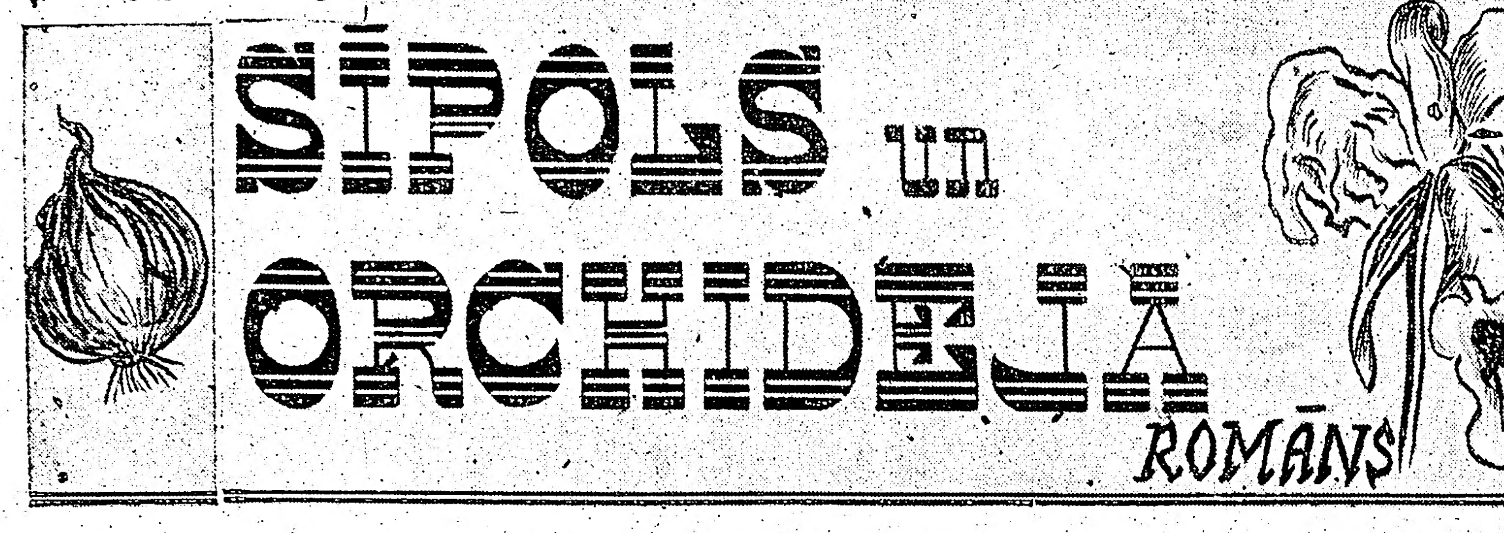

SĪPOLS un ORCHIDEJA

ROMĀNS

57. turpinājums

Dagam uz brīsniņu iemetās pakaklē un skaustā neparasts vēsums, it kā kāds būtu apņēmis kaklu saltiem pirkstiem. Mācās virsū nelabums un domas par trieku, iekāms aprada un atskārta, ka vismaz pagaidām nekādas tiešas briesmas nedraud.

Nedrīkstēdams solā pakustēties ne pa mata tiesu, Dags, nekā nespēdams izdomāt, drošības pēc un gluži mēchaniski lielā steigā skaitīja Mūsu Tēvs un piesauca Dievu, neskaidrā cerībā, ka sarkanmatei būs dots tik daudz prāta, lai viņa lieveņī turētu izbāztu, ne dzīvu, bet beigtu čūsku, kaut arī tā būtu tikpat veikli izstrādāta kā grīnā pūce.

Dags principā neticēja ne buršanām, ne apvārdošanām, ne ļaunai acij. Tas būtu izsmiekls sev un savam laikam, kurā nebija vietas nekādai māžošanai. Viņš nedeva ne pieci centi par velniem vai raganām, jebšu, būdams gan ticīgs cilvēks, tas bija pietiekami mācīts, lai nedomātu par neredzamām un netaustāmām lietām. Ikviens jau no pirmiem bērnu dārza gadiem zināja, ka nav ne Ziemsvētku vecīšu, ne rūķu, ne stārķu, kas nes bērnus: ne zaķu, kas Lieldienās dēj olas. Dievam bija jātic, dažādu iemeslu dēļ, kā to izskaidroja ticības mācība, bet arī te jau bija daži ierobežojumi, vai, stingri padomājot, vismaz, pašā ticības mācībā — tukšas vietas, kopš atklājās, ka tur, kur agrāk meklēja paradīzi, nav nekā cita, kā vien zvaigznes un tukšums, bet tur, kur meklēja elli — izkausētu vielu jaukums, kurā peld viena milzīga bazalta bļoda, pilna ar okeana ūdeņiem, otra — no granīta — pilna ar kontinenta zemi. Nebija jābūt pārāk gudram, lai saprastu, ka — ja ne vairāk — tad mainījies paradīzes un ellas ģeografiskais stāvoklis. **Par to Dags, protams, nelauzīja galvu. Tā nebija viņa darīšana, bet lielu izbaiļu brīžos, kad nebija nekādi izzināms, kas varētu notikt jau nākamajā mirklī,** lūgšana un griešanās pie Dieva viņam deva mierīgāku prātu. Viņam tik ļoti riebās čūskas, un nu pie tā vēl nāca klāt neziņa, vai sarkanmate neiznāks no istabas ar bisi vai revolveri rokā, ka viņš jutās kā krātiņā. Taču apziņa, ka triku pilnais Mets patiesi varētu atstāt kādu zīmīti ar rīkojumiem, bija stiprāka par bailēm. Šī nebija ne pirmā, ne pēdējā reize. Kā algotam darba darītājam, viņam nenācās brīnīties ne par kādiem darba devēja paņēmieniem, kas viņam iepriekš nebija atklāti, bet tāda bija dzīves kārtība.

Namamāte atgriezās lieveņī no istabas, un Dags pašāva uz viņas pusi mirkli kā šautru. Atklājums noņēma no sirds pusi uztraukuma — sieviete bija pārģērbusies, bet nenesa rokās ne kādu šaujamo, ne durmo, ne sitamo.

Nātnīcu vietā plandījās krokots plats, dzelteni svītrots, melns svārks; pār balto jaciņu pārvilkts melns, samtains ņieburs zeltītiem rakstiem. Smaidīdama viņa Dagam pasniedza zilgani pelēku aploksnīti, kādās Patiesās ticības brālība izsūtīja paziņojumus draudžu locekļiem. Dagā nemiera mērs mazinājās. Ja arī te var sagaidīt pārsteigumus, mazākais, blēdību nav, viņš domāja un ātri atplēsa vēstuli. Rakstītais nepārsteidza. Metuzāls, kā parasts, netērēja rīkojumiem daudz vārdu, kaut arī vēstules sākums kaitināja un pazemoja:

„Dillas, kur pazūdat šodien? Ne sameklēt, ne sazvanīt. Steidzos pats šurp. Kamēr jūs tūļājaties, uzzināju — 1) divas saimniecības upes krastā īpašnieku pamestas; 2) par šo, kurā saņemsit vēstuli, neraizējieties, bet apskatiet divas, kas robežojas ar pieminētajām. Mūsu pirmprojektam pietiks. 3) Nedraudzējieties ar lielo sarkanmataino meitu. Viņa var būt bīstama, sevišķi tādiem — kā jums. 3) Piebrauciet pie meliorācijas uzņēmējiem — Kakss & Sams. Laipni atgādiniet ka rīt viņus gaida mana sieva; un arī Dr. Lailu Kakss.3) Esiet rīt agri pie manis. 4) To sludinātāju, ko atvedāt no Floridas izmēģinājumam — sūtiet pie velna. Čeku tas var saņemt auto veikalā pie Briljantīna. 5) Atgādiniet visiem 4 brāļiem , lai rīt ir klāt. 6) Piezvaniet Gerrika kundzei, varbūt jums šis tas jāiepērkas, ko viņa nav paspējusi. M. G.''

Ne izteiksmes veids, ne vēstules saturs Dagā neradīja izbrīnu. Tikai neganti kaitināja mūžīgā neuzticība un suniskā tramdīšana, it kā atliku likām nebūtu pierādīts, ka tiek strādāts pēc labākās sirdsapziņas. Tas vienmēr viņā uzurdīja neskaidro atriebības kāri, bet nekādi nespējot izgudrot, — kas vissāpīgāk aizskartu Metu, kamēr nodarītājs varētu klusībā priecāties un nevainīgi skatīties acīs, Dagā pašā cēlās liekas dusmas.

Beidzis lasīt, viņš šaubīgi paskatījās sarkanmatē, gūstot vēl lieku īgnuma piedevu. Aizdomas par namamātes necilo nodarbošanos sabruka, kaut tagad viņš bez žēlsirdības vēlējās, lai tā nebūtu nekas cits, kā vien pirmās šķiras paklīdene. Tas būtu īsi un skaidri. Taču tā nu tikpat labi varēja izrādīties viena no Metuzāla brālības draudžu sekretārēm, vai viņa neskaitāmām krustmeitām, tuvām vai tālām māsīcām, vai vienkārša, algota ziņotāja, kas koledžas projektu izveidošanas un īstenošanas laikā cita nekā nedarīs, kā tikai apskatīsies, ko un kā te katrs rīkojās. Labi pazīdams Meta niķus, Dags sauca sevi pie kārtības, apzinādamies, ka cīņā ar šo jauno nezināmo, viņa vienīgais ierocis ir uzsvērta pieklājība.

Piespiedis sevi uzlūkot namamāti padevīga jēra acīm, viņš iedarbināja sejā laipnāko smaidu, kādu vien vaigu tuklums atļāva.

„Paldies, me'am,'' teica pieceldamies un pamīņādamies uz vietas. Ar šo kustību tika aizstāta paklanīšanās, kas nebija pa spēkam parastā veidā, jebšu lielajam ķermenim bija maz tādu vietu, kas padevās lielai locīšanai. „Esmu patiesi laimīgs ar jums iepazīties. Kā bija jūsu vārds?'' viņš atvainojās, it kā sen to būtu zinājis un pēkšņi piemirsis.

„Māsa Sibilla,'' viņa gudri smaidīja, it kā redzētu visu, kas notiek resnajā vīrā.

„Māsa? Hm.''

„Jā, žēlsirdīgā māsa.'' Viņa atlīdzināja laipnību ar laipnību un draudzīgi paskaidroja: „Man te jāuzmana un jāapkopj bērni, kamēr māte nāks mājās no slimnīcas ar nākošo. Esmu apdrošināšanas sabiedrības dienestā.''

„Ē . . ." Dags drusku muļķīgi pasmēja, gudrodams — ticēt vai neticēt un piepeši atcerējies, pablenza lieveņa otrā galā.

„Ā,'' viņa saprata uz reizes. „Nu, tur ir tādas lietas, ko man būs jums grūti izskaidrot. Par to mani izmeta no darba slimnīcā. Un tikai par to, ka palīdzēju tikpat nelaimīgiem cilvēkiem kā jūs.''

Dags sarāvās, bet sarkanmate nelikās traucēties, dedzīgi paskaidrodama:

„Man ir liela prakse diētikā, hipnozē, psīchoanalizē, un bez visa tā, esmu arī diplomēta masiere ar vairāku gadu praksi Holivudā," skanēja kā no televīzijas sludinājumu daļas.

„Un jūs nepalikāt filmu galvaspilsētā?''

„Ai, tur atkal iznāca . . . Mani iejauca kādā zīlēšanas lietā. Protams jūs zināt, visos arodos sāncenšu bez gala, un viens par otru gāž ārā nejēdzīgākās tenkas un melus.''

„O — nākotnes pareģošana?''

„Neiedomājieties! . . . Ir runa par zinātni. Psīchoanalize. Un jūs pats piedzīvojāt. Pietika jums uzmest acis, lai zinātu, ka taisni jūs un neviens cits ir tas, ar ko man jārunā,'' viņa noskatīja otru no galvas līdz kājām, un smīnīgi pazobojās: „Ek, kā jūs derētu sist un mērcēt.''

„Mani?''

„Izlaidušies miesās kā baroklis. Cik tālu jūs tā tiksit? Nu, es jums dodu vienu, divi gadus un tad, kur stāvēsit, tur kritīsit. Un jauns, skaists vīrietis. Gribēju teikt — būtu it skaists un neparasts eksemplārs.''

Ja arī Dagā nebija lielas uzticības daudzajiem amatiem, tad draudzīgais pārmetums gadījās sāpīgā vietā. Pārdomas, allaž neatlaidīgi atgriezdamās pie mūža nelaimes, bija gatavas vienmēr saņemt jaunu barību un nomocītā sirds jaunu cerību. Sadrūmis, raudzīdamies sievietē sāpīgi, kā pārmetot, kā gaidot, viņš klusi teica, kā draugs draugam:

„Jūs gan protat riet.''

„Un kāpēc gan ne? Divu mēnešu laikā noņemšu jums vismaz ceturtdaļu svara. Un ja ne —nauda atpakaļ. Vai labāk — jūs sāksit maksāt pēc pirmā mēneša, kad jau manīsit pārmaiņas. Tas ir tīrs veikals.''

Viņš apskatīja otru šaubīgi, kā cilvēks, kas gadu gadā no dienas dienā dzīvojis veikalotāju un sīku blēdību pasaulē, kurā ikviens to tik zina, kā meklēt naīvos un likumos robus, caur kuriem mēdz izbirt labākā peļņa.

(Turpinājums sekos)

ŠĀM GALVĀM

(34)
s,
ki ša;
i nai ni,
i.
lai iz-
iesmiņa.
NI (35)
ā—
a—ū—a,
—ā—?
ttiecīgie
zīstama

BOTANIKAS STUNDA (36)

Kādā botanikas stundā audzēkņi bija mežā, kur skolotājs viņus iepazīstināja ar dažādiem kokiem un mācīja, kā tos var pazīt pēc lapām u. t. t.

Nākošajā stundā tie paši audzēkņi dabūja uzdevumu: uzrakstīt, no kādiem kokiem skolotājs ir paņēmis tās 4 lapas, kuras viņš tiem nolika priekšā.

Kad skolotājs apskatīja pirmās 4 atbildes, viņš konstatēja, ka vienam neviena atbilde nav pareiza, bet trim pareizas tikai divas.

ATBILDE (30)

a) 20 krāsotāju; b) 6.240 skolītāju.

ATBILDE (31)

11 plūs 11/11 līdzinās 12.

ATBILDE (32)

I Augusts Saulietis.
II Klāra Zāle.
III Zelma Lāgerlēva.
IV Ludis Bērziņš.
V Pēteris Aigars.
VI Jānis Jaunsudrabiņš.

ATBILDE (33)

I Sprīdītis. II Lienīte. (Annas Brigaderes „Sprīdītī").

Turpinājums un atbildes sekos.

Chruščeva uzvara . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Būtu liela kļūda šīs pārmaiņas atzīt par Pad. Sav. vājuma vai komūnisma sabrukuma pazīmi. Apsverot notikumu reāli, jāsaka, ka šīs pārmaiņas Kremli stiprina, ne vājina.

Starptautiskā laukā: **Chr. neizlaidīs iniciātīvu no savām rokām. 2) Rietumniekiem par lielu prieku, koeksistence var uzplaukt kuplāk kā jebkad.**

Varam sagaidīt Padomju varas kontroles atvieglojumu satelitu zemēs, vai pat atļaut tiem izvēlēties savu ceļu (pēc Polijas parauga); jo Chruščevs saka, ka „ne tikai viens Kremļa ceļš ved uz sociālismu."

Mēs varam sagaidīt sakaru liberālizēšanu ar dzimteni: plašāku vēstuļu, saiņu sūtījumu apmaiņu; piederīgo izsaukšanu vai pat viesošanos dzimtenē, bet, diemžēl, dzimtenes atgūšanu un mūsu atgriešanos šīs pārmaiņas var uz kādu laiku attālināt. Kremļa „jaunais kurss var nest zināmus atvieglinājumus mūsu dzimtenei, par ko arī mums jāpriecājas, bet pazīmes neliecina, par drīzu mūsu ilgu piepildījumu.

Nākošā rakstā: VAI KOMŪNISMS SABRUKS 10 GADU LAIKĀ?

vai neticēt un piepeši atcerējies, pablen-
ā galā.
saprata uz reizes. „Nu, tur ir tādas lie-
ūs jums grūti izskaidrot. Par to mani iz-
a slimnīcā. Un tikai par to, ka palīdzēju
ģiem cilvēkiem kā jūs."
āvās, bet sarkanmate nelikās traucēties,
idrodama:
liela prakse diētikā, hipnozē, psīchoana-
sa tā, esmu arī diplomēta masiere ar vai-
aksi Holivudā," skanēja kā no televīzi-
mū daļas.
nepalikāt filmu galvaspilsētā?"
atkal iznāca . . . Mani iejauca kādā zīlē-
rotams jūs zināt, visos arodos sāncenšu
viens par otru gāž ārā nejēdzīgākās ten-
."
kotnes paregošana?"
nājieties! . . . Ir runa par zinātni. Psī-
r jūs pats piedzīvojāt. Pietika jums uz-
zinātu, ka taisni jūs un neviens cits ir
n jāruņā," viņa noskatīja otru no galvas
r smīnīgi pazobojās: „Ek, kā jūs derētu
t."
ies miesās kā baroklis. Cik tālu jūs tā
jums dodu vienu, divi gadus un tad, kur
kritīsit. Un jauns, skaists vīrietis. Gribē-
ūt u it skaists un neparasts eksemplārs."
Dagā nebija lielas uzticības daudzajiem
draudzīgais pārmetums gadījās sāpīgā-
domas, allaž neatlaidīgi atgriezdamās pie
s, bija gatavas vienmēr saņemt jaunu ba-
ocītā sirds jaunu cerību. Sadrūmis, rau-
vietē sāpīgi, kā pārmetot, kā gaidot, viņš
ā draugs draugam:
protat riet."
ēc gan ne? Divu mēnešu laikā noņemšu
ceturtdaļu svara. Un ja ne — nauda at-
bāk — jūs sāksit maksāt pēc pirmā mē-
manīsit pārmaiņas. Tas ir tīrs veikals."
skatīja otru šaubīgi, kā cilvēks, kas gadu
as dienā dzīvojis veikalotāju un sīku blē-
, kuŗā ikviens to tik zina, kā meklēt nai-
os robus, caur kuŗiem mēdz izbirt labākā

(Turpinājums sekos)

DOSTOJEVSKA PRAVIETOJUMI

JĀŅA ŠĶIRMANTA APCERĒJUMS (4)

Visi komūnisma teorētiķi ir devuši atkārtotus apgalvojumus, ka diktātoriskā sistēma ir nepieciešama tikai pārejas periodam, līdz būs nodibināta ideāla komūnistiski - sociāla valsts. **Turpretī Dostojevskis saskatīja briesmas, nākotnes laimīgās valsts vārdā prasīt šīsdienas cilvēkam tik lielus upurus un ciešanas.**

Dienās, kad dažādās sociālistiskās mācības savos karogos rakstīja brālības un brīvības ideālus, Dostojevskis paredzēja sociālās revolūcijas tuvošanos un veidu, kādā tā izpaudīsies 20. g. s. „Tie organizēs brālību, un varbūt tu būsi viens no miljoniem, kam būs jāiet bojā šīs nākotnes brālības un sociālās labklājības vārdā. Kāda jēga nodibināt vienu iestādījumu un uzrakstīt uz tā: „Brīvība, vienlīdzība, brālība, kad tai pašā laikā brāļi kaus viens otru šīs brālības vārdā? Tas ir ārprāts nākotnes sociālās iekārtas vārdā ziedot simtiem miljonu galvas", brīdināja Dostojevskis.

Lielākais vairums vadošo vīru, Dostojevska paaudzes laika biedru, droši turējās pie ieskata un ticēja, ka ar zinību augošu apgaismību visi tumšie spēki tiks pakļauti kontrolei un ļaunums tiks iznīdēts. **Dostojevskis brīdināja no neapzinātiem, ārpus loģikas likumiem stāvošiem irracionāliem spēkiem cilvēka dvēselē, kas bieži vien apgāž visus cēlonības secībā uzstādītus mērķus.** Viņš redzēja, ka šie aklie, irracionālie spēki veidoja un noteica vēsturi. „Tie izlauzīsies loģikas drošības sardzei, noārdīs pasaulīgā prāta radīto templi un kontroli pārņems savās rokās", viņš brīdināja. Nesenā vēsture skaidri pierādījusi, kas notiek, kad šie cilvēki pārņem varu.

Tur, kur citi redzēja „civilizācijas ausmu", Dostojevskis saskatīja „civilizācijas beidzamās dienas saulrietu." Laikā, kad visas zīmes pauda pateicību zinātnes, technoloģijas, kultūras sasniegumiem un Eiropa tuvojās savam zenītam, **Dostojevskis rakstīja: „Eiropa ir sabrukuma, briesmīgas katastrofas priekšvakarā. . ."** Un „Pusaudžos" Veršilovs izsaucās: „Es dzirdu kapu zvanus skanam . . . Es zināju, ka viss aizies, visa Eiropas vecās pasaules seja — agrāk vai vēlāk, bet nenovēršami."

RIETUMU KULTŪRAS BOJĀ EJAS PAREĢOJUMI

Dostojevskis nebija viens šādos ieskatos. Bija arī citi, kas līdzīgi viņam, neticēja materiālajam progresam un nākotnes Eiropas civilizācijai. Līdzīgi viņam, bija rakstnieki un filozofi, kas mocījās ar tumšām nojautām un tāpat sludināja neizbēgamu katastrofu. Arī viņi bija dzīves pabērni, vientulīgi, slimību un nabadzības apsēsti, starp komfortā un pārticībā dzīvojošiem.

Jau 19. g. s. 40-tajos gados dāņu ievērojamais filozofs S. Kirkegārds paredzēja lielu garīgu krizi nenovēršami tuvojamies. Viņš brīdināja: „Rietumu civilizācija tuvojas savām beigām. Tai jāatjaunojas reliģijā un jāmainās vai arī tā Eiropu aizvedīs totālā garīgā bankrotā."

Arī Gogols ap to pašu laiku sacīja: ‚Civilizācija ir Dieva atstāta un velnišķu spēku apsēsta. Tā stūrē pretī briesmīgai katastrofai."

Bodlērs paregoja: „Kultūra tuvojas beigām . . . Laiks tuvojas kad cilvēce, kā atriebīgais cilvēkēdējs, aizraus tos beidzamos, kas sevi iedomājas esam apgaismotās revolūcijas legālie mantinieki. Un ne tikai politiskās institūcijas, bet arī civilizācijas pamati, ar tās mantojumu un vērtībām sabruks gabalos. Sabrukums vai katastrofa nāks cilvēku sirds zemiskuma dēļ."

Frīdrichs Nīcše, slims un nemiera vajāts, saukdams sevi par „paregotāju putnu", atzina, ka „visa mūsu Eiropas kultūra nolemta iznīcībai . . . Nenovēršami nāk nihilisms."

Pārējo paregotāju starpā Dostojevskis ir izcilākais. Viņa skats nākotnē ir visnoteiktākais un skaidrākais. Viņa drāmatiskais ģenijs nākotnes vīzijās iemiesojis dzīvos tēlojumos un dažādo raksturu sadursmēs. Viņa romānu pamattema ir mūsu civilizācijas krize. Baigi šausminādams, viņš mūs izvadā pa saviem romāniem, ko titāniskā, nežēlīgā iztēles spēja uzcēlusi pāri mūžiem un laikmetiem.

Viņa radītie politiskie tipi mūslaiku cilvēkiem ļoti radniecīgi. Pagājušā g. s. 70-os gados tos ieskatīja par fantastiskām karikatūrām. Šodien tie ir raksturīgi mūsu modernās politikas „varoņu" prototipi. Kaislīgās šo jauno tipu diskusijas tik pārsteidzoši iederas šīsdienas apstākļos, un mēs pārsteigti redzam, ka vēsturisko paregojumu piepildīšanās noris pilnā sparā.

Dostojevska dubultā daba dažreiz radīja neskaidrību un samulsumu politisko uu sociālo apstākļu izpratnē: viņa svārstīšanās starp pretrunīgiem impulsiem ‚starp augstām teicamām un zemām emocijām, viņa galvenais evaņģeliskais universālas mīlestības princips tika bieži bojāts ar antisemītismu vai šovinistisku naidu pret poļiem. Viņa politiskā uzticība slavofiļiem ar fanātisku naidu lika viņam nosodīt un izzobot dažus rietumu ideālus. Vienmēr, kad viņš konkrēti runāja par Eiropas lietām un problēmām, viņš, kā piezīmē Merežkovskis, bija „pilns nekristīgas intolerances un naida pret grēcīgiem rietumiem."

Vienmēr, kad Dostojevska personā publicists ņēma virsroku par pravieti, politiskas kaislības un emocionāli aizspriedumi aptumšoja un traucēja viņa nākotnes politiskos paredzējumus. Bet tur, kur Dostojevskis, kā mākslinieks, savas idejas tvēra drāmatisko notikumu laika periodos, raksturos un tēlos uz reālās dzīves skatuves un reālos apstākļos, tur viņa radītie darbi deva izlīdzinājumu viņa savādajam un pretrunīgajam raksturam. **Kur orakuliskais publicists kļūdījās, tur gaišredzīgais mākslinieks redzēja nākotni ar pilnīgu skaidrību.**

Dostojevskis savā romānā „Velni" atklāj teorētiskas un praktiskas konsekvences komūnisma mēģinājumā ar revolūciju labot cilvēka likteni. Autors aktīvam revolūcionāram Verchovenskim liek mutē šādus vārdus: „Visas reformas un labojumi ir tīrās blēņas, veltīga laika nosišana. Jo vairāk mēs reformējam un labojam, jo ļaunāks ir lietu stāvoklis. Tā ir tikai mākslīga uzturēšana pie dzīvības tā, kam neglābjami ir jāsabrūk un jāmirst. Jo ātrāk šis sabrukums nāks, agrāk sāksies, jo labāk būs."

1889. gadā, tātad nepilnus divdesmit gadus vēlāk, šīs idejas pārspīlētā un pastiprinātā veidā bija pārņēmis students Vladimirs Iļjičs Uļjanovs — ar vēlāk pieņemtu vārdu Ļeņins, revolūcijas galvenais **organizētājs un vadonis. Samāras apgabalā tad nāve draudēja simtiem tūkstošiem cilvēku.** Samāras palīdzī.bas komitejas konferences laikā Ļeņins, līdzīgi Verchovenskim, brīdina saukdams par „neprātību un noziegumu' katru cenšanos mazināt **vai novērst badu.**

(Turpinājums sekos)

MĀTEI

Uz vientulīgo kapu tālā taigā,
kur sen jau atdusies Tu, mīļā māt',
es vēlētos šai naktī dziļi baigā
kaut sapnī klusu turpu aizstaigāt.

Bez zvana, dziesmas un bez egles zara
tur, upes krastā melni purvainā,
reiz saulei rietot, sen pirms pavasara
Tu mieru radi gultā ledainā.

Pat krusta nav, kas iegrimušam kapam
ar ēnu rokām, bāli pelēkām,
Tev vītu vainagu no sausām lapām
ar zvaigžņu dziļām visusmalkākām.

Ak, mīļā māt', kaut noglāstīt vēl spētu
Tev svešā malā dusu krēslaino!..
Tu nezini, cik bezgalīgi svētu
es redzu Tavu tēlu saulaino! —

Bet nakts ir gaŗa, tumsa nebeidzama,
un soļi iestiguši muklājā.
Nav Tava miera vieta sasniedzama
man, kluso māmiņ, taigā tālajā.

*

Šī dzejoļa autore ir kāda aizvestā, kas māti apbedījusi, bet pati aizsūtīta tālāk. Dzejolis rakstīts Sibirijā, tāpat kā daži citi, ko iespiedīsim vēlāk. Aiz zināmiem iemesliem vārdu neizpaužam. **Red.**

JĀŅA KLĪDZĒJA ROMĀNS „JAUNIEŠI" - LIETUVISKI

Saruna ar rakstnieku Čikāgā

Jāņa Klīdzēja romāns „Jaunieši", kas ir piedzīvojis četrus izdevumus — divus Latvijā un divus trimdā, pārtulkots lietuviski un to sāk iespiest lietuvju dienas avīze „Draugas", ar nosaukumu „Zilās naktis" (Mėlynosios naktys).

„Draugas" literatūras pielikumā ievietots autora foto uzņēmums ar Dr. A. Baltinis apceri par Jāni Klīdzēju un viņa rakstnieka darbu. Dr. A. Baltinis savā apcerē saka, ka Klīdzēja tēli un raksturi ir cilvēcīgi vienkārši un reizē dziļi ar savu dzīves un gaismas alkumu. Klīdzējam ir īpats — savs stils, ne vien izteiksmē, bet arī dzīves un cilvēka redzējumā. Šis ir darbs, kurā rādīta Latvijas brīvības paaudze gan Latgalē, gan Rīgā; tā tik tuva Lietuvas brīvības paaudzei, ka starpība liekas vienīgi tā, ka romāna tēlu vārdi ir latviski. Tā pati dzīve, tās pašas sāpes, prieki un mīlestība. Ar rudzu puķi zem debesīm ir staigājusi arī Lietuvas jaunatne. Tā ir balss, kas ieskanēs ne vien lietuvju trimdas mājās, bet arī lietuvju sirdīs un ciešāk saistīs abas brāļu tautas. —

Jāpriecājas par to sirsnību, ar kādu brāļi lietuvji parāda cieņu un atzinību mūsu rakstniekam un reizē ciešāk sasien kopā divu brāļu tautu domas un dvēseles.

Jānis Klīdzējs šinī pavasarī beidzis Kalifornijas valsts universitāti, iegūstot Mastera gradu sociālā psīchiatrijā. Paslaik viņš strādā kādā psīchiatriskā slimnīcā Kalifornijā. Jādomā, ka jaunieg ūtās zināšanas un pieredze rakstniekam pavērs jaunus darba laukus.

Pa rakstnieka ciemošanās laiku Čikāgā, vaicāts par jauniem darbiem un nodomiem dzīvē, viņš sašķiebj uzacis un smejas.

„Nodoms? Darbi? Ieceres? — Kam to nav? Mums visiem ir vairāk nekā mēs paspējam pacietīgi tikt pusceļā. Patīkamāk runāt, kad paveikts. Nezinu, varbūt kaut kas pagadās kādreiz. Tas Dieva rokā."

„Un ko par dzīvi — vispārī?"

„Tas tik ir jautājums! Domāju, ka te ir katram sava krāsa un balss."

Kāda šīsdienas balss un krāsa liekas pašam?"

„Reizēm — melna, sausa, vientulīga, bezjēdzīga. — Nē, tomēr — dzīve ir neganti interesanta. Viena mūža ir par maz, lai mēs varētu paspēt visus izsalkumus apjēgt. Katra paaudze meklē savas atbildes, savu mīlestību, savu vietu, savu postu. Katra paaudze taisa savas mīļās kļūdas, bet tanī pašā laikā cenšas ar visu savu intelektuālo un emocionālo kapitālu pierādīt, ka šīs kļūdas būtu tāds īstais viņu atradums, kur patiesības naglai tiekot uzsists taisni uz galvas! Bet jau nākošā paaudze smejoties saka, ka tai naglai reizēm galvas nemaz neesot bijis . . . Kas gan mēs būtu bez mīļajām kļūdām? Mēs iegribētu prasīt, ka pat mīlestība nedrīkst vairs būt akla. Ar taisnstūŗa un uniformu lietām ir tā, ka redzam, ka pat komūnistu uniformas sāk tarkšķēt visās šuvēs: **no uniformas grib izlauzties žņaugtais cilvēks viņš grib būt pilns, brīvs, viņš vairs nespēj ilgāk panest, ka viņa vietā runā skaļruņi."**

„Kas notiek ar mums pašiem, te — trimdā?"

„Mēs redzam, kas notiek ar mums pašiem. Viss, par ko emigrantu vēstures sējumi stāsta par emigrantu likteņiem šinī kontinentā, ar mums notiek daudz straujākā tempā. Varbūt mēs neesam ne sliktāki, ne labāki par iepriekšējiem. Tikai mūsu zvēresti ir bijuši skaļāki.

Nav jāmet akmeņi ne uz vienu. Ikdienas maltuve dārd spēcīgāk par dažu labu mūsu jūsmu. Vecākā paaudze fiziskā darbā nogurusi, garīgi proletārizējas. Jaunie, iegūstot gradus, profesionālizējas un intellektuālizējas. Vairs nenotiek saruna, uz vienas grīdas stāvot, notiek sakliegšanās no dažādiem stāviem. Vai kāds vainīgs? Es vainīgā neredzu. Tas ir plūsmes, uz vietas stāvēšanas un augšanas rezultāts. Piepildās tikai likums. Kā latviešu tautas daļai — mums sāpīgs. Ja domājam par Latviju, tad arī šodien īstā Latvija ir Latvijas latviešos, kaut arī neizteikta, bet cilvēkos dzīvota."

„Kā mums pietrūkst, kā mums vajadzētu?"

„Būtu pārdroši teikt, ka te ir kāda atbilde. Ir tikpat vajadzību, vēlēšanos, sāpju un izsalkumu kā cilvēku. Tikai viena lieta, ko nevar nepamanīt, lasot mūsu rakstus, klausoties latviešu sarunās, karstās diskusijās pēc divpadsmitiem — mēs esam ļoti kompetenti, apdāvināti, viszinīgi vēsturē, pasaules politikā, morāles jautājumos. Zinām, kas un kāpēc ir gudri un kuŗi ir tie stulbeņi. **Paliek nepavaicāts un neatbildēts tikai kāds jautājums: Cik mēs zinām un interesējamies par to — kas, kā un kāpēc notiek mūsos pašos? Kas, kā un kāpēc notiek cilvēkā, kas stāv, dzīvo mums blakus vai arī tikai pa-**

(Nobeigums 8. lpp.)

Jānis Cīrulis

MŪZU KALPI VALMIERĀ

II

Formu un krāsu aizstāvēja Melderis ar Arvīdu Brastiņu. Meldeŗa darbus netiku redzējis, bet no Arvīda darbiem toreiz apbrīnoju koka pūci un kādu necilvēka seju kokā ar tādu kā kuiļa ilkni zobu vietā. Pret Arvīda un Meldeŗa radikālismu brīžiem saslējās Saukums ar Kundziņu; Brencēns vairāk klausījās. Bija interesanti vērot, kā vīri cīnās, uzbrūk un aizstāvas.

Ernests jau toreiz daudz interesējās par latviešu ornamentu, tautas dziesmām, bet par kādu īpatu latviešu ticību vēl nerunāja. Viņa interešu loks bija plašs un vispusīgs, un ja viņš kādai idejai pieķērās, tad ar pilnu dedzību. Otu toreiz viņš cilāja mazāk, bet mākslas skatē, kas notika tai vasarā Valmierā, bija izstādīti daži pikanti plikņi, par kuŗiem pukojās pilsētas tikumīgie tēvi, bet pašiem patika vien skatīties.

Daudz strādāja Brencēns. Viņu bieži varēja manīt pilsētas nomalēs vai Gaujmalā ar krāsu kasti un makšķeri. Ja bija piekusis mālēt, pasvaidīja makšķeri, jo bija kaislīgs zivinieks un ar kabeni izbrādājis visas Gaujas attekas.

Rudenī, kad sākās skolas un pēc sīvām cīņām atvērta vidusskola ar latviešu mācības valodu, Brastiņš tajā mācīja zīmēšanu, bet Bobkovics dziedāšanu. Brencēns, Mazais Brastiņš, Saukums, laikam arī Kundziņš, strādāja pamatskolās. Neatceros, ko darīja Melderis, bet visi bija kaut kā iekārtojušies.

Arī man netrūka vijoles skolnieku, un nebija jāapgrūtina tēva kabata. Te man pirmo reizi iznāca sastapties ar kori, kuru bija noorganizējusi Valmieras amatnieku biedrība, un aicināja mani par diriģentu. Koŗa lietas man bija pavisam svešas, bet sevī nospriedu — sak', ja jau protu kaut cik spēlēt vijoli un armijā uzkalpot par vecāko unteroficieri, pratīšu valdīt un vadīt arī dziedātāju pulku. Patīka arī paspīdēt meiteņu priekšā. Taču darbā sastapos ar vēl lielākām grūtībām kā kādreiz Strēlnieku rezerves pulkā, apmācot Rīgas pašpuiku vadu. Puikas mani āzēja, koris, turpretim, klausīja, bet es pats nepratu mācīt. Biju pamatīgi iekalis balsis, koris dziedāja droši, bet skanēja smagi, kaut gan ar takts zizli rokā es locījos kā niedra uz visām debesu pusēm un naiki svīdu. Nebija ne jausmas no tā, kā dziesma skanēja manī pašā. Likās pat, ka koris dziedāja labāk bez manas diriģēšanas. Bija jāmeklē padoms.

Gāju pie Bobkovica bēdāties. Vienā mēģinājumā noklausījies mūsu dziedāšanā un noskatījies manā diriģēšanā, Bobkovics paslavēja koŗa svaigās balsis un pateica vecu patiesību: nav slikta koŗa, ir tikai slikts diriģents! Izrādījās, ka visa vaina slēpjas manī — gluži veltīgi biju centies parādīt korim katru nošu sīkdaļu, bet nevis taktsmēru. Tad nu Bobis ņēmās mani mācīt, pats sēdēdams pie klavierēm un spēlēdams Vītola Ceļinieku. Man vajadzēja ar roku sist četrdaļu figūru, izturēt pauzes ar vieglāku žestu un droši parādīt iekritienus vīru balsīm. Protams, ne jau koŗa priekšā, bet mājās. Ar viņa labiem padomiem tiku pāri arī citiem grūtumiem, kas bija iegūlušies sirdī, un turpmāk ar kori sapratāmies uz labāko. Ar 3 mēģinājumiem nedēļā bijām sastrādājuši itin labu programmu, un 18. decembrī, tieši dienu pirms boļševiku ienākšanas Valmierā, notika Valmieras amatn. b-bas koŗa pirmais un pēdējais koncerts. Kā viss tas īsti noritēja, nevaru pateikt arī šodien. Biju tik nelabi uztraucies, ka kaut cik atgidos tikai programmas otrā pusē. Klausītāji jau aplaudēja, laikam gan manai jaunībai un vaigu smukumam nekā mākslai. Koris piemiņai man dāvināja pulksteni, zinādams, ka vienu jau esmu noēdis zirggaļas kotletēs Pēterpilī. Un pulkstentiņš ilgus gadus nemaldīgi skaitīja manas dzīves skaistās stundas un nestundas.

KNUTS LESIŅŠ

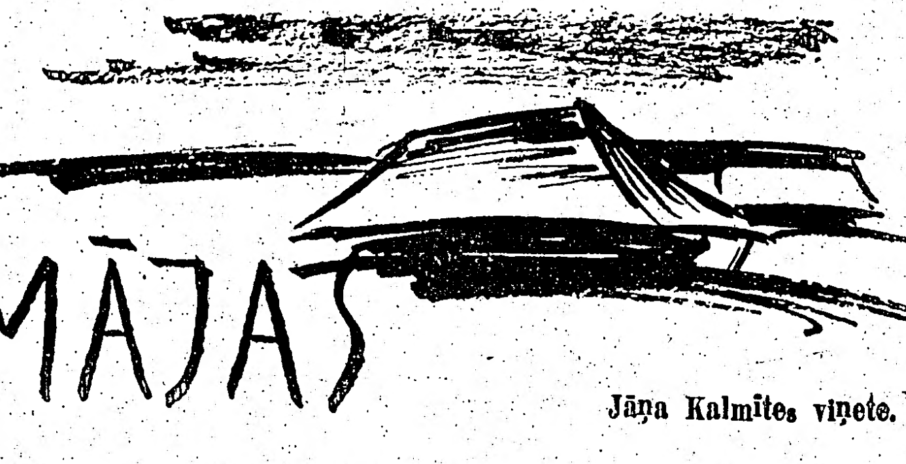

PĒDĒJĀS MĀJAS

Jāņa Kalmītes viņete.

36. turpinājums

„Joprojām ļoti interesanti," piebilda Drobe, „man pat sāk nākt prātā avīžu ziņas . . . Biju aizmirsis, ka šī lieta sākās no Maldava."

„Redzi! Tādēļ nepārmet man aizmāršību . . . Skaistu prāvu pēc tam bijis pietiekami," teica Ārens. „Bet ja gribi izpētīt tālāk Maldavu, tad vairs nav nekā tik spoža . . . "

„Pieliec vannas krāsnij malku," atgādināja Drobe.

„Vai — kā būtu aizmirsis!" iesaucās Ārens.

„Redzi, tādēļ tu nederi ierindā, tikai stābā," nirdza Drobe, „un tur es tevi ar reizi nevaru iedabūt, kaut gan būs vakantas vietas . . . "

Ārens piemeta dažas pagales gandrīz izdzisušai krāsnij un turpināja:

„Šis advokāts, saprotams, nedabūja vairs nekādas prāvas un nekādus ienākumus savā praksē. Zvērināto advokātu kamera tikai gaidīja, lai rastos kāds iemesls viņa izslēgšanai. Kad viņš bija kādu gadu vazājies pa visādām priekšpilsētu plītnīcām ar nedzītu bārdu un paģirainu balsi, spītēdams sabiedrībai un tēvam, šāds iemesls beidzot radās. —

Kāds viņa studiju kollēga, ar labi nodibinātu stāvokli, apņēmās Maldavu uzmeklēt un atgriezt pieklājīgā sabiedrībā. Viņš bija ilgi klaiņājis pa jūrnieku dzertuvēm, kamēr sameklēja Maldavu. Aizvedis viņu pie friziera, tad uz kādu pieklājīgāku naktslokālu, jo solidā kafejnīcā Maldavs tomēr nebija rādāms un laikam arī negribēja iet. Laikam ilgas meklēšanas nogurdināts, dažu glāzi baudījis, kollēga bija noguris un pa starpām ar Maldavu arī sastrīdējies. Tomēr viņš nebija tik sadzēries, lai nemanītu, ka, pašam iesnaužoties, Maldavs izvilka viņam no kabatas naudas maku, kuŗā vēl bija kādi piecdesmit lati.

Noliekoties gulus kādā šaubīgā mājvietā, kollēga bija izsaucis policiju. Starp citu, sūdzēdamies, ka apzagts. Naudas maku atrada Maldava kabatā, un diezgan neglīta, kaut sīka prāva sākās.

Vispirms Maldavs āzēja tiesnesi, negribēdams pateikt kādu noteiktu dzīves vietu. „Es dzīvoju tur, kur man ir labi, tiesneša kungs, bet tas labums mainās, tādēļ es nepagūstu pieteikties iecirknī" — tā viņš apmēram iesāka. Un ja divas juristu galvas satiekas šādā jautājumā, vari iedomātits, kādi disputi notiek!

Gandrīz iznāca tā, ka tiesnesis arī ir bez noteiktas dzīves vietas, tikai Maldavam nedeva laika to pierādīt . . . Pirmajā gājienā tālāk par dzīvesvietu netika, jo bija jāizsauc papildu liecinieki. Tie savukārt bija bez noteiktas dzīvesvietas . . . Beidzot tiesnesis atrada kādu formālu āķi, lai tiktu līdz zādzības iztiesāšanai, pie kam Maldavu policija atrada tikai pēc ilgākas izsekošanas kādā krogū. Maldavs teica, ka maku pievācis, lai kollēgu neapzagtu veiklāki zagļi. Šis nebija vairs juridisks arguments tiesnesim, kas jau tā bija pārskaities un kaut kādu iemeslu dēļ neturēja labu prātu uz veco senātoru.

Tā nu Maldavam būtu jāiet cietumā par zādzību . . . Pa to laiku senātors bija sazinājies ar Maldava kollēgu, kam dusmas bija pārgājušas un varbūt nebija dusmu, tikai nodoms pret Maldavu: ja nevāksies ārā no zaņķa, es pastāvēšu uz to, ka esmu apzagts! Viņš atsauca savu liecību, teikdams, ka varbūt maku pats Maldavam iedevis, nejauši, varbūt klausīdams padomam, ka pie Maldava maks ir drošāks. Sacēlās tādas juridiskas jezgas, ka tiesa vienkārši aizsita savas mapes ciet, un neviens nebija ieinteresēts tās vairs cilāt. Neviens arī nebija nekā zaudējis, atskaitot laiku, un senātors — kādu skrambu goda, rūpēdamies par dēlu.

Maldavs ieguva, kļūdams iemīļots priekšpilsētu krodziņu sīko blēžu sabiedrībā, palikdams par privātadvokātu, jo zvērinātā advokāta tiesības pēc šī notikuma viņam atņēma, pašam nemaz neprotestējot.

Vai nav savāds cilvēks?

Tiktāl sniedzas mani dati un interpretācija," nobeidza Ārens, „domāju, ka vanna būs pietiekami karsta. Pētī tālāk, ja patīk. Māra arī sāka studēt tieslietas, kā pats sūdzējies. —

Es tevi negribētu noskaņot pret Maldavu, dikti piepūlēdams savu atmiņu, izjautādams kollēgas un šķirstīdams archīvus, bet uzmanies gan, ja eji pirmais."

Drobe smaidīja.

„Tu neesi mani ne uz ko noskaņojis. Daudziem gadās, ka nav savā dzīves robā iekērušies, gadās kur citur slīdēt . . . Tikai neapslīksti vannā! Reumatismu vislabāk ārstēt, ja vārtās nātrēs . . . Tad nemaz nemana!

Uz redzēšanos pie Maldava!"

20.

Linards kurināja kamīnu ar malkas un tēva atzveltņu krēsla paliekām, pie uguns notupies, un reizēm pamezdams skatu vecajā, bronzā iedarinātajā pulkstenī virs kamīna.

Bronzas izgreznojumi ar kailajām cilvēku figūrām simbolizēja mūžīgo dzīves jaunību grieķu skulptūru atdarinājuma stilā, kamēr viss pulkstenis balstījās uz kāda pie zemes piespiesta veča rokām un kājām. Ar to laikam bija domāts laika dievs Chronoss. Virs tā galvas tikšķēja pulksteņa mēchanisms . . .

Sava laika simbolisma un pseudoklasicisma ietekmē darināts, pulkstenis nebija nekāds mākslas darbs, droši vien, vēl vairāki tādi paraugi kaut kur turpināja tikšķēt. Bet tā bija kādreizēja draugu dāvana Linarda tēva un mātes kāzu gadījumā. Mēchanisms bija noskaitījis Linarda vecāku mūžus, tagad skaitīja viņējo; telpas klusumā Linardam pēkšņi kļuva drusku neomulīgi, bet būtu jānolaiž aptumšošanas aizkari logiem, ja gribēja iedegt gaismu.

Viņš nolaida aizkarus, tomēr gaismu neuzgrieza, drusku piespiezdamies gribā un prātodams, ka jāaudzina sevi pārvarēt tādus niecīņus garastāvoklī.

Viesiem vajadzētu ap šo laiku sākt ierasties, bet viņi neieradās un — varbūt arī neieradīsies, — domāja Linards.

Kurš gan šais dienās pieķertos nopietni tādam aicinājumam, kādu viņš bija izteicis? Zēni neliksies ne zinis, — un kas bija Drobe? Tagad pasaulē bija, droši vien, tūkstošiem nejauši ievainotu virsleitnantu.

Varbūt labāk būtu bijis kopā ar krustmāti doties pie Marijas? Būtu drusku sāpējis, bet viņš būtu ļaužu pulkā . . . Varēja arī pieturēt veco ormani, kas aizbrauca lēni, ar visu gadu un pagājības nastu ratos, kuŗos viņš vairs nekad nebrauks.

„Līķis ir mūsos," bija teicis Leonīds, ieteikdams no visām saitēm atraisīties. Tanīs loģiski ietilptu arī pats Leonīds . . .

Ieaicināt brāli šeit Linardam likās nejēdzīgi. Leonīds pārvērta noskumšanu apņēmīgā drūmumā; tā bija pasaule, kuŗā tauriņi vairs nelidinājās ar raibiem spārniem, viss kļuva smags, pelēks un rūdains . . . pārkausējams vēl neredzētā tēraudā.

Pie durvīm zvanīja.

Tie nebija nekādi Linarda draugi, kas varētu ierasties, bet viņš sajuta priecīgu satraukumu, kā atbrīvošanu no neredzama sloga.

Tomēr viņš nebūs viens . . .

Drobe teica parasto „labvakaru", sarokojās ar Maldavu tikpat parastā kārtā; uzlikdams priekšnama vadzī militāro cepuri, uzmanīgi pētīja gaiteņa iekārtu. Tur nebija daudz ko pētīt.

Senātora gaiteņa pakaramajos bija tikai viens pussezonas — pavasara vai rudens mētelis, tas pats Linarda.

Kā nejauši, Drobe tam pieskārās, drusku pagriezdams uz āru padrēbi — tik daudz, lai varētu saredzēt tās rūtaino rakstu.

Sīks, satirisks smīns iezagās viņa sejā.

Linards noskatījās viņā ziņkārīgi, tāpat kā Drobe bija skatījies mētelī. Tā bija skaista, vienādi un proporcionāli veidota seja, dabiski sagriezušos matu cirtu pār pieri, patīkamiem, noteiktiem vaibstiem, kuŗiem daži gadi bija piešķīruši vīrišķīgumu, salīdzinot ar Māras albuma redzētiem uzņēmumiem. Drobe izskatījās sievišķīgi saldens. Bet tāds kā tagad — labākajos jaunības gados, ar drusku militāru, taču neuzsvērtu stāju, viņš izskatījās pēc virsleitnanta parauga. — Tādu sievietēm bija grūti aizmirst, — arī Mārai ar visu drusku mākslotο patstāvīgumu, — Linards nodomāja.

„Šis laikam ir jūsu aizceļojušā paziņas mētelis," Drobe teica. „Tā kā ziema vairs nav tālu, laikam būs aizbraucis kažokā."

Sīkā zobgalība izskanēja piezīmējuma veidā, it kā negaidot atbildi.

Linards nosmaidīja, sajuzdams dūrienu. Bet kam īsti? Mēteļa īpašniekam? Tas varētu arī nebūt viņš pats!

Viņš izlikās nesapratis.

„Nezinu par kažoku, bet šis mētelis aizbraucējam laikam vairs nederēja, ja domājat par lietderību . . . Starp citu, viņš aizbrauca ar ļoti maz mantas."

(Turpinājums sekos)

ONTARIO

ONTARIO TRANSPORTA DEPARTAMENTA
SVARĪGS PAZIŅOJUMS
MOTORISTIEM ONTARIO PROVINCĒ

Vai jums zināms,
ka riskējat ar visu,
kas jums pieder,
JA JUMS NAV
APDROŠINĀTI
JŪSU SATIKSMES LĪDZEKĻI?

KĀPĒC: ja jums atgadās satiksmes nelaimē kādas personas ievainot vai nogalināt, vai arī sabojāt citu īpašumus, jūs riskējat zaudēt visu, kas jums pieder . . . **kamēr vien jūs nebūsit nodrošināti ar t. s. Liability Insurance.**

Vēršot prasību pret jums, jūsu īpašumi un cita manta var tikt apķīlāti. Jūs varat zaudēt savu māju, spēkratu, noguldījumus, kā arī lielāko daļu ienākumu vairākus gadus uz priekšu.

Jums var anullēt braukšanas atļauju un aizliegt turēt spēkratu, ja pierādīsies, ka neesat spējīgs pildīt tiesas lēmumu.

LIABILITY INSURANCE ir apdrošināšanas veids pret citu personu ievainošanu, nāvi vai svešu īpašumu bojāšanu satiksmes negadījumos. **Liability insurance NEAPDROŠINA pret uguni, pret zādzībām vai personiskā spēkrata bojājumiem.**

$5,00 GADSKĀRTĒJĀ NODEVA — jāmaksā katrā gadījumā, saņemot jaunu 1958. g. spēkrata atļauju, ja nav Liability insurance. $5.00 maksa noteikta ar likumu, Šie ienākumi ieplūst īpašā fondā, ko sauc par Unsatisfied Judgment Fund. Valdība to ierīkojusi, lai varētu samaksāt zaudējumus gadījumos, kad tos nav iespējams iekasēt no spēkrata īpašnieka, kam nav apdrošinājuma. Šādi spēkratu īpašnieki paliek šim fondam parādā.

PĀRBAUDIET SAVUS APDROŠINĀJUMUS JŪSU APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBĀS VAI PIE AĢENTIEM JAU ŠODIEN

ONTARIO DEPARTMENT OF TRANSPORT

HON. JAS. N. ALLEN, MINISTRS
D. J. COLLINS, VICEMINISTRS

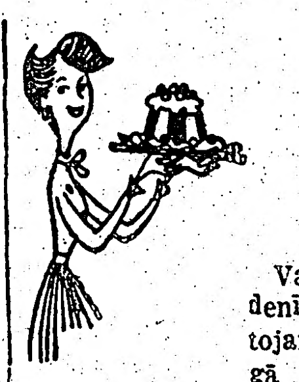

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

AUGĻU UN DĀRZĀJU IEZIEMOŠANA SALĀTIEM

Vasarā un rudenī augļi izmantojami gan svaigā veidā, gan konservējami ziemai saldiem ēdieniem, bet var izvēlēties atsevišķas augļu šķirnes arī ieziemošanai salātiem — piedevām pie gaļas ēdieniem.

BUMBIEŖI ETIĶA - CUKURA SĪRUPĀ

3 mārc. nomizotu bumbieŗu 1/2 ltr. etiķa, ¼ ltr. ūdens, 1 1/2 mārc. cukura.

Ūdeni ar etiķi uzvāra, ieliek sagatavotos augļus un vāra pusmīkstus. Tad bumbierus izņem un šķidrumu izkāš. Uz ½ ltr. šķidruma ņem 1½ mārc. cukura. Šķidrumam pieliek cukuru un savārā sīrupā, atdzesē un pārlej bumbieriem. Nākamajā dienā šķidrumu nolej, uzvāra un siltu pārlej bumbieriem. Trešajā dienā šķidrumu uzvāra kopā ar bumbieriem un atdzesē. Bumbierus saliek glāzēs un pārlej sīrupu.

Ja vēlas, bumbieriem var likt klāt mazliet kanēļa un krustnagliņu.

VĪNOGAS ETIĶA SĪRUPĀ

Vēl pavisam cietas vīnogas nomazgā, noņem no kātiņiem un saliek dziļā bļodā. Uz 2 mārc. vīnogu ņem 1 mārc. cukura un ½ ltr. etiķa.

Cukuru pārkaisa vīnogām un pārlej etiķi. Tālāk rīkojas, kā iepriekš minēts.

ĶIRŠI ETIĶA SĪRUPĀ I

2 mārc. tumšo ķiršu, 1½ mārc. cukura, ½ ltr. etiķa, mazliet kanēļa un krustnagliņas.

Ķiršus atbrīvo no kātiem un kauliņiem, pārlej ar etiķi un atstāj pa nakti. Nākamajā dienā notecina uz sieta, tad pilda glāzēs kārtām ķiršus un kārtām cukuru, pieliekot garšvielas. Glāzes noliek uz 2—3 nedēļām uz loga saulē, tad noliek vēsā un sausā vietā.

ĶIRŠI ETIĶA SĪRUPĀ II

4 mārc. skābu ķiršu, ¼ ltr. etiķa, 2 mārc. cukura, 1 gabaliņš kanēļa, 12 krustnagliņas.

Ņem nebojātus ķiršus, nomazgā nogriež mazliet kātiņus. Uzmanīgi izņem kodolus tā, lai kātiņš nenolūztu. Pilda glāzēs, pa starpām liekot krustnagliņas un kanēli. Ūdeni, etiķi un cukuru uzvāra, atdzesē un pārlej ķiršiem. Pēc 8 dienām šķidrumu nolej un ievāra biezāku, atdzesē un pārlej ķiršiem.

PLŪMES ETIĶĪ

4 mārc. lielo dzelteno plūmju, 1½ltr. etiķa, gabaliņš kanēļa, 8 krustnagliņas, 1½ mārc. cukura.

Veselas nebojātas plūmes nomazgā. Nogriež kātiņus īsākus, ar koka irbulīti sadursta vairākās vietās. Cukuru ar etiķi uzvāra, atdzesē, pārlej plūmēm un atstāj pa nakti, lai iesūcas. Nākamajā dienā šķidrumu nolej un uzvāra, noputo, mazliet atdzesē un pārlej pār plūmēm. Trešajā dienā uzliek vārīt visu un vāra, kamēr plūmes pusmīkstas, tad augļus izņem un saliek glāzēs. Šķidrumu ievāra pabiezā sīrupā, mazliet atdzesē un pārlej plmēm. Atdzisušu nosien.

Tomātus nomazgā, nosusina un sadursta ar koka irbulīti. Tad liek podā kārtām tomātus un kārtām sāli un atstāj 2 dienas. Tad izņem tomātus no sāls un nosusina. Etiķi uzvāra ar 1 ēd. kar. sāli, cukuru un garšvielām, atdzesē un izkāstu pārlej tomātiem. Trauku nosien un uzglabā sausā vietā.

ETIĶA GURĶĪŠI

Apm. 120 mazo etiķa gurķīšu, 1 ltr. etiķa, 10 piparu graudu, 20 gr. sāls, dilles, estragons, 1 ēd. kar. sagrieztu mārrutku, 1 ēd. kar. sinepju graudu.

Gurķīšus labi nomazgā, atbrīvo no kātiņiem un atstāj pa nakti sāls ūdenī. Nākamajā dienā nosusina ar tīru lina drēbi. Saliek podā, pārlej tik daudz uzvārīta un atdzesēta etiķa, lai gurķīši būtu segti. Nākamajā dienā etiķi nolej, uzvāra un pārlej karstu, bet otrā dienā etiķi uzvāra un pārlej verdošu un labi sakrata, lai gurķīši iesūktos un iegūtu vienmērīgu krāsu. Kad etiķis atdzisis, starp gurķīšiem liek garšvielas.

Ja gurķīšus nevēlas sevišķi skābus, tad ņem pusi etiķa un pusi ūdens. Uz viena litra ūdens ņem 50 gr. sāls.

PIKANTI SAGATAVOTI GURĶI

Lielākus gurķus nomizo, pārgriež gareniski, izņem sēklas, pārkaisa ar sāli un atstāj pa nakti. Nākamajā dienā labi nosusina, tad liek traukā, kārtām iekaisot piparu graudus, sinepju graudus, krustnagliņas, lauru lapas un pāris zariņu ķiploku. Visu pārlej ar uzvārītu un atdzesētu etiķi. Uz 1 ltr. etiķa ņem 1 ēd. kar. sāls. Pēc pāris dienām šķidrumu nolej, uzvāra, atdzesē un pārlej gurķiem.

ZAĻI TOMĀTI ETIĶĪ

Ņem vienādad lieluma zaļus cietus tomātus, nomazgā nosusina un saliek traukā. Ņem asāku etiķa un ūdens šķidrumu, kam pievieno mazliet cukura. Var pielikt arī krustnagliņas. Uz vienas tējas glāzes šķidruma ņem 2 krustnagliņas. Etiķi ar ūdeni un garšvielām uzvāra un vēl vāra 15 minūšu, tad izkāš. Ieliek tomātus un vāra 10 minūšu uz lēnas uguns. Izņem tomtus un pilda glāzes, pārlej ar karsto šķidrumu, atdzesē. Glāzēm uzliek gumijas riņķus un vāciņus. Sterilizē pie 80 gr. C (176 gr. F) 15—2z minūšu, atkarā no glāžu lieluma.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Pretreliģijas propaganda

Vecrikavā (Viļānu pag) „Pupiņa svētki ir paši trokšņainākie ticīgo svētki. No rīta pa garo aleju uz baznīcu kustas vecenītes, meitenes gaišās kleitās, nogludinājušies jauni celvēki. Taisnība, „svētku" svinīgā daļa nav gaṛa: vēl baznīcā notiek dievkalpojums, kad dievlūdzēji jau dodas uz pretim baznīcai esošo veikalu, kur pārdevēja jau sagatavojusi degvīnu, alu un vīnu. Vienā dienā tur pārdeva spirta preces pērnajā augusta dienā par 34.000 rubļ.

Veltīgi kalendārā meklēt „svētā" Pupiņa vārdu. Pupiņš ir vietējā parādība. Kas tad ir šis „svētais"?: trīspadsmitais apustulis, kas parādījies tikai vecrikaviešiem, maz pazīstams eņģelis ,vai vientulis, kas apkaunojis pasaules rosmi ar vientulību Viļānu mežā? Pupiņš esot reāla būtne. Stāsta, ka kādreiz Vecrikavā dzīvoja muižnieks, „labs", kas pēc izdevīgas norēķināšanās ar zemniekiem izvēlis degvīna mucu: dzeriet un līksmojieties! Ar laiku šeit aizmirsa par Pupiņu, tradicija palika :ik gadus sapulcēties pie baznīcas. Tā Pupiņš iekļuva svētajos. „Svēto" Pupiņu piemin ne tikai ticīgie. Daži neticīgie godina viņu ne mazāk. Viens otrs varbūt teiks: ja cilvēki netic dievam, tad nav **nekas briesmīgs**, ja viņi apmeklē baznīcu un atzīmē reliģijas svētkus. Bet tā ir tā lieta, ka pat tāds nekaitīgs „svētais" kā Pupiņš pieradina jaunatni pie baznīcas. Nav nemaz gadījums, ka Vecrikavā ir **liels ticīgo jauniešu skaits. Ir divējādi.**

Viena, lielākā grupa ticīgie „visādam gadījumam": viņi meklē baznīcu, **gavē**. Viņi nav pārliecināti vai ir dievs. Droši vien tā nemaz nav. Bet kas to lai zina. Drošāk ir nebojāt attiecības ar viņu. Šos nebūtu grūti atraut no baznīcas.

Otra — „pārliecināto" grupa, ar kuŗiem tagad pat vairs nerunā.

Kā tad cīnās Vecrikavā ar reliģiju? Te nemaz necīnās.

Kādreiz ziemā vietējais feldšers Šteins lasīja klubā lekciju par cilvēka izcelšanos. Tautas sanāca daudz. Uzbudinājums zālē bija ne mazais. Ticīgie neparko negribēja pieņemt „zaimojošo" versiju. par cilvēka izcelšanos. Bēra indīgas replikas: „Mēs paši zinām, kā iesākās." Vecticībnieks Cvetkovs izkliedza ne bez sajūsmas: „Bet tu paņem un izveido no māliem cilvēku!" Lektors aizgāja ar satrauktām jūtām. — Pēc tam bija pretreliģijas referāts, ko lasīja Rīgas lektors. Nebija ne repliku, ne jautājumu.

Lūk, tā ir visa pretreliģijas propaganda, ko šeit atminas. Komjaunieši, klubs un bibliotēka neko nav darījuši, lai atrautu jaunatni no baznīcas.

Agrāk, kad Vecrikavā vēl nebija sovchoza, vietējā komj. organizācijas izdomāja labu lietu: kad iesākās dievkalpojums baznīcā — klubā sarīkoja koncertu un dejas. Vairums jaunatnes gāja uz klubu. Šo ideju vajag atjaunot. Bet lai cilvēki labprāt ietu uz klubu, vajag tur arī labu pašdarbību.

Diezgan labs tenors Pēteris Špundāns piedalās visos 3 Vecrikavas koṛos: jaunatnes korī izpilda festivala dziesmas, etnografiskajā korī kopā ar vecenītēm dzied vecās latgaliešu dziesmas ,bet baznīcas korī — precīzi izpilda „Ave Maria." Pēteris nav augstās domās par kluba kori, viņš pat domā no tā aiziet: etnografiskajā un **baznīcas korī — daudz interesantāk!**

Sovchoza teritorijā ir 2 skolas, 17 skolotāju. Ir savi agronomi, zootechniķi, feldšeri, mechaniķi. Bet jaunie speciālisti nedraudzējās un pat reti sapulcējās kopā... (D. Dorofejeva, R. Jampoļskaja) („Sovetskaja Molodež, 12. 6.)

Sāks mācīt Latvijas vēsturi

„Latvijas PSR vēstures mācīšana, kas sāksies nākamajā mācību gadā mūsu republikas vidusskolās, būs svarīgs notikums... E. Plaudes, J. Kripena un E. Lielās sarakstītās mācību grāmatas makets nosaukts par „LPSR vēstures materiāliem." Liels palīgs bijis LPSR vēst. saīsinātais kurss. Neprecīzitātes un faktiskās kļūdas atrodas gandrīz ikvienā nodaļā. Viens no svarīgiem trūkumiem maketā ir tas, ka vielas sadalījums par LPSR vēstures periodiem, kā arī iztirzājuma veids neatbilst skolēnu izglītošanas un komūnistiskās audzināšanas uzdevumiem. Plašāk vajag iztirzāt revolūcijas periodus. Plašāk jāiztirzā nac. buržuāzijas kundzības periods Latvijā.Tas nepieciešams, tādēļ ka par šo periodu skolēni bieži vien iegūst priekšstatu ne vien no Padomju mācību grāmatām bet arī no citiem avotiem, daļēji klausoties pieaugušo sarunās vai arī lasot tā laika izdevumus. — Cīņai par sociālisma uzvaru veltīts tikai nedaudz vairāk par 16 lappusēm burž. Latvijas periodam 13 lappuses, bet feodālismam 64 lappuses. — Maketa autori visu pēcoktobra periodu stiprā **mērā reducē uz LKP vēsturi**, — Maketa autori cenšas pasvītrot latviešu un krievu tautu draudzību vietā un nevietā. Ja latviešu burž. nacionālisti, viltojot vēsturi centās visiem spēkiem noliegt Krievijas progresīvo lomu Latvijas vēsturē un pārspīlēt Rietumu lomu, tad dažkārt atsevišķi Pad. Latvijas vēsturnieki nonāk pretējā galējībā..." (P. Dzērve, ek. zin. kandidāts).

„Grāmata pagaidām izdota kā makets, lai skolotāji, pārbaudījuši to praksē, varētu palīdzēt radīt skolēnu vecumam piemērotu un zinātniski pilnvērtīgu mācību grāmatu. — Autori izmanto spilgtus piemērus, lai atmaskotu vēstures viltotājus — burž. nacionālistus, piem., nodaļā par zviedru un poļu kaṛu; labi ir vēsturiskie dokumenti par postu kaṛa laikā, kuṛi atmasko t. s. leģendu par „labajiem zviedru laikiem." — Galvenie trūkumi maketā ir ievietoto vēsturisko faktu izvēlē un izklāstā. Lai gan maketa apjoms mazs, te ir milzīgs faktu pārblīvējums. tikai chronoloģiskajā tabulā vien ir ietverti 125 dati. Autori nav ievērojuši prasību par skolēnu nepārblīvēšanu. — Vēl lielāks trūkums ir tas, ka **skolēniem maz saprotams arī grāmatas teksts.** Tas viņiem gandrīz jāiemācās no galvas. Vielas izkārtojums neatbilst paragrafu virsrakstiem. — Visu šo trūkumu dēļ grāmata atgādina protokolu, kur chronoloģiskā secībā reģistrēti notikumi. Šāda grāmata neizveido jauniešiem dzīvu priekšstatu par vēsturisko laikmetu. Audzēkņos nerodas vēlēšanās kaut ko vairāk izlasīt, uzzināt par minētajiem notikumiem. Autori nav panākuši, ka mācību grāmata ir interesanta. Slikti arī tas, ka grāmatas autori paši lieto frazes, rodas kaili apgalvojumi, kas skolēniem bez izpratnes jāiegaumē. — Nekas nav teikts par kultūru laikā no 20. g. s. sākuma līdz 1919. gadam, lai gan tieši tad bija milzīgi sasniegumi. — Nav minēti pat pirmie latviešu dziesmu svētki. — Dīvaini skan apgalvojums, ka burž. diktātūras laikā „tautas dzīlēs attīstījās demokratiskās, progresīvās latviešu tautas kultūras dīgļi."

Sākot ar 19. nodaļu, maketā vairs nav iztirzāta Latvijas PSR vēsture, bet **gan partijas vēsture.**

Neapmierina Latvijas reakcionārās buržuazijas politikas atmaskojums. Nav raksturota Ulmaņa un viņa atbalstītāju darbība pēc vācu okupantu padzīšanas un padomju varas nodibināšanās Latvijā. Nepietiekami stāstīts par strādnieku un darba zemniecības grūto dzīvi burž. diktātūras sākuma periodā (bezdarbs, augstas cenas milzu nodokļi). Tekstā gan runāts par terroru, bet ar to vien nepietiek. — Nodaļas, sākot ar „Stoļipina reakciju", ieteicams uzrakstīt no jauna skolēniem saprotamā valodā..." (I. Krūmiņa, S. Bull-Leite, I. Goišs). („Padomju Latvijas skola", maijs, 1957.)

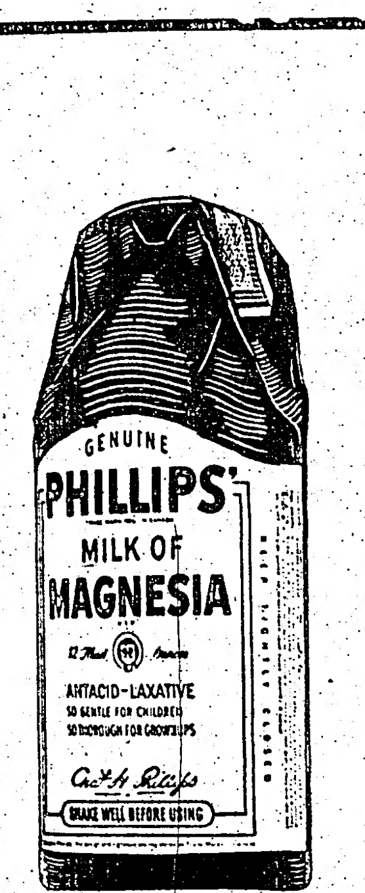

PHILLIPS'
MILK OF
MAGNESIA

LABSAJŪTAS TRAUCĒJUMU NOVĒRŠANAI.

Magnēzija šķidrums palīdz daudz vairāk nekā laksatīvs. Palīdz atgūt labsajūtu, kā arī novērš traucējumus gremošanas organos.

4 unces 30 c
12 unces 60 c
(Paraugsaiņojums)

Apg. LATVJU GRĀMATA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monografija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.
Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI I $2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI II $3.00
Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.
E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60
— PASTARIŅŠ SKOLĀ $2.40
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literātūrā.
Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

KRĀJUMĀ
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

Romeo un Džulieta grieķu ciemā

VĒSTULE LA NO GRIEĶIJAS

Neticami, vai ne, ka šajā „atombumbu laikmetā" vēl gadās sastapt Romeo un Džulietu? Un tomēr... Ļaudis vēl nebeidz runāt un lauzīt galvas par šo lietu, kas ir tik miglaina, bet kur galvenā loma, šķiet, bijusi mīlestībai.

Tas notika pirms Jāņiem tepat Stratonio. Pie policista ciemos ieradās kāda sieviete no Atēnām, arī policists pats bija no Atēnām. Policijas priekšniekam viņš sievieti uzdeva par savu māsīcu. Viņa apmetās viesnīcā un bija domājusi palikt te līdz rudenim, bet policijas priekšnieks laikam bija uzzinājis ko citu un ieteicis — pareizāk — pavēlējis sievietei Stratonio atstāt.

Kas noticis un kas īsti bijis abu — ciema policista un sievietes starpā, nav zināms, bet otrā rītā viņus abus atrada netālu no olīvu kalniņa jūrmalas smiltīs — sievieti jau mirušu un viņu ar vājām dzīvības zīmēm. Blakus atrasta pistole un degvīna pudele. Visi to te ieskatīja par pašnāvību mīlestības dēļ.

Tovakar policists bijis ciema nakts uzraugs. Vakarā ap vienpadsmitiem ļaudis kafejnīcās un tuvākajās mājās bija dzirdējuši pistoles šāvienus, bet neviens nebija atzinis par vajadzīgu par to ziņot policijai. Viņus atrada tikai otrā rītā, pl. 9. Sievietei bija trīs lodes galvā un krūtīs, bet vīrietim viena galvā. Ja vīrietim būtu nekavējoties sniegta palīdzība, viņš tiktu glābts. Tik daudz stundās viņš bija noasiņojis, bet vēl elpoja. Viņu tūlīt sūtīja uz Salonikiem, bet ceļā pēc pāris stundām miris, un viņu atveda atpakaļ. Sievieti apraka naktī kādā kapsētas stūrī, iesvieda kā suni bedrē. Otrā dienā viņai blakus apraka arī policistu, bez mācītāja un dievvārdiem.

Cik zināms ,sieviete bijusi apm. 33 g. veca, precējusies ar jūrnieku un 2 bērnu māte. Vīrietis bijis 23 g. v. Kāpēc abiem bija jāiet pašnāvībā nespēja saprast. Pilnīgi dabiski, ka daudz jūrnieku sievu noiet no ceļa, ja 10 laulības gados nav pat gadu dzīvojušas kopā ar vīru ,bet nedabiski, ka sieviete atstāj bērnus un skrien pakaļ vīrietim, kas 10 g. jaunāks. Tas nav piedodams. Tāpat nepiedodama pašnāsība. Vai tiešām citas izejas nebija?

...Šeit Stratonio vēl nebeidz runāt par „Romeo un Džulietu", līdz nāks kāds cits notikums, kas tos aizēnos...

Jūsu Vidzemniece.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-8038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

SIDRABENĒ
Spēlēs pazīstamā deju kapella
18. augustā, pl. 10 rītā BĒRNU UN JAU
Vieglatlētika, peldēšana, sporta spēles. Piedal
16 gadiem. Pieaugušiem sacensības šaušanā, riteņ
Uzvarētājiem balvas.
Ieeja svētkos bērniem 25c, pi
LS

ST. CATHARINES LATVIEŠU MEDNIEKU
rīko sestdien, 17. augustā, plkst. 1-os dienā sa
EKSTERNAS SACENSĪBAS MĀL
Piedalās Toronto, Hamiltona un St. Katarines.
ZALUMBALLE Pl. 9-o
Dejai spēlēs ieci
Ieeja — $1.00.

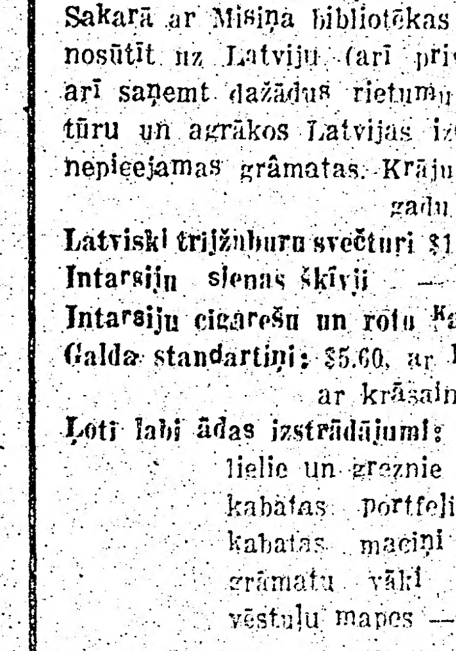

GLEN E
LODGE
JAUKAI ATPŪ
UN SPORT
SKAISTAJ
MUSKOK
EZERA KRAS
Tuvākai inform
rakstīt:
Imants Fricbergs, Gravenhurst, Ontari
tel. 1161 J 12

IZĪRĒ TELPAS
VIESĪBĀM - KĀZĀ
u. c. gadījumos
DV NAMĀ, 123 Huron St.
Dienā EM 8-0792
Zvanīt vakāros EM 6-0101, Toronto
IZGADA DZĒRIENU ATĻAUJAS

RETAS LATVIEŠU GRĀMAT
Zeiboltu Jēkaba KOPOSTI RAKSTI, 5 sējumi
J. Ezeriņa KOPOTI RAKSTI, 5 sējumi
Kn. Hamsuna rom. Zemes svētība
Dostojevska rom. Brāļi Karamazovi, I, II, III
Ļeva Tolstoja rom. Kaŗš un miers, I—IV, pilnīgs un nesaīsināts izdevums
H. Senkēviča rom. Kurp eji
" Krustneši, I, II, III
" Uz slavas laukiem
A. Gailīša rom. Vai atceries, māņa mīļā
Skarbā jūra
Eke mors
Liesmojošā sirds
K. Gudmunsona rom. Baltās naktis
Stendela rom. Sarkanais un melnais
" Parmas klosteris
E. Kīšes Rīgas architektūras pieminekļi
A. Birzenieka Vecās Rīgas portāli
Č. Dikensa rom. Olivera Tvista piedzīvojumi
K. Kundziņa Latviešu teātra repertuārs
K. Kundziņa Laiki un likteņi
Annas Brigaderes 4 pasaku lugas, A. Jēgera illustr.
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, P. Šēnhofa 4 krāsu ill. liela formāta
Servantsa Lamančas dons Kichots, I, II, III, 800 liela for. lpp.
Anatola Fransa rom. Eņģeļu dumpis
I. Turgeņeva rom. Muižnieku ligzda
G. Gunnarsona rom. Borga dzimta
Aks. Munte Grāmata par San Mikelu, I, II
Z. Mauriņas esejas Spīts
" Sirds mozaīka
Prof. A. Švābes LATVIEŠU ENCIKLOPĒDIJA, I, II, II
H. Vītola Staļina imperija patiesības gaismā
K. Mikelsones rom. Nakts parāde
J. Klīdzēja rom. Jaunieši
J. Raiņa Indulis un Ārija
J. Akuratera Kalpa zēna vasara
A. Eglīša st. Maestro
Adžurdžonga
Chingishana gals
Inž. E. Elguta Radiotechnika, I, II
A. Grīna Nameja gredzens
J. Jaunsudrabiņa triloģija — AIJA — ATBALSS — ZIE
Sakarā ar Misiņa bibliotēkas atjaunošanu Rīgā mums i nosūtīt uz Latviju (arī privāti) trimdā izdotās grām arī saņemt dažādus rietumu klasiķu darbus, technisk tūru un agrākos Latvijas izdevumus un citas mums nepieciešamas grāmatas. Krājumā arī daudz retu agrāko gadu izdevumu.
Latviski trijžuburu svečturi $18.60, un $21.60, grezni $25.0
Intarsiju sienas šķīvji — $12.00, $18.60, $23.00
Intarsiju cigarešu un rotu kastītes — $12.00, $16.00
Galda standartiņi: $5.60, ar koka grieztu gērboni
ar krāsainu plastikas gērboni
Ļoti labi ādas izstrādājumi: albūmi $12.00, $16.80
lielie un greznie albūmi — $24.00, $28.00
kabatas portfeļi — $9.60, $11.20
kabatas maciņi — $4.80, $8.20 un
grāmatu vāki — $5.60, $8.20 un
vēstuļu mapes — $12.60, $16.80, $18.60, $21.0
Reizē ar pasūtinājumu lūdzam arī maksāju
Pasta izdevumus sedzam.
LATVJU GRĀMATA, P. O BOX 332, Waverly Iow

ETIĶA GURĶIŠI

Apm. 120 mazo etiķa gurķīšu, 1 ltr. etiķa, 10 piparu graudu, 20 gr. sāls, dilles, estragons, 1 ēd. kar. sagrieztu mārrutku, 1 ēd. kar. sinepju graudu.

Gurķīšus labi nomazgā, atbrīvo no kātiņiem un atstāj pa nakti sāls ūdenī. Nākamajā dienā nosusina ar tīru lina drēbi. Saliek podā, pārlej tik daudz uzvārīta un atdzesēta etiķa, lai gurķīši būtu segti. Nākamajā dienā etiķi nolej, uzvāra un pārlej karstu, bet otrā dienā etiķi uzvāra un pārlej verdošu un labi sakrata, lai gurķīši iesūktos un iegūtu vienmērīgu krāsu. Kad etiķis atdzisis, starp gurķīšiem liek garšvielas.

Ja gurķīšus nevēlas sevišķi skābus, tad ņem pusi etiķa un pusi ūdens. Uz viena litra ūdens ņem 50 gr. sāls.

PIKANTI SAGATAVOTI GURĶI

Lielākus gurķus nomizo, pārgriež gareniski, izņem sēklas, pārkaisa ar sāli un atstāj pa nakti. Nākamajā dienā labi nosusina, tad liek traukā, kārtām iekaisot piparu graudus, sinepju graudus, krustnagliņas, lauru lapas un pāris zariņu kiploku. Visu pārlej ar uzvārītu un atdzesētu etiķi. Uz 1 ltr. etiķa ņem 1 ēd. kar. sāls. Pēc pāris dienām šķidrumu nolej, uzvāra, atdzesē un pārlej gurķiem.

ZAĻI TOMĀTI ETIĶĪ

Ņem vienādad lieluma zaļus cietus tomātus, nomazgā nosusina un saliek traukā. Ņem asāku etiķa un ūdens šķidrumu, kam pievieno mazliet cukura. Var pielikt arī krustnagliņas. Uz vienas tējas glāzes šķidruma ņem 2 krustnagliņas. Etiķi ar ūdeni un garšvielām uzvāra un vēl vāra 15 minūšu, tad izkāš. Ieliek tomātus un vāra 10 minūšu uz lēnas uguns. Izņem tomtus un pilda glāzēs, pārlej ar karsto šķidrumu, atdzesē. Glāzēm uzliek gumijas riņkus un vāciņus. Sterilizē pie 80 gr. C (176 gr. F) 15—2z minūšu, atkarā no glāžu lieluma.

---

viešu burž. nacionālisti, viltojot vēsturi centās visiem spēkiem noliegt Krievijas progresīvo lomu Latvijas vēsturē un pārspīlēt Rietumu lomu, tad dažkārt atsevišķi Pad. Latvijas vēsturnieki nonāk pretējā galējībā. . .” (P. Dzērve, ek. zin. kandidāts).

„Grāmata pagaidām izdota kā makets, lai skolotāji, pārbaudījuši to praksē, varētu palīdzēt radīt skolēnu vecumam piemērotu un zinātniski pilnvērtīgu mācību grāmatu. — Autori izmanto spilgtus piemērus, lai atmaskotu vēstures viltotājus — burž. nacionālistus, piem., nodaļā par zviedru un poļu kaŗu; *labi ir vēsturiskie* dokumenti par postu kaŗa laikā, kuri atmasko t. s. leģendu par „labajiem zviedru laikiem.” — Galvenie trūkumi maketā ir ievietoto vēsturisko faktu izvēlē un izklāstā. Lai gan maketa apjoms mazs, te ir milzīgs faktu pārblīvējums. tikai chronoloģiskajā tabulā vien ir ietverti 125 dati. Autori nav ievērojuši prasību par skolēnu nepārblīvēšanu. — Vēl lielāks trūkums ir tas, ka skolēniem maz saprotams arī grāmatas teksts. Tas viņiem gandrīz jāiegaumē no galvas. Vielas izkārtojums neatbilst paragrafu virsrakstiem. — Visu šo trūkumu dēļ grāmata atgādina protokolu, kur chronoloģiskā secībā reģistrēti notikumi. Šāda grāmata neizveido jauniešiem dzīvu priekšstatu par vēsturisko laikmetu. Audzēkņos nerodas vēlēšanās kaut ko vairāk izlasīt, uzzināt par minētajiem notikumiem. Autori nav panākuši, ka mācību grāmata ir interesanta. Slikti arī tas, ka grāmatas autori paši lieto frazes, rodas kaili apgalvojumi, kas skolēniem bez izpratnes jāiegaumē. — Nekas nav teikts par kultūru laikā no 20. g. s. sākuma līdz 1919. gadam, lai gan tieši tad bija milzīgi sasniegumi. — Nav minēti pat pirmie latviešu dziesmu svētki. — Dīvaini skan apgalvojums, ka burž. diktātūras laikā „tautas dzīlēs attīstījās demokrātiskās, progresīvās latviešu tautas kultūras dīgļi.”

Sākot ar 19. nodaļu, maketā vairs nav iztirzāta Latvijas PSR vēsture, bet gan partijas vēsture.

Neapmierina Latvijas reakcionārās buržuazijas politikas atmaskojums. Nav raksturota Ulmaņa un viņa atbalstītāju darbība pēc vācu okupantu padzīšanas un padomju varas nodibināšanās Latvijā. Nepieciešami stāstīts par strādnieku un darba zemniecības grūto dzīvi burž. diktātūras sākuma periodā (bezdarbs, augstas cenas milzu nodokļi). Tekstā gan runāts par terroru, bet ar to vien nepietiek. — Nodaļas, sākot ar „Stolipina reakciju”, ieteicams uzrakstīt no jauna skolēniem saprotamā valodā . .” (I. Krūmiņa, S. Bull-Leite, I. Goišs). („Padomju Latvijas skola”, maijs, 1957.)

SIDRABENĒ

17. augustā, plkst. 20

SPORTA BALLE

ar sacensībām sporta zināšanās.

Spēlēs pazīstamā deju kapella. Ieeja $1,00

18. augustā, pl. 10 rītā BĒRNU UN JAUNATNES SPORTA SVĒTKI

Vieglatlētika, peldēšana, sporta spēles. Piedalīties lūgti visi latviešu jaunieši līdz 16 gadiem. Pieaugušiem sacensības šaušanā, riteņbraukšanā, futbolā, basketbolā u. c. Uzvarētājiem balvas. Svētku noslēgumā ugunskurs.

Ieeja svētkos bērniem 25c, pieaugušiem 50c.

LSAK un SIDRABENES PĀRVALDE

ST. CATHARINES LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS

rīko sestdien, 17. augustā, plkst. 1-os dienā savā šautuvē EFFINGHAM parkā

EKSTERNAS SACENSĪBAS MĀLA BALOŽU ŠAUŠANĀ.

Piedalās Toronto, Hamiltona un St. Katarīnes. Pēc sacensībām turpat pl. 7-os vakarā

ZALUMBALLE

Pl. 9-os vakarā uzvarētāju godalgošana.
Dejai spēlēs iecienītais ragu orķestris E. Slaucītāja vadībā.

Ieeja — $1,00.
Apmeklēt lūdz RĪKOTĀJI.

GLEN ECHO LODGE

JAUKAI ATPŪTAI UN SPORTAM SKAISTAJĀ MUSKOKAS EZERA KRASTĀ.

Tuvākai informācijai rakstīt:

Imants Fricbergs, Gravenhurst, Ontario, tel. 1161 J 12

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

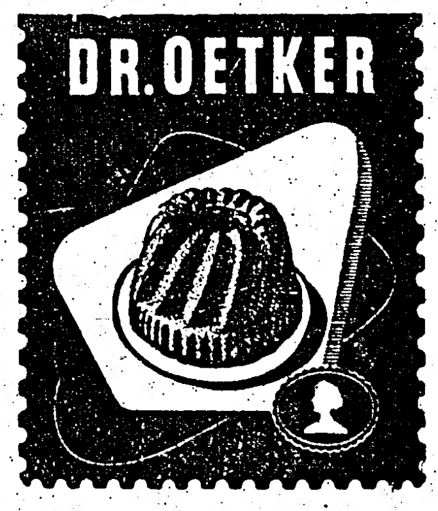

IZĪRĒ TELPAS

VIESĪBĀM - KĀZĀM

u. c. gadījumos

DV NAMĀ, 123 Huron St.

Dienā EM 8-0792

Zvanīt vakāros EM 6-0101, Toronto.

IZGĀDA DZĒRIENU ATĻAUJAS

RETAS LATVIEŠU GRĀMATAS

Zeiboltu Jēkaba **KOPOSTI RAKSTI**, 5 sējumi	$8.50
J. Ezeriņa **KOPOTI RAKSTI**, 5 sējumi	$15.00
Kn. Hamsuna rom. Zemes svētība	$3.80
Dostojevska rom. Brāļi Karamazovi, I, II, III	$8.50
Ļeva Tolstoja rom. Kaŗš un miers, I—IV, pilnīgs un nesaīsināts izdevums	$9.50
H. Senkēviča rom. Kurp eji	$3.75
" Krustneši, I, II, III	$6.00
" Uz slavas laukiem	$2.75
A. Gailīša rom. Vai atceries, mana mīļā	$2.80
Skarbā jūŗa	$2.80
Eke mors	$1.20
Liesmojošā sirds	$1.20
K. Gudmunsona rom. Baltās naktis	$2.80
Stendela rom. Sarkanais un melnais	$2.90
" Parmas klosteris	$2.90
E. Kīšes Rīgas architektūras pieminekļi	$3.60
A. Birzenieka Vecās Rīgas portāli	$3.60
Č. Dikensa rom. Olivera Tvista piedzīvojumi	$2.90
K. Kundziņa Latviešu teātra repertuārs	$6.80
K. Kundziņa Laiki un likteņi	$3.00
Annas Brigaderes 4 pasaku lugas, A. Jēgera illustr.	$2.90
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, P. Šenhofa 4 krāsu ill. lielā formāta	$7.50
Servantsa Lamančas dons Kichots, I, II, III, 800 liela for. lpp.	$12.50
Anatola Fransa rom. Eņģeļu dumpis	$2.80
I. Turgeņeva rom. Muižnieku ligzda	$3.00
G. Gunnarsona rom. Borga dzimta	$3.00
Aks. Muntes Grāmata par San Mikelu, I, II	$3.80
Z. Mauriņas esejas Spīts	$2.50
" Sirds mozaīka	$1.80
Prof. A. Švābes LATVIEŠU ENCIKLOPĒDIJA, I, II, III	$60.00
H. Vītola Staļina impērija patiesības gaismā	$3.80
K. Mikelsones rom. Nakts parādē	$3.00
J. Klīdzēja rom. Jaunieši	$2.00
J. Raiņa Indulis un Ārija	$3.00
J. Akuratera Kalpa zēna vasara	$2.00
A. Eglīša st. Maestro	$2.40
Adžurdžonga	$2.30
Chingishana gals	$1.40
Inž. E. Elguta Radiotechnika, I, II	$2.50
A. Grīna Nameja gredzens	$1.20
J. Jaunsudrabiņa triloģija — AIJA — ATBALSS —ZIEMA	$3.20

Sakarā ar Misiņa bibliotēkas atjaunošanu Rīgā mums ir iespēja nosūtīt uz Latviju (arī privāti) trimdā izdotās grāmatas, kā arī saņemt dažādus rietumu klasiķu darbus, technisko literātūru un agrākos Latvijas izdevumus un citas mūms retas un nepieejamas grāmatas. Krājumā arī daudz retu agrāko trimdas gadu izdevumu.

Latviski trijzuburu svečturi $18.60, un $21.60, grezni $25.00, $28.00.
Intarsiju sienas šķīvji — $12.00, $18.60, $23.00 un $26.00
Intarsiju cigarešu un rotu kastītes — $12.00, $16.00 un $24.80
Galda standartiņi: $5.60. ar koka grieztu ģērboni — $15.00
ar krāsainu plastikas ģērboni — $9.80
Ļoti labi ādas izstrādājumi: albūmi $12.00, $16.80 un $18.60;
lielie un greznie albūmi — $24.00, $28.00 un $32.00;
kabatas portfeļi — $9.60, $11.20 un $13.60;
kabatas maciņi — $4.80, $8.20 un $9.60;
grāmatu vāki — $5.60, $8.20 un $12.60;
vēstuļu mapes — $12.60, $16.50, $18.60, $24.00, $28.00

Reizē ar pasūtinājumu lūdzam arī maksājumu.
Pasta izdevumus sedzam.

LATVJU GRĀMATA, P. O. BOX 332, Waverly Iowa, USA

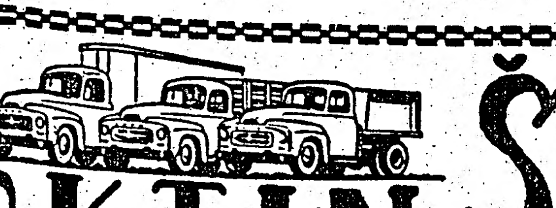

KAKTIŅŠ

Transporta firma

Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt

LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

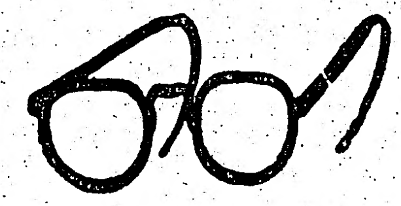

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

IZĪRĒJAMAS

3 nemēbelētas istabas 3. stāvā, zema īres maksa, Sunnyside. Zvaņīt LE 4 - 1659, Toronto.

BLOOR - RUNNYMEDE raj. izīrējama gaiša istaba ielas pusē. Zvanīt katrā laikā.
RO 9 - 1291, Toronto.

S. VASARĀJS

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

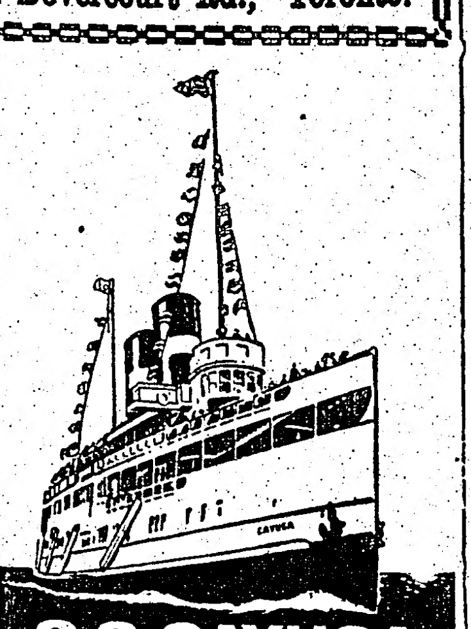

S.S. CAYUGA

Apskatiet vienu no pasaules brīnumiem — Niagaras ūdens kritumu ar kuģi.

Saskaņota autobusu satiksme ar Bufalo, N. Y.

BRAUCIENU SARAKSTS

Rītos: plkst. 9-os ik dienas
Pēcpusdienās: plkst. 3,15
Trešdienās, piektdienās, sestdienās un svinamās dienās vakaros: plkst. 6,15
Pirmdienās, trešdienās un ceturtdienās plkst. 9,45 vak.
Piektdienās, sestdienās un svinamās dienās tikai uz Niagaru on the Lake.

BRAUKŠANAS MAKSAS

Pieaugušiem:	
Turp un atpakaļ	3,90.dol.
Vienā virzienā	2,20.dol.
Bērniem: (5—12 gadiem)	
Turp un atpakaļ	1,95.dol.
Vienā virzienā	1,10.dol.

● Ērta piknikošana krastmalā. ● Peldēšanās jaukajā LIONS BEACH. ● Dejošana uz kuģa visos vakara braucienos. ● Tuvākai informācijai lūdz zvanīt:

EM 3 - 5155, Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notārlāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

---

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Švelcē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

6537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Frank Vass BA

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Latv. ev. - lut dr., 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Draudzes kanceleja draudzes namā Bruklīnā 564 Sec. St., augustā atvērta samazinātu laiku; regulārām vajadzībām lūdz izmantot otrdienas no pl 11 — 1 dienā un piektdienās no pl. 6—8 vakarā.

Kanceleja darbosies arī pārējās darbdienās, tomēr lūdz iepriekš sazināties pa draudzes tālruni SOuth 8-7721.

Bruklinā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Svētdien, 18. augustā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, Bruklinā, pl. 11.00 Vasaras nometnē.

Svētdien, 25. augustā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā pl. 11.00 Vasaras nometnē.

Svētdien, 1. septembrī, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, Bruklinā, pl. 8,00 vakarā — vasaras nometnees slēgšanas dievkalpojums, pl. 2.00 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. F. Treus.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Svētdien, 18. augustā, pl. 9,30 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Mieŗa draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225. W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 8-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu seminārs baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 3 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās

Minneapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1593.

Svētdien, 18. augustā, pl. 10 no rīta Sidrabenē dievkalpojums.

Svētdien, 25. augustā, pl. 11 Sv. Andreja baznīcā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 56 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

18. augustā dievkalpojums Saulainē.

25. augustā, pl. 9 r., dievkalpojums S. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto. tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. augustā, plkst. 9 rītā dievkalpojums.

Bramptonā Latviešu ev. - lut. draudzē 25. augustā, plkst. 1,30 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

St. Katarīnēs, Latviešu ev. - lut. draudzē 18. augustā, plkst. 3 p.p. jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Kristus ev. - lut. baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3 - 1192.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., South —

Svētdien, 18. augustā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.

Svētdien, 25. augustā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto. tel. WA 5-1566;

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 18. augustā pl. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Montreālā, 24. augustā, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpojums.

18. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašuma „Tērvetes” iesvētīšana un atklāšana; māc. V. Šēfers.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Eksteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

✝

LĪZE JĀKOBSONS

dzimusi 1880. g. 7. aprīlī,
mirusi 1957. g. 23. jūlijā Delhi, Ont., Kanadā.

Toronto ev. - lut. Sv. Jāņa draudzes bēru kase.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE **T. KRAUMANIS**

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

TV

ZIEMEĻAMERIKAS LABĀKAIS FUTBOLS...

NACIONĀLĀ

FUTBOLA

LĪGA

SVĒTDIEN, plkst. 3 p.p.

pārraidījums tieši no **Fred Hamilton Park Toronto** ar

ED. FITKIN & WARD CORNELL

WGR-TV CHANNEL 2

Nākošā futbola nedēļa

KARLINGA PUBLICĒJUMS INFORMACIJAI

CARLING'S

TORONTO

METRO LĪGA - ST. CLAIR STADIONĀ

17. augustā, SESTDIEN (Oakvillē)
6,30 vak. OAKVILLE — CNRA

18. augustā, SVĒTDIEN
pl. 2 p.p. DANFORTH — CALEDONIAN
pl. 3,30 p.p SCOTTISH — BELFAST

19. augustā, PIRMDIEN
pl. 7 vak. THISTLES — CROATIA
pl. 8,30 v. MAPLE LEAFS — GERMANIA

21. augustā, TRESDIEN
pl. 7 vak. AVRO — SILVERTHORN
pl. 8,30 v. VICTORIA — ESTONIA

23. augustā, PIEKTDIEN
pl. 7 vak. THISTLES — CALEDONIAN
pl. 8,30 vak GERMANIA — AVRO

NACIONĀLĀ LĪGA-FRED HAMILTON PARK (Shaw pie College)

SESTDIENĀS BROADVIEW LAUKUMĀ
(Broadview - Gerrard)

17. augustā, SESTDIEN
pl. 8 vak. HUNGARIA — EAST END CANADIANS

18. augustā, SVĒTDIEN
pl. 3 p.p. ITALIA OLYMPIA — HARMONY

20. augustā, OTRDIEN
pl. 8 vak. ULSTER UNITED — MALTA UNITED

21. augustā, TRESDIEN
pl. 8 vak. UKRAINA — WHITE EAGLES

22. augustā, CETURTDIEN
pl. 8 vak. TRIDENTS — EAST END CANADIANS

23. augustā, PIEKTDIEN
pl. 8 vak. ITALIA — HUNGARIA

CARLING'S *Black Label*
BREWERY LIMITED

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Kā Jānis Daliņš kļuva pasaules rekordists soļošanā

V

Valente gāja kā mašīna. Izdodot visu, kas iekšā. Vaļēju muti, likās, viņš neelpoja, bet rija gaisu. Skats kā magnetizēts vērsts uz priekšu. Tuvojās 20. kilometrs. Daliņš vēl aiz Švaba, bet Valente priekšā Daliņam 400 m.

Beidzot veikti arī 20 kilometri. Daliņš paātrina tempu un sāk iedzīt Švabu. Brašā soļī Daliņš paiet viņam garām, un Švabs vairs nespēj sekot.

Daliņš, pamudinājumu skubināts, tagad tikai sāk iedzīt Valenti, kurš pa to laiku pienācis klāt Švabam un mēģina to apriņķot. Taču vairs nevar. Valentes temps samazinās un viņš atkrīt aizvien vairāk. Daliņš ar katru apli vairāk attālinās no Švaba, bet Valenti panākt vairs nav iespējams.

Kā daudzi, arī Daliņš pārrēķinājās ar Valentes spējām un domāja, ka viņš neizturēs līdz galam. Valente tomēr izturēja un uzvarēja.

⁂

„Daliņš ir ļoti labs'', lūdz pārtulkot Valente, spiežot viņam roku pēc cīņas. „Viņš ir viens no labākiem soļotājiem Eiropā, jā, varbūt, pat visā pasaulē. Šoreiz viņš man zaudēja kā mazāk piedzīvojis un, šķiet, arī mazāk trenējies. Daliņš tomēr ir stiprāks nekā es. To es jūtu. Es uzvarēju ne ar spēku, bet ar techniku. Tā jāstudē arī Daliņam turpmākos treniņos. Ar lielāko prieku gaidīšu Daliņu Italijā. Tur mēs varētu vēl reizi izmēģināt spēkus. Uz redzēšanos Genujā!'', nobeidza savu uzslavu Valente, no kuŗa daudz ko varēja mācīties.

⁂

Francijas prese vienbalsīgi atzinīgi novērtēja Daliņa startu. „L' Echo des Sports'' rakstīja: „Latvietis Daliņš, kas palika otrā vietā, samērā tuvu aiz uzvarētāja, uzrādīja skaistu stilu, kaut arī viņam vēl trūkst vingruma.''

Visvairāk par Daliņa lielisko veikumu bija sajūsmināti Francijas soļotāji, kas nevarēja beigt apbrīnot latvieti, kas tik ātri iekaŗojis visas pasaules slavu.

CĪŅA PAR PASAULES REKORDU

Nekad vēl Rīga sporta dzīvē nebija piedzīvojusi tādu uzbudinājumu, kā 30. un 31. jūnijā (1931. g.), kad notika sengaidītā revanša cīņa starp Daliņu, Valenti un Švabu. Tas arī saprotams: Mums, latviešiem, reiz radies savs vīrs, kam pilnvērtīgs svars pasaules labāko sportistu spēju svaru kausā.

Vairāk nekā 12.000 skatītāju nākuši skatīties šīs aizraujošās cīņas, kas divas dienas risinājās Latvijas Sporta Biedrības laukumā. tas pirmoreiz ir par mazu, lai uzņemtu visus sacīkšu gaitas vērotājus. Saulainā un siltā sestdienas pievakare kā radīta sacensībām. Visas vietas publikas pārpildītas, bet ļaudis vēl turpina plūst un plūst . . .

Lielās starptautiskās sacīkstes ievada ar vingrošanas demonstrējumiem un sacensībām vieglatlētikā. Neraugoties uz to, ka arī šīs sacensības rit visai dzīvi un saistoši, tomēr publika ar nepacietību gaida, kad sāksies soļošana.

Soļošanas sacensības noskatīties ieradušies cilvēki, kas vēl nekad sporta laukumā nav bijuši un sporta sacīkstes nav redzējuši. Visiem gribas redzēt, kā cīnīsies Daliņš pret slaveniem pasaules meistariem Valenti un Švābu, par kuŗu cīņām tie gan dzirdējuši un lasījuši, bet nu var redzēt paši savām acīm.

Sacīkšu pirmā diena sākas Daliņa triumfa zīmē. Viņam uznākot laukumā, šalc jūsmīgo skatītāju aplausu vētra Ar skaistu sportisku žestu laukumā uznāk Valente ,sava kluba — San Džordžio vārdā pasniedzot Daliņam vērtīgu draudzības balvu — sudraba kausu. Sirsnīgs abu skūpsts zīmogo neliekuļotu simpatiju apliecinājumu.

„Ieņemt vietas! Gatavi!'', un jau pirmos pāris desmit metros 8 dalībnieku gaŗā soļotāju virkne 5 km distancei izstiepjas stipri retinātā kolonā.

VED DALIŅŠ AR BUBENKO

Bet kas tad tas?! Visiem liels pārsteigums ,kad soļotāju priekšgalā izraujas nevis pasaules rekorda kandidāti Valente, Švabs un Daliņš, bet Universitātes Sporta Dzenītis, kas pēc nosoļotiem 150 metriem atstāj ne tikai skrejceļu, bet arī skatītājus nezināšanā un nesaprašanā.

„Ved Daliņš ar Bubenko — savu treniņu biedru, arī valmierieti. 15 metrus tālāk jelgavnieks. Kavals.Ceturtais šveicietis Švabs, piektais Valente — Italija,'' ziņo skaļrunis, informējot skatītāju tūkstošus, kas kā dzīvs mūris ieslēdz cīņas lauku. Tie tikpat elektrizēti kā tuvojošais pērkoņa negaiss.

„Uzber ogles! — Uzber ogles! —— Nežēlo papēžus! — Velc, Daliņ!,'' ja no paša sākuma atskan no visām pusēm.

„Pirmais riņķis veikts 1 minūtē 17,5 sekundēs,'' steidz ziņot skaļrunis. „Otrs riņķis — 1:21,5, trešais 1:22,2 minūtēs.''

„Vai traks!'' nenociešas pat vecmeistars Alfreds Kalniņš, kas ar chronometru rokā seko Daliņa gaitai. Viens kilometrs 4 minūtēs 13!'', kratot galvu nervozē vecmeistars. „To viņš ilgi neizturēs!''

„Un kā vēl turēs'', karsti iebilst Valmieras sporta biedrības sirmais priekšnieks Špīlbergs, kuŗa skats kā pienaglots seko abu savu sporta dēlu cīņu gaitai.

„Ceturtais riņķis veikts 1 minūtē 22,6 sek. Joprojām ved Daliņš. Bubenko atkrīt. Švabs paātrina tempu. Valente iedzen Kavalu.'', nepārtraukti ziņo skaļrunis.

Pa to laiku risinās sīva cīņa starp Daliņu un Švabu. Pēc veiktā pusceļa Švabs pāriet uz ļoti straujū tempu. Nākamos divos riņķos viņš jau iedzinis Daliņu un mēģina viņam aiziet garām.

Visvairāk par to uztraucas publika, kas tagad vienā taktī nepārtraukti sauc — „Da— a liņ Da — a — aliņ!

Ed. Tūbelis

(Turpinājums sekos)

VECĀKA SIEVIETE
MEKLĒ
VIETU PIE BĒRNIEM
Zvanīt LE 2 - 8211, Toronto.

Rāksti
zvaigznēs

TREŠDIEN, 14. AUGUSTĀ

Šodien jūs no jauna piedzīvosit, ka katrs darbs un pasākums, kas sākts uz pašiniciātīvas ierosmi, sola labus panākumus. Visi nevar būt veikalnieki vai uzņēmēji, bet vairāk drosmes un uzņēmības lietā likt ir ikviena spēkos. Neļaujiet naudas un maksājumu lietām nomākt prātu. Plānojiet savu budžetu garākam laika sprīdim. Mēģiniet ietaupīt uz citām pieciešamām lietām, ko esat nodomājuši iegādāties. Nemēģiniet celt to, ko nevar nest. Izvairieties no nevajadzīgas apkārtskraidīšanas un svārstīšanos savos lēmumos.

Laimes skaitlis ir 7.

CETURTDIEN, 15. AUGUSTĀ

Patīkamas ziņas un notikumi jūs iepriecinās pēcpusdienas un vakara stundās. Ceļojumu, izklaidēšanās un ciemošanās nodomi ir labvēlīgu staru ietekmē. Domājiet jau tagad par to, kā pavadīt, ko padarīt un kā izkārtot nākošo divu nedēļu dienas. Nemēģiniet grūtāk veicamus uzdevumus novelt uz citu pleciem. Pēc latviešiem pazīstamā amerikāņu astrologa prof. Aleksandra Bobsona teorijas martā dzimušajiem veselības stāvoklī var iestāties straujš lūzums uz labo pusi .Decembrī dzimušajiem ļoti jāuzmanās ūdenī un ceļojumos.

Laimes skaitļi ir 1 un 4.

PIEKTDIEN, 16. AUGUSTĀ

Tiem, kam tieksme dzīvot domās mākoņos, šodien būs jāatzīst, ka labāk stāvēt abām kājām uz zemes. Neuzticieties pārāk laipnām un glaimojošām mēlēm. Esiet piesardzīgi visos naudas darījumos. Nenēsājiet sev līdz vērtīgas mantas, jo var gadīties, ka jūs ko pazaudējat, vai kāds garnadzis jums ko nozog. Neatstājiet šodien sava nama durvis neaizslēgtas, kā arī pārbaudiet modernās labierīcības, vai pareizi darbojas, zvaigznes vēstī par iespējamu nelaimes gadījumu vietā, kur pavadāt savu lielāko dienas daļu. Pusmūža sievietēm vakara stundas sola patīkami pavadīt laiku.

Laimes skaitlis ir 8.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

PROJEKTS ORGANIZĀCIJU ORGANIZĀCIJĀM

Patiess feļetons no mūsu trimdas sadzīves

Nedēļas nogali pavadīju Pompadūrijā, zināt, tai palielajā ciemā, kur savs pusducis latvietēnu grib, bet nevar tikt vaļā no savas ādas, acīmredzot domādami, ka pieder pie rāpuļu cilts. Tur man tādi attālāki sievas radi. Nopirkuši pat savu māju nēģeŗu kvartālā! Kad, satikšanās priekus dzesējot, no putojošā alus pārgājām uz „blakšu zālēm", un noskaidrojām, ka no mūsu dziesmu miljoniem atceramies tikai emigrantu iesvētes „Happy birthday" pirmo un vienīgo pantu, pievērsāmies aktuālo sabiedriskās dzīves parādību iztirzāšanai. Visiem bija vēl atmiņā, ka vasaras sākumā Ņujorkā mūsu augsti mācītie vīri gari un plaši sprieda un strīdējās par to, kas vainojams trimdas sabiedriskās dzīves panīkšanā un kā to labot.

„Visa vaina atpakaļpalikšanā," pašpārliecinoši noteica mans sievas mātes vīrs, „Kā tā?" mēs, pārējie, izbrīnā jautājām. „Ņemiet par paraugu mūsu Pompadūriju," tas pacilāti turpināja. „Mums te vairs nav nekādu panīkšanas problēmu. Viss modernizēts līdz pēdējam un rit kā pa diedziņu."

„Pastāsti, kā jūs to panācāt," aicināju. Tas manam sievas mātes vīram nebija divreiz jālūdz. Uzrausies kājās, viņš lepnā patosā un spoguļa priekšā iedīdītu žestu pavadībā atklāja lielo jauninājumu.

„Redziet, sākumā arī pie mums viss ritēja gluži tā, kā tas vēl tagad rit citās kolonijās, kas atpalikušas laika garām. Kā tepat kaimiņos, kur šodien pat notiek 5 pilnsapulces un 37. draudzes dibināšanas komitejas sēde. Pompadūrija šīm bērnišķībām sen jau pāri."

„Kā? Vai tad te vairs sapulces nenotiek?" mēs runātāju pārtraucām.

„Sen vairs nē. Ne sapulces, ne valdes sēdes, ne komiteju sanāksmes. Tas viss pieder pagātnei. Pat archīvos grūti sameklēt vecu protokolu, kuŗā rakstīts ,ka blakus ģenerālsekretāram apspriedē būtu kāds cits arī vēl piedalījies. Tik tālu, mēs jau esam laikam priekšā. Darbojoties pēc supermodernajām demokratijas metodēm, panākts neiedomājami liels laika un enerģijas ietaupījums. Visiem ļaudīm atdots viņu personīgais miers pilnos apmēros. Nav vairs ne uz sapulci jāskrien, ne runas jāgudro, ne balsis jāzvejo, ne biedru naudas jāmaksā. Īsi sakot, ikviens atbrīvots no jebkādiem sabiedriskiem pienākumiem un materiāliem izdevumiem, Tavu laimi! Visi vakari, visas nedēļas nogales kļuvušas par personīgo īpašumu. Dari, ko gribi."

Kā šāds ideāls atrisinājums panākts? Ar racionālizāciju, mīļie, ar racionālizāciju, reducēšanu un modernizēšanu. Pirmajā modernizācijas posmā ganos atlaidām biedrus un goda biedrus, atstājot tikai valdi. Kad arī valdes locekļiem sāka trūkt darba, laidām arī tos ganībās. Lai papriecājas. Palika vienīgi prezidenti, priekšsēži un priekšnieki.

Tālākais iesākās ar to, ka „darbības saskaņošanai" no atlikušajiem prezidentiem izveidojām pasaulslaveno „organizāciju un draudžu centru". Drīz vien atklājās, ka katram prezidentam ir sava galva. Saprotams, tik daudzgalvainā būšanā nekāda lielā darbības saskaņošana nav ne panākama, ne iedomājama. Pompadūrija nebūtu Pompadūrija, ja arī šim kavēklim netiktu pāri. Un, fūk, kā! Tiklīdz izdevās atrast un ievēlēt ģenerālsekretāru, visi pārējie atviegloti uzelpoja un pievienojās laimes un bezrūpības baudītāju pulkam.

Pats galvenais šai modernizācijas procesā ir kandidāta sameklēšana. Ievēlēšana ir nenozīmīga parādība. Tā norit ātri un gludi, bez pretrunām. Viegli noprotams, ka modernizētā ģenerālsekretāra amatam vislabāk piemērots tāds, kas jau stipri aptaurēts, atcivilizēts un ir ceļā uz pārkārklošanos. Tas nedrīkst būt ne gudrs, ne redzīgs. Smalkjūtība, takta sajūta un atcerēšanās, no kurienes nācis, var tikai kaitēt, jo tas viss neder vecmodīgo biedru aizbaidīšanai. Kandidātam jābūt ar visaugstāko godkārības koeficientu un viszemāko piederības apziņu pie saviem asins brāļiem. Jāsargās vairāk kā no uguns no tādiem, kam pauri praulu vietā smadzenes un kam piemīt pretējas īpašības. Tie tev, brālīt, neliks miera ne dienu, ne nakti, un visa modernizācija vējā. Mums te, Pompadūrijā, laimējās atrast īsto. Tas ir jums visiem labi pazīstamais mūsu tagadējais amata nesējs Puskoklēcējs. Un rezultāti? Nu, es jums saku, neizteicami!

Pompadūrijā tagad visas sēdes un sapulces notur ģenerālsekretārs Puskoklēcējs viens pats, tā sakot, pats ar sevi. Pats visu ierosina, pats pieņem, noprotokolē un apstiprina. Viss vienbalsīgi. Viss vienā personā. Pat vietējo pūtēju orķestri tas aizstāj ar savu ragu, lai gan liktenis tam nav lēmis iemanīties atšķirt augstāko toni no zemākā. Redziet, tā ir racionālizācija. Tā ir modernizācija. To mēs panācām Pompadūrijā un ar to esam priekšā visām citām kolonijām."

„Lai dzīvo Pompadūrija!" mēs, klausītāji, sajūsmā nosaucām.

Vai gan tālu vairs tas laiks, kad Pompadūrijas „racionālizācijas process nostiprināsies arī citās latviešu kolonijās un pārsviedīsies arī uz „galotnēm?'' Tur tad varētu iesākt ar kontinentu savienībām, tās reorganizējot pēc Pompadūrijas parauga. Tad pārlekt uz Planētāro pārstāvniecību. Pēc tam uz Piena ceļa nodaļu un noslēgumā uz Kosma vissavienību. Iedomājieties, kas tā būs par racionālizāciju, kas par modernizāciju! Un to turēs, vadīs un darbinās viens pats super - virsprezidents, bez biedriem un bez valdes!

Dr. Rīkste

Kanadas pilsētas

SASKATŪNA

Saskatūna, kas atrodas gandrīz Saskačevanas vidū, ir viena no tām vietām, kas piepeši izslienas no zemes un jūs pārsteidz ar savu patīkamību. Mazā pilsēta ar apmēram 70.000 iedzīvotāju ir viņa no vispievilcīgākajām Kanadas pilsētām un neapšaubāmi vispatīkamākā un skaistākā Kanadas rietumos.

Ēkas ir spodras, ielas — platas, parkos viegli elpot. Platā Saskačevanas upe izlokās cauri pilsētai un tai piešķiŗ zaļu skaistumu, kāda nav citām Prēriju pilsētām. Saskačevanas upes krastā paceļas lieliska granīta celtne — Kanadas nacionālo dzelzceļu Besboro viesnīca ar puķainiem zāļu laukumiem. Tas ir hotelis, kas jums šķistu atrodams tikai pasaules lielpilsētās. Tā ir pilsētas centrālā vieta, pilsētas, kas pati sevi dēvē par „cieto kviešu joslas centru.''

Saskatūnas tirdzniecības kameras lapiņa to attēlo kā „iespēju pilsētu.'' Lielākā daļa tirdzniecības kameru izsakās tādā pašā garā. Bet nesen konstatēja, ka Saskatūnas iedzīvotājiem ir „lielākais ienākums, lēšot uz katru iedzīvotāju.'' Ja tas ir tā, tad tie ir divkārši svētīti -- ar labu algu un skaistu dzīvi.

Tāpat kā visas citas Rietumu pilsētas, Saskatūna ir jauna. Kad Budepešta, Berlīne, Varšava un Parīze bija nobriedušas pasaules galvaspilsētas, Saskatūna bija indiāņu telšu un kolonistu būdu kopojums.

Vārds „Saskatūna'' nozīmē indiāņu valodā īpaši garšīgu ogu, kas aug Saskačevanas upes krastos. Ap 1883. g., kad pirmie baltie kolonisti šķērsoja lielos klajumus un apstājās pie upes, lai uzceltu mazo ciemu, viņi to nosauca indiāņu ogas vārdā.

Nākošos divdesmit gados Saskatūna bija vēl tikai kāds prēriju ciemats, kolonistu centrs. Bet kad gadu simteņu maiņā uzcēla dzelzceļu un sākās immigrantu plūdi, ciemats sāka augt.

Saskatūna pilsētas tiesības ieguva 1906. gadā, kad tā bija sasniegusi vajadzīgo iedzīvotāju skaitu — 5.000. Pilsēta drīz vien kļuva par preču un apgādes centru territorijai 200 jūdžu uz austrumiem un 100 jūdžu uz dienvidiem. Pilsētai augot, radās rūpniecība, un Saskatūna kļuva par vienu no vadošajiem kontinenta maltuvju centriem, ražojot vienu no pasaules labāko miltu šķirnēm no augstā labuma ziemeļu ciertajiem kviešiem.

Saskatūna, tāpat kā citas Rietumu pilsētas, auga ātri līdz divdesmitiem gadiem un tad augšana salēninājās. Pēc 1941. gada province sāka zaudēt iedzīvotājus, kad lauku zēni un meitenes novirzījās uz austrumu pilsētām, lai iesaistītos darbā vai tiktu iesaukti kaŗa dienestā. Bet pēc kaŗa Saskatūna atkal sāka augs, un desmit gadu laikā no 1945. līdz 1955. gadam tās iedzīvotāju skaits palielinājās par 25.000.

Saskatūna ir arī universitātes pilsēta, kas patiesi visai krāšņi novietojusies un ir visgleznainākā visā Kanadā. Saskačevanas universitātes kvartāls atrodas uz augstas kraujas ar skatu uz Saskačevanas upi, un to vairākkārtīgi ir gelznojuši mākslinieki. Universitātes attīstību veicinājis milzu ārstniecības centrs, kas te izveidots. Pievienota jauna universitātes slimnīca un Pelēko mūķeņu slimnīca, sakarā ar ko tagad Saskatūna ir viens no vadošiem ārstniecības centriem Ziemeļamerikas kontinentā.

Naftas un dabiskā gāzes atradeņu uziešana Rietumsaskačevanā, netālu no pilsētas, veicināja rūpniecības attīstību un bez gaļas, olu un putnu gaļas rūpniecībām, kā arī citām lauksaimniecības ražojumu pārstrādājošām rūpniecībām, pilsētā tagad raugās pēc cita veida rūpniecībām ,kas bazētos uz naftas. Kāda naftas rafinērija jau palielinājusi savu apgrozību no 300 līdz 6.500 mucām dienā.

Saskatūnā ir zināms skaits skaistu dievnamu, hipodroms, ievērojama gadskārtēja izstāde, provinces kurlo skola, 4 golfa laukumi, labas makšķerēšanas iespējas, tur iznāk 1 dienas avīze, darbojas radio raidstacijas, 1 tālredzes stacija, un tā ir ievērojams satiksmes centrs. To apkalpo Kanadas Pacific un Kanadas nacionālā dzelzceļa līnijas un apkalpo Transkanadas un Pacific gaisa satiksme.

Saskatūna pēdējos 5 gados ieguldījusi celtniecībā pāri par 75 milj. dolaru, un, pēc Tirdzniecības kameras apgalvojuma, „tās nākotne ir gaiša''.

„Saskatūnas nākotne,'' tā apgalvo, „būs stipri atkarīga no lielās lauksaimniecības labklājības, jo pilsēta atrodas tās centrā.'' Tomēr šai provincē vērojama arī citu rūpniecību ievērojams pieaugums, jo tur ļoti cenšas izmantot arī citas dabas bagātības.''

C. S.

KLĪDZĒJS . . .

(Pārnesums no 5. lapp.)

iet garām? Tas ir vaicājums, kuŗu sāk vaicāt šīdiena tam, kas grib sevi saukt un būt par cilvēku. Varbūt esam paspējuši pamanīt, ka pasaule bez mūsu padomiem par to, kā tai būtu jālabojas un kas tad būtu un nebūtu jādara, ir tīri labi iztikusi un taisās tāpat iztikt uzpriekšu. Pašiem, katram sevi aizsniegt būtu tā kā mazliet vieglāk. Ja mēs iedrošinātos šo un to palabot, pavājināt un pastiprināt paši sevī, varbūt ne jau pārāk daudz, bet šis un tas izdotos. Bet tie ir tādi remonti, kuŗu sākšanu vai pat domāšanu par tiem latvieši ieskata vienkārši par pazemojumu."

Jānis Šķirmants

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8281,
pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

A. Zilgalvis un A. Dīzenbachs — labākie Toronto šāvēji

LMM kluba internās māla baložu šaušanas sacensībās pagājušā nedēļas nogalē ugunslīnijā bija 18 Toronto šāvēji. Individuāli labākos panākumus guva A. Zilgalvis, kas ar izcīnītiem 88 punktiem nodrošināja sev labākā Toronto šāvēja godu. Otrā vietā ar 86 punktiem palika A. Dīzenbachs. Uzvarētājiem ar nelielu punktu starpību uz pēdām sekoja M. Rengarts, P.Tillings, K.Šverns, A. Tropiņš un T. Ķeņģis.

Sacensībās ar priekšā došanu uzvarēja Mintauts Rengarts — 98 p., atstājot otrā vietā K. Švernu — 96 p. Trešā vietā palika T. Ķeņģis — 96 p., ceturtā P. Tillings — 92 p. un piektajā — A. Dīzenbachs.

Nākošo sestdien māla baložu šāvēji pulcēsies St. Katarīnes kluba eksternās sacīkstēs, kam nedēļu vēlāk sekos hamiltoniešu rīkotās sacensības.

Brīvā daba
LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS

KAS JĀZINA PAR MINOVĀM

Minovas ir mazas zivtiņas vai lielu zivju nepieauguši mazuļi, ko makšķernieki lieto ēsmai. Pazīstamākās minovas ir šādas: čabi (chubs), sakeru mazuļi (suckers), šaineri (shiners) — ar sudrabaini gaišām un brūngani zeltainām zvīņām, kā arī ezera siļķu mazuļi. Pēdējos lieto ēsmai tikai 2-3 collas gaŗus, lielākus par 3 collām noliegts lietot. Konservētās siļķītes sporta piederumu veikalos ezera foreļu makšķerēšanai ir jau 6 līdz 10 collu gaŗas.

Visizturīgākie (kā transportēšanā, tā arī kā ēsma uz āķa, ir čabi. Jūtīgāki ir sakeru mazuļi, bet visvārīgākie ir šaineri — pati labākā ēsma.

Jāatgādina, ka nedrīkst lietot ēsmai nevienu sporta zivs mazuli (foreļu, līdaku, pikreļu un basu). Kā ēsmu noliegts lietot arī karpu mazuļus, zelta zivtiņas, smeltes, asaŗus, nēģus un nēģu mazuļus — ņurņikus. Pēdējie savu jaunību pavada ierakušies upes smiltīs.

Nedrīkst palaist brīvībā nevienu dzīvu minovu, kas nav noķerta tajā pašā ezerā vai upē, kur tās lieto makšķerēšanai.

Minovu ķeršanai drīkst lietot tīkliņu ne lielāku par 3x3 pēdām. Tāpat var lietot murdiņu ne gaŗāku par 20 collām un ne lielāku par 12 collām diametrā. Katrs makšķernieks drīkst lietot tikai vienu murdiņu.

Minovu īslaicīgai uzglabāšanai ir dažāda veida minovu spainīši. Labi ir porainas, saspiestas papes spainīši, kas gan satur ūdeni, bet, ūdenim izgarojot, atjaunojas skābeklis. Šie „elpojošie'' spainīši nav dārgi, tikai viņu izturība nav sevišķi liela. Pēc katras lietošanas ieteicams tos labi izžāvēt. Šādos spainīšos zivis vēsā vietā bez ūdens mainīšanas var nodzīvot vairākas dienas. Metalla spainīšos ūdens bieži (ik stundas) jāatjauno. Vēsā ūdenī minovas uzglabājas labāk, tādēļ, ja iespējams, der iemest spainītī nelielu ledus gabalu. Nedrīkst tomēr aizmirst, ka minovas un visas zivis ir ļoti jūtīgas pret straujū ūdens temperatūras maiņu. Ja ūdens jūsu spainītī būs sasilis un tajā iemetīsit vairākus lielus ledus gabalus reizē ,tad minovas šo „šoku'' nepārcietīs — ātri nobeigsies. Tādēļ neļaujiet sasilt ūdenim pārāk daudz, bet atvēsiniet to pakāpeniski ar mazām ledus gabaliņu devām.

Daži makšķernieki pārvadājot minovas mēģina spainītī ūdeni atsvaidzināt ar gaisa sūkni un tam pievienotu gumijas šļūteni, sūknējot minovu spainītī gaisu. Kāds centīgs Toronto makšķernieks ir vēl asprātībāks: tas ir mans draugs Ādolfs, kas gumijas šļūtenes galam pievieno piltuvi un pēdējo ceļā uz makšķerēšanas vietu, tura izliktu ārā pa mašīnas logu brauciena virzienā. Šļūtenes otrs gals ir minovu spainītī un tā ar šo gandrīz patentēto paņēmienu ūdens visu ceļu spainītī burbuļo — nevar sūdzēties par skābekļa trūkumu.

Sporta lietu veikalos var dabūt arī īpašas skābekļa tabletes ,kas, ievietotas spainītī, „tīra'' ūdeni pat līdz 8 stundām.

Ja minovas dažas stundas vai pat vairākas dienas jāuzglabā mājas apstākļos ,to ērti izdarīt pagrabā izlietnē, kur no krāna nepārtraukti ļauj tecēt nelielai ūdens strūkliņai. Tikai viena klapata: Toronto pilsēta dažu labu reizi chlorē ūdeni drusku par stipru. Ja kādu brīdi ūdenī chlora ir vairāk kā tas minovām pieciešams, mazās zivtiņas, kuŗām jūs esat uzticējuši lielo zivju atbildīgo piemānīšanu, paliks lēnas un vēderiņi drīz griezīsies uz augšu . . .

VARĒJA BŪT LABĀK

Ziņas, kas ienāk no apm. 100 jūdžu attālām Toronto perifērijas vietām, liecina, ka patlaban siltā laika un upju zemā ūdens līmeņa dēļ, makšķerēšanas apstākļi ir tikai apmierinoši. Jo tālāk uz ziemeļiem, jo vairāk zivju un ideālāki makšķerēšanas apstākļi. Tādēļ arī uzņēmīgākie un karstākie makšķernieki, ar karstumu un odiem kaudamies, lauzās iekšā seno sarkanādaiņu territorijā, kur pa mazām taciņām, cauri indīgām efejām un brikšņiem, nonāk pie apsolītiem ūdeņiem.

Pagājušās nedēļas nogalē O. Zvaigzne un kompānija bija ekspedīcijā uz Moon River. Melno basu tur kā jūŗa, bet cik ilgi gan tu makšķerēsi, lai, paturot dienas normu, ar sirssāpēm atmestu atpakaļ simts vai vairāk skaistākos eksemplārus. Pašlaik basi labāk ņem sienāžus un naksttārpus nekā dzīvās zivtiņas. Protams, bass nekad nevar atteikties no tādas delikateses kā vēzīša. Bass ir garšīga zivs, bet es nezinu vai viena otra namamāte negrouzītu savu ēdienu karti, ja tai būtu darīšana ar Andreju R. Mūsu draugs Andrejs, salasījies plašo basu ķeršanas literātūru, pagājušajā nedēļā izmēģināja ēsmai dzīvu pelīti. Un izrādījās — īstais „killers'', uz pirmā metiena 4 mārc. smags lielmutis. Tā ka Andreja spēkos nav pašam peles piekert, tad nebrīnieties, ja kādreiz ūdens tuvumā redzat makšķernieku ar lielu pelēku runci — tas būs mūsu Andrejs.

Vienā no Notavasagas upes attekām, kādas 3 vai 4 jūdzes ziemeļos no 90. lielceļa, ir daudz kaķzivju — mazie samiņi. Arī kaķzivis ir garšīgas, tā kā nelietpratējs to gaļu nevar daudz ko atšķirt no cūkas karbonādes. Kaķzivju gaļas cienītājiem man šodien ir jaunas ziņas: nemaz nerunājot par drusku iepuvušas, smirdošas gaļas lietošanu ēsmai, kas noteikti sabojātu labu apetītu, vislabākā ēsma šīm glumajām zivīm ir parastās veļas ziepes: Ziepes sagriež cukura graudiņa lieluma gabaliņos un piestiprina pie āķa. Ūdenī ziepes sāk kust un norāda ziepaiņu ceļu ,pa kuŗu kaķzivij jādodas pie āķa. Varbūt neticēsit — izmējiniet, ziepes ir labākā kaķzivs ēsma.

Georgian Bay dienvidu daļas upēs ūdens līmenis ir tik zems, ka tagad zivis var atrast tikai dziļākos otvaros.

Mana pirmā izlūkošanas ekspedīcija uz draugu ieteikto North River pie Coldwater nedeva nekādus izcilus panākumus. Daži basi tomēr pierādīja, ka upē zivis ir. Upe nav ierobežota ar neskaitāmiem „No tresspasing'' brīdinājumiem un jau pusjūdzi no braucamā ceļa beigām jūs atradīsit i dziļus atvarus, i rāmus līčus un krāšņus ūdenskritumus. Man šī upe patīk, tāpat kā māc. Lūsim un A. Salnajam. Es nevaru iedomāties mežonīgāku vietu 100 jūdzes no Toronto. Pavasarī un rudenī tur jābūt ideālai makšķerēšanai.

Eksternas šaušanas sacensības

Latviešu mednieku un makšķernieku klubs rīko š. g. 7. septembrī, plkst. 13,00 Ruņģa farmā eksternās šaušanas sacensības. Tās būs individuālas un tajās piedalīties var arī neorganizētie sportisti. Dalības maksa 2 dol., Izcīņā ir A. Gobas dāvātā ceļojošā balva un individuālās balvas. Sportistiem būs jāšauj 50 baloži pēc starptautiskiem „trap" šaušanas noteikumiem. Pēc individuālajām sacensībām no katra piteiktā kluba 5 labākie šāvēji grupu šaušanā sacentīsies E. Puriņa ceļojošās balvas izcīņā. Pēdējos divos gados šo balvu izcīnījuši torontieši. Laimējoties arī šogad, tie varēs iegūt šo balvu pastāvīgā īpašumā.

*

LMM kluba valde aicina biedrus piedalīties 17. augustā Sv. Katerinas kluba eksternās māla baložu šaušanas sacensībās, ko rīko Hamiltonas klubs. Tuvāku informāciju sniedz V. Freibergs vai A. Dīzenbachs.

Ārkārtējā biedru pilnsapulce

notiks š. g. 21. augustā, plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Huron St. Darba kārtībā: nekustama īpašuma iegāde. Visiem kluba biedriem sapulcē jāpiedalās obligāti. Ja kāds svarīgu iemslu dēļ nevarēs ierasties, tad iepriekš tas jāpieteic pa tālruni valdei.